

ትንቢተ ናሆም

አስተዋሶአ

ርእስ (1:1)

I. የእግዚአብሔር ማንነትና ፍርድ (1:2-15)

(ሀ) የእግዚአብሔር የፍትሕ አካሄድ ባሕርይ (1:2-7)

(ለ) በነነዌ ሊመጣ ያለ ጥፋት (1:8-11:14)

(ሐ) መጽናናት ለይሁዳ (1:12-13:15)

II. የነነዌን መፍረስ የሚመለከት ንግር (2:1-13)

(ሀ) መግቢያ (2:1-2)

(ለ) የወታደሮች ግጭት (2:3-5)

(ሐ) ከተማዬቱ ጠፋች (2:6-12)

(መ) የእግዚአብሔር ድምፅ (2:13)

III. የነነዌ ውድቀት ምክንያቶች (3:1-9)

(ሀ) የነነዌ የጭካኔ በደል (3:1-4)

(ለ) እግዚአብሔር ተገቢ ቅጣት መስጠቱ (3:5-19)

ጸሐፊ፤ ናሆም

ዋና ሐሳብ፤ በነነዌ ላይ ሊመጣ ያለው ጥፋት

የተጻፈበት ቀን፤ 630—620 ዓ.ቅ.ክ. ላይሆን አይቀርም

ታሪካዊ ዳራ

ይህ በነነዌ ላይ ሊመጣ ስላለው ጥፋት የሚተርከው ዐጭር መጽሐፍ የተጻፈው የስሙ ትርጉም፤ “መጽናናት” በሆነው ነቢይ ነው። ናሆም አድራሻዋ የማትታወቀው የኤልቆሽ ከተማ (1:1) ነዋሪ ከመሆኑ በቀር ስለ እርሱ የሚታወቅ ምንም የለም። ጀሮም ከተማዬቱ በገሊላ በምትገኘው ራማ አቅራቢያ እንደ ነበረች ሲያምን፤ እንዳንደችም በቅፍርናሆም አቅራቢያ፤ ሌሎች ደግሞ በደቡብ ይሁዳ እንደምትገኝ ያምናሉ። ይህ መጽሐፍ በተጻፈበት ዘመን በደቡብ ይሁዳ እንደምትገኝ ያምናሉ። ይህ መጽሐፍ በተጻፈበት ዘመን የሰሜኑ መንግሥት (እስራኤል) ተደምስሶ ስለ ነበር፤ ናሆም የይሁዳ ነቢይ እንደ ነበር በአያሌው ይታመናል።

ናሆም ትንቢቱን የተናገረው ነነዌ በ612 ዓ.ቅ.ክ. ከመፍረስዋ በፊት ነበር። የኖላ አሞንን መፍረስ በ3:8-10 ላይ እንዳለፈ ታሪክ አድርጎ (ይህ የሆነው በ663 ዓ.ቅ.ክ. ነው) ጠቅሶታል። ስለዚህም የናሆም ትንቢት የተነገረው በ663 እና በ612 መካከል ሲሆን፤ ይህም ከተጠቀሱት ዘመናት በሁለተኛው ጊዜ በኢየሱያስ መንግሥትና እርሱ ባካሄደው የተሐድሶ እንቅስቃሴ ወቅት (639—620 ዓ.ቅ.ክ.) እንደ ነበር ይታመናል።

በጥንቱ ዓለም አሦራውያን ወረው በያዟቸው ሕዝቦች ላይ በሚፈጽሙት ዘግኖች ጭካኔ ይታወቁ ነበር። አንድን ከተማ ካጠቁ በኋላ በመቶ ቤት የሚቈጠሩ ሰዎችን ያለርገራኝ በማረድ፤ ከሞት የተረፈውን ሕዝብ ደግሞ ወደ ሌላ ግዛታቸው ያፈልሱት ነበር፤ ብዙዎቹም ወደ ምርኮ ከሚወሰዱበት አስጨናቂ ጉዞ የተነሣ መንገድ ላይ ይሞቱ ነበር (ከ3:3 ጋር ያነጻጽሩ)። የተማረኩ ከተሞችና አገሮች መሪዎች ያለምሕረት እንዲሠቃዩ ከተደረጉ በኋላ በመጨረሻ ይገደላሉ። ከአንድ ምእተ ዓመት በፊት የናስ ለአሦር ዋና ከተማ ለነነዌ እንዲሰበክ ተልኮ ነበር። አሦራውያን ለዐጭር ጊዜ ከኃጢአታቸው በንስሐ ቢመለሱም፤ ብዙም ሳይቀዩ ግን ወደ ግፍ መንገዳቸው አዘነበሉ። እግዚአብሔር የእስራኤልን ዋና ከተማ ሰማርያን ለመደምሰስና የሰሜኑን መንግሥት ወደ ግዞት ለመስደድ በደለኛ የሆኑ አሦራውያንን የፍርድ መሣሪያ አድርጎ ተጠቅሞባቸዋል። አሁን ደግሞ በአሦር በራሷ ላይ የሚመጣው ፍርድ በፍጥነት እየመጣ ነው።

ዐላማ

ናሆም ይህን የትንቢት መጽሐፍ ሲጽፍ ሁለት ዐላማ ነበረው። (1) እግዚአብሔር በደለኛና ጨካኝ በሆነው በአሦር ዋና ከተማ በነነዌ ላይ ሊመጣ ያለውን ጥፋት እንዲናገር ተጠቅመዋል። አሦራውያን እንደዚያ ጨካኝ ሆነው ሳለ እግዚአብሔር ሳይቆጣን ያልፈናል ብለው ማሰብ አልነበረባቸውም። (2) ይህ እንደ ተጠበቀ ሆኖ ናሆም ለእግዚአብሔር ሕዝብ የመጽናናትን መልእክት አምጥቶአል። መጽናናቱ የሚመጣው የጠላቶቻቸውን ደም ከማየት ሳይሆን፤ እግዚአብሔር በዓለም ላይ ፍትሕን እንደሚያሰፍንና ወደ ፊትም አንድ ቀን የሰላም መንግሥቱን እንደሚመሠርት ከመረዳት የተነሣ ነው።

ቅኝት

ትንቢተ ናሆም ስለ አሦር በተለይም ደግሞ ስለ ዋና ከተማዋ ስለ ነነዌ የተነገሩ ሦስት የተለያዩ ተከታታይ ትንቢቶችን ይዞአል፤ ሦስቱ ንግሮች ከመጽሐፉ ሦስት ምዕራፎች ጋር ትይዩ ሆነው ቀርበዋል። ምዕ 1 የእግዚአብሔርን ማንነት፤ በተለይም ደግሞ ፍርዱ በአጠቃላይ በበደለኞች ሁሉ ላይ፤ በዚህ ሁኔታ ደግሞ በነነዌ ላይ የሚታዩ መሆኑን፤ የሚያመለክቱትን ቀጣውን፤ ፍትሕንና ኀይሉን በግልጽ የሚያሳዩትን በዝርዝር ይዞአል። ምዕ 2 የነነዌ ፍርድ ቅርብ እንደ ሆነ በመግለጽ ይኸው ፍርድ ምን ሊመስል እንደሚችል ግልጽ በሆነ ቋንቋ አስቀምጦአል። ምዕ 3 የነነዌን ኀጢአት ባጭሩ ከዘረዘረ በኋላ፤ እግዚአብሔር በፍርዱ ቅን እንደ ሆነ በመግለጽ ሊመጣ ያለውን ፍርዱን ከወዲሁ በማሳየት ያጠቃልላል።

ልዩ ገጽታ

ትንቢተ ናሆምን ልዩ የሚያደርጉት ሦስት ዋና ዋና ገጽታዎች ናቸው። (1) ትንቢተ ናሆም መልእክታቸው የባዕድ አገርን ሁኔታ ሙሉ በሙሉ መሠረት አድርጎ የተነገረ መልእክት ካላቸው ሦስት የትንቢት መጽሐፍት አንዱ ነው (ሌሎች ሁለቱ ትንቢተ አብድዩና ትንቢተ ዮናስ ናቸው)። (2) የመጽሐፉ ትንቢታዊ ይዘትና ግጥሚያ ምስል በመጽሐፍ ቅዱስ በየትኛውም ስፍራ እንደሚታየው ሁሉ፤ ሥዕላዊ በሆኑ ዘይቤዎች በግልጽ ቃላትና ድፍረት በተሞላበት ቋንቋ የቀረበ ነው። (3) የይሁዳን ኀጢአት ወይም ባዕድ አምልኮዋን በተመለከቱ ግልጽ የሆነ ምንም ትንቢታዊ መልእክት ያለመኖሩ ምክንያት መጽሐፉ በኢየሱስ የተሐደሰ ዘመን መጻፉ ሊሆን ይችላል (2ኛ 22፥8—23፥5)። በዚህ መጽሐፍ ለይሁዳ የታለሙ ተስፋንና መጽናናትን ያዘሉ ጥቂት ቃላት ብቻ ይገኛሉ (ምዕሌ 1፥12—13፥15)።

ትንቢተ ናሆም በአዲስ ኪዳን መፈጸሙ

አዲስ ኪዳን ይህን መጽሐፍ በቀጥታ አይጠቅስም። በአዲስ ኪዳን ላይ ተጠቅሷል ሊባል የሚችል ጥቅስ ቢኖር 1፥15 ብቻ ሲሆን፤ ይህም ቢሆን ናሆም ከኢሳይያስ 52፥7 ላይ የተዋሰነ ነው። የብሉይ ኪዳን መልእክተኛ የእግዚአብሔር ሕዝብ ከጠላቶቻቸው ከአሦራውያንና (1፥15) ከባቢሎን (ኢሳ 52፥7) ነጻ የወጡ መሆናቸውን ለሕዝቡ ሲነግራቸው፤ የትድግናን መልካም ዜና ይዞ በመምጣቱ ሕዝቡ መልእክተኛውን በደስታ ተቀብለው፤ “ያማረ እግር” እንዳሉት ሁሉ የአዲስ ኪዳን ሰባኪዎችም በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል ከኀጢአት ባርነትና ከስይጣን ኀይል ትድግና የሚገኝበትን ወንጌል የተሸከሙ መሆናቸውን በአንጾራት ለማስረዳት ሲል ጳውሎስ፤ “ያማረ እግር” (ሮሜ 10፥15) በሚለው ሥዕላዊ አገላለጽ ተጠቅሞአል። ትንቢተ ናሆም እግዚአብሔር በደለኞችን ሳይቀጣ የሚያልፋቸው መሆኑን የሚያመለክተውን የአዲስ ኪዳን መልእክት በትኩረት ያስገነዝባል (1፥3)።

ትንቢተ ናሆምን ማንበብ

ሙሉውን የብሉይ ኪዳን መጽሐፍ በአንድ ዓመት ማንበብ ከተፈለገ፤ ትንቢተ ናሆም ከዚህ በታች ባለው የጊዜ ሰሌዳ መሠረት በአንድ ቀን መነበብ ይኖርበታል፤ □ ናሆም

ማስታወሻ

1 ስለ ነነዌ ጥፋት የተነገረ ንግር፤ የኤል ቆሻዊው የናሆም የራእዩ መጽሐፍ ይህ ነው፤

በነነዌ ላይ የተገለጠ የእግዚአብሔር ቁጣ

እግዚአብሔር ቀናተኛና ተበቃይ ስምላክ ነው፤

እግዚአብሔር የሚበቀል፤ በመዓትም የተሞላ ነው።

እግዚአብሔር ባላጋራዎቹን ይበቀላል፤ በጠላቶቹም ላይ ቁጣውን ያመጣል

እግዚአብሔር ለቁጣ የዘገየ በነይሉም ታላቅ ነው፤

እግዚአብሔር በደለኛውን ሳይቀጣ አያልፍም፤

መንገዱ በፀውሎ ነፋስና በማዕበል ውስጥ ነው፤

ደመናም የእግሩ ትቢያ ነው።

ባሕርን ይገሥጻል፤ ያደርቀዋልም፤ ወንዞችን ሁሉ ያደርቃል።

ባሳንና ቀርሜሎስ ጠውልገዋል፤ የሊባናም አበቦች ረገፈዋል።

ፍተራሮች በፊቱ ታወኩ፤ ከረብቶችም ቀለጡ።

ምድር በፊቱ፤ ዓለምና በውስጧ የሚኖሩት ሁሉ ተናወጡ።

የቁጣውን ማን ሊቋቋም ይችላል? ጽኑ ቁጣውንስ ማን ሊሸክም ይችላል?

መዓቱ እንደ እሳት ፈሶአል፤ ዐለቶችም በፊቱ ተሰነጣጥቀዋል።

እግዚአብሔር መልካም ነው፤ በዮንን ጊዜም መሸሸገያ ነው።

ለሚታመኑበት ይጠነቀቅላቸዋል፤ ያነዌን ግን፤

በሚያጥቀላቀሱ ጎርፍ ያጠፋታል፤ ጠላቶቹንም ወደ ጨለማ ያሳድዳቸዋል።

በእግዚአብሔር ላይ ምንም ቢያሄድ፣ እርሱ ያጠፋዋል፤

1+1 ዘፍ10+11፤
ኢሳ1፡1፤
13፡1፤ 19፡1፤
ኤር23፡33፤34፤
50፡18፤ ናሆ2፡8፤
3፡7
1+2 ዘፍ4፡24፤
ዘፀ20፡5፤
ዘጸ7፡10፤ 32፡41፤
መዝ9፡41፤
1+3 ዘዐ14፡21፤
34፡7፤
2ሳሙ22፡10፤
2፡72፤1፤
ዓሀ9፡17፤
መዝ50፡3፤
104፡3፤
1+4 ዘዐ14፡22፤
2ሳሙ22፡16፤
ኢሳ33፡9፤
1+5 ዘዐ19፡18፤
ኢዮ9፡16፤
ሕዝ38፡20፤
ኢሳ2፡10፤
ሚክ1፡4፤
1+6 1፡7፤19፡11፤
መዝ76፡7፤
130፡3፤
ኢሳ5፡24-
25፤ 42፡25፤
ኤር10፡10፤
ሕዝ22፡14
1+7 መዝ1፡6፤
22፡9፤
ኤር17፡17፤
33፡11፤
1+8 ኢሳ8፡7፤
ጳጳ9፡26
1+9 ዘላ7፡15

1+10
2ሳሙ23፡6፤
ኢሳ5፡24፤
49፡26፤ ሚላ4፡1
1+12 ኢሳ10፡34፤
54፡6-8፤
ሰቆ3፡31-32
1+13 ኢዮ12፡18፤
መዝ107፡14፤
ኢሳ9፡4
1+14 ኢሳ14፡22፤
ኤር28፡8፤

መከራም ዳግመኛ አይነሳም።

10በእሾህ ይጠላልሉ፤

በወይን ጠጃቸውም ይሰክራሉ፤

እሳትም እንደ ገለባ ይበላቸዋል።

12ነነዌ ሆይ፤ በእግዚአብሔር ላይ

የሚያሄድ፤

ከፋትንም የሚመክር፤

ከእንቺ ዘንድ ወጥቶአል።

12እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤

“ምንም ኃይለኞችና ብዙዎች

ቢሆኑም፤

ይቈረጣሉ፤ ይጠፋሉም።

ይሁዳ ሆይ፤ ከዚህ በፊት

ባስጨንቅህም፤

ከእንግዲህ አሳስጨንቅህም።

13አሁንም ቀንበራችውን ከዐንገትህ ላይ

አንሥቼ እሰብራለሁ፤

የታሰርህበትንም ሰንሰለት በጥሼ

አጥላለሁ።”

14አንቺ ነነዌ፤ እግዚአብሔር ስለ አንቺ

እንዲህ ብሎ አዞላል፤

“ስም የሚያስጠራ ትውልድ

አይኖራችሁም፤

በአማልክቶቻችሁ ቤት ያሉትን፤

የተቀረጹትን ምስሎችና ቀልጠው

የተሠሩትን ጣዖታት

አደመስሳለሁ፤

መቀበሪያህን እምስልገለሁ፤

አንተ ክፉ ነህና።

15እነሆ፤ የምሥራች የሚያመጣው፤

ሰላምን የሚያውጀው ሰው እግር፤

በተራሮች ላይ ነው፤

ይሁዳ ሆይ፤ በኃላትህን አክብር፤

ስለላትህንም ፈጽም፤

ከእንግዲህ ክፉዎች አይወሩህም፤

እነርሱም ፈጽመው ይጠፋሉ።

1+14 ሕዝ52፡22-23፤ ሚክ5፡13 1+15 ዘሌ23፡2-4፤

ኢሳ40፡9፤ 52፡1፤7፤ ሕዝ10፡36፤ ሮሜ10፡15

1+9 በእግዚአብሔር ላይ የምታሄድት ምንድን

ነው? የሚሉ አሉ

1+10 የዕብራይስጡ ትርጉም በትክክል

አይታወቅም።

1+1 ነነዌ፤ ከ 663—612 ዓ.ቅ.ክ. ባሉት ዓመታት መካከል ትንቢት ይናገር የነበረው ናሆም የአሦርን ዋና ከተማ የነነዌን ውድቀት ተነበየ (መግቢያውን መቆልከቱ)። ነነዌ ከዮናስ ስብከት የተነሣ ከአንድ መቶ በላይ ዓመታት በፊት ንስሐ የገባች ቢሆንም፤ ሕዝቡ ግን ወደ ባሕር አምልኳቸው፤ ጭካኔያቸውና ጭቁናቸው ተመለሱ። አሦራውያን የሰሜኑን የእስራኤል መንግሥት ያዙ፤ ከፊል የይሁዳ ግዛቶችንም መበዝዘዝ ጀመሩ። እግዚአብሔር አሦራውያንን እንደሚያጠፋ በመንገር ናሆም ሕዝቡን አጽናና፤ ነነዌ በባቢሎን፤ በሚድና በስኪቲያን፤ የጎብረት ሮር በተያዘችበት ዓመት በ612 ዓ.ቅ.ክ. ወደቀች።

1+2 ቀናተኛና ተበቃይ አምላክ፤ “ቀናተኛ” የሚለው ቃል በዚህ ስፍራ የተጠቀሰው እግዚአብሔር አዝዞን ለመጠበቅ ያለውን ከፍተኛ ቅናት ለማመልከት ነው (ከዘጸ 4፡24 እና 5፡9 ጋር ያንጸጽሩ)። እርሱ ቃሉንና መንግሥቱን የሚቃወሙትን የጥላቻቸውንና

የበደላቸውን ያህል ብድራት በመክፈል ይበቀላቸዋል (ዘጸ 32፡35፤41 ይመ)።

1+9 በእግዚአብሔር ላይ ምንም ቢያሄድ፤ አሦራውያን አየሩሳሌምንና ይሁዳን ለማጥፋት ያሄዱ ቢሆንም፤ እግዚአብሔር ግን ዕቅዳቸው ግቡን እንዲመታ አልፈቀደም።

1+15 የምሥራች፤ ይህ ክፍል የኢሳ 52፡7 ተጓዳኝ ነው (የዚያንን ማብራሪያ ይመልከቱ)። (1) ለይሁዳ የምሥራች የተባለው አሦራውያን ሙሉ በሙሉ ስለሚደመሱና ከእንግዲህ ወዲያ ከተቀደቸውን ለመውረር ስለማይችሉ ነው። (2) የአዲስ ኪዳን ሰባዚዎችም እንደዚሁ በይቃ በኢየሱስ ክርስቶስ በማመን ከጎጠኤት ቀንበርና ከሰዳጣን ኃይል ዐርነት የሚያወጣውን የምሥራች ቃል ያስተላልፋሉ (ሮሜ 10፡15)። በተወሰነ ጊዜ ወደ ፊት ሕመም፤ ሐዘን፤ ፈሪህ እግዚአብሔር አልሰው ዓለምና ሰዳጣን ራሱ ፈጽመው ይጠፋሉ (ራእ 19-21 ይመ)።

የነሃዌ አወዳደቅ

2 ነሃዌ ሆይ፤ አጥቂ መጥቶብሻል፤
ምሽግሽን ጠብቂ፤
መንገድሽን ሰልዩ፤
ወገብሽን ታጠቂ፤
ጎይልሽን ሁሉ አሰባሰቢ።
አጥፊዎች ባድማ ቢያደርጓቸውም፤
የወይን ተክል ቦታቸውን
ቢያጠፉባቸውም፤
እንደ እስራኤል ክብር ሁሉ፤
እግዚአብሔር የያዕቆብንም ክብር
ይመልሳል።
3 የወታደሮቹ ጋሻ ቀይ ነው፤
ተዋጊዎቹ ቀይ ልብስ ለብሰዋል፤
ዝግጁ በሆኑበት ቀን፤
የሠረገሎቹ ብረት ያብረቀርቃል፤
የጦሩ ዘንግ ይወዛወዛል።
4 ሠረገሎች በአደባባይ ወዲያ ወዲህ
ይከንፋሉ፤
በመንገዶችም ላይ ይርመሰመሳሉ፤
የሚንበሰበሉ ፋና ይመሰሳሉ፤
እንደ መብረቅም ይወረወራሉ።
5 ምርጥ ተዋጊዎቹን ይጠራል፤
ዳሩ ግን መንገድ ላይ ይሰናከላሉ፤
ወደ ከተማዬ ቅጥር ይሮጣሉ፤
መከላከያ ጋሻውም በቦታው አለ።
6 የወንዙ በር ወለል ብሎ ተከፈተ፤
ቤተ መንግሥቱም ወደቀ።
7 ከተማዬ መማረኳና መወሰዱ እንደ
ማይቀር፤
አስቀድሞ ተነግሮአልሆኑ፤
ሴቶች ባሪያዎቹ እንደ ርግብ ያለቅሳሉ፤
ደረታቸውንም ይደቃሉ።
8 ነሃዌ እንደ ኩራ ናት፤
ውሃም ይደርቃል፤
“ቁም! ቁም!” ብለው ይሴኻሉ፤
ነገር ግን ወደ ጓላ የሚመለስ የለም።
9 ብሩን ዝረፉ፤
ወርቁን ንጠቅሱ፤
በየግምጃ ቤቱ ያለው፤
የተከማቸውም ሀብት ስፍር ቅሥር

2+1 ኢር51+20
2+2 ኢሳ60+15፤
ሕዝ37+23
2+3 ሕዝ23+14-
15
2+4 ኢር4+13፤
ሕዝ23+24
2+5 ኢር46+12
2+6 ኢሳ45+11
ናሆ3+13
2+7 ዘዩ8+8፤
ኢሳ32+12፤
59+11

የለውም።
10 ተበዝብዛለች፤ ተዘርፋለች፤
ተራቀቃለች።
* ልብ ቀልጠአል፤ ጉላበት
ተሸረሸርኩአል፤
ሰውነት ተንቀጥቅጠአል፤ ፊት ሁሉ
ገርጥቶአል።
11 አሁን ታዲያ የአንበሳቹ ዋሻ፤
ደቦሎቻቸውን ያበሉበት
ወንዱና ሴቷ አንበሳ የሄዱበት፤
ግልገሎችም ሳይፈሩ የተሰማሩበት
ቦታ ወዴት ነው?
12 አንበሳው ለግልገሎቹ የሚበቃውን ያህል
ገደለ፤
ለእንስሶቹም ዐንቆ ገደለላቸው፤
የገደለውን በማረፊያ ቦታው፤
የነጠቀውንም በዋሻው ሞልቶታል።
13 የሰራዊት ጌታ እግዚአብሔር እንዲህ
ይላል፤
“በእናንተ ላይ ተነሥቼባችኋለሁ፤
ሠረገሎቻችሁን አቃጥዬ አዘጋጅባለሁ፤
ደቦል አንበሳቻችሁን ሰይፍ ይበላል፤
የምትበሉትን በምድር ላይ
አልተውላችሁም፤
የመልእክተኞቻችሁም ድምፅ
ከእንግዲህ ወዲያ አይሰማም።”

ለነሃዌ

3 ለደም ከተማ ወዮላት!
ሐሰት፤
ዘረፋም ሞልቶባታል፤
ብዝበዛዋ ተግዞ አያልቅም።
4 ጅራፍ ድምፅ፤
የመንከራከር ኳኳቴ፤
የፈጣን ፈረስ ኮቴ፤
ያሠረገሎች ድምፅ ተሰምቶአል።
5 2+3 የዕብራይስጡ ትርጉም ከዚህ ጋር ይስማማል፤
የሰብሳ ሊቃናቱና የሱርስቱ ቅጆች ግን ፈረሰኞች
ይፈጥሱ ይላሉ።
6 2+7 የዕብራይስጡ ቃል ትርጉም በትክክል
አይታወቅም።

2+10 ኢሉ2+11፤
7+5 ኢሳ29+22
2+11 ኢሳ5+29
2+12 ኢሳ37+18፤
ኢር4+7፤ 51+34
2+13
2ሳሙ2+26፤
መዝ46+9፤
ኢሳ10+5-13፤
ኢር21+13፤
ሚክ5+6፤ ናሆ3+5
3+1 መዝ12+2፤
ሕዝ22+2፤
ሚክ3+10

2+1-13 አጥቂ፤ ይህ ምዕራፍ በባቢሎናውያን ጣምራ
ጦር በ612 ዓ.ቅ.ክ. በነሃዌ ላይ ስለሚደርሰው ጥቃትና
ስለመውደጃ ዝርዝር የወደፊት ሐሳብ ይዞአል።
2+3 የወታደሮቹ ጋሻ፤ የአጥቂዎቹ አመጣጥ (ቍ 1)
አስፈሪ ይሆናል።
2+5 ይጠራል፤ ጦራው አጥቂዎቹን ይከላከሉ
ዘንድ ወታደሮቹን የሚጠራው የአሦር ንጉሥ ሳይሆን
አይቀርም።
2+6 የወንዙ በር፤ ይህ በር በከተማዬ መካከል
የሚያልፈውን የቅሴርን ወንዝ የሚቁጣጠረው የጦርና
መገደቢያ ወይም ግድብ በር ነው። የግድቡ በር
ብዙ ውሃ እንዲከማች ተዘግቶ ከቂያ በጓላ ውሃው
የከተማዬቱን ቅጥሮች ከጥቅም ውጭ እንዲያደርግ
ሳይከፈት አልቀረም።
2+8 ውሃም ይደርቃል፤ እንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ
ምሁራን እዚህ ላይ ከከተማዬ የሚሸኑ ሰዎችን ግልጽ
የሆነ ሥዕል፤ ከኩራ እንደሚደርቅ ውሃ ያይታል።

2+11-12 የአንበሳቹ ዋሻ፤ አሦራውያን ሌሎችን
መንግሥታት አንበሳ ያደነውን እንደሚገድል ያለርገራኝ
በዝብዘዋል። ለሌሎች ሰዎች ርገራጌም ሆነ ምሕረት
ከቶ አልነበራቸውም፤ አሁን ደግሞ እነርሱ ራሳቸው
ይበዘበዛሉ። (ቍ 10)። አያሱብ፤ “ሰይፍን የሚያነሱ
በሰይፍ ይወድቃሉ” ባለ ጊዜ ይህን መርሕ መናገሩ ነው
(ማቴ 26፤52፤ ከራእ 13፤10 ጋር ያነጻጽሩ)።
2+13 በእናንተ ላይ ተነሥቼባችኋለሁ፤
እግዚአብሔር ራሱ በነሃዌ ላይ ተነሣ። አረመኔነታቸው፤
ጭካኔያቸውና አሰባዊ ድርጊታቸው እጅግ አስከፊ ስለ
ነበር ሁሉን ቻዩ የሰማይ አምላክ ጦርነትን ዐወጀባቸው።
የንስሐ ጊዜያቸው ዐልፎ ነበር፤ የሚገባቸውን መከራና
ሐዘን አሁን ይቀበላሉ (ከራእ 18፤6-8 ጋር ያነጻጽሩ)።
3+1 ለደም ከተማ፤ ነሃዌ በወረራ ከያዘቻቸው
ሕዝቦች መካከል ብዙዎቹን በጭካኔ ሰላረደች የ“ደም
ከተማ” ተብላ ተጠርታለች።

፩. ረሰኛው ይጋልጻል፤
 ሰይፍ ይንበገባል፤
 ጦር ያብረቀርቃል፤
 የሞተው ብዙ ነው፤
 ራሳ በራሳ ሆኖአል፤
 ሰፍር ቍጥር የለውም፤
 መተላለፊያ አልተገኘም።
 4ይህ ሁሉ የሆነው ቅጥ ባጣች፤
 አሳሳችና መተተኛ በሆነች ዘማዊት
 ምክንያት ነው፤
 እርሷም በዝሙቷ አሕዛብን፤
 በጥንቄቃም ሕዝቦችን ባሪያ
 ያደረገች ናት።
 5የሰራዊት ጌታ እግዚአብሔር እንዲህ
 ይላል፤
 "እኔ በጠላትነት ተነሥቼብሻለሁ፤
 ቀሚሰሽን እስከ ፊትሽ እገልበዋለሁ፤
 ዕርቃንሽን ለአሕዛብ፤
 ኅፍረትሽንም ለነገሥታት
 አሳይሁ።
 6ቍሻሻ እደፋብሻለሁ፤
 እንቅሻለሁ፤
 ማሳገጫም አደርግሻለሁ።
 7የሚያዩሽ ሁሉ ከአንቺ እየሸሸ፤
 ነነዌ ፈራርሳላችኝ ማን
 ያለቅስሳታል?"
 ይላል፤
 የሚያጽናኛሽንስ ከወዴት
 አገኛለሁ?"
 8አንቺ በዐባይ ወንዝ አጠገብ ካላችው፤
 በውሃ ከተከበበችሁ፤
 ከኖላ አሞን? ተበልጫለሽን?
 ወንዙ መከላከያዋ፤
 ውሃውም ቅጥሯ ነው።
 9ኢትዮጵያና ግብፅ ወሰን የለሽ ኀይሏ
 ናችሁ፤
 ፋጥና ሊቢያም ረዳቶቿ ነበሩ።
 10ይሁን እንጂ በምርኮ ተወሰደች፤
 ተሰዳም ሄደች።
 በየመንገዱ ማእዘን ላይ፤
 ሕፃናቷ ተፈጠፈጠ፤
 በመሳፍንቷ ላይ ዕጣ ተጣለ፤
 ታላላቅ ሰዎቿ ሁሉ ሰሰንለለት
 ታሰሩ።
 11አንቺ ደግሞ ትሰክራለሽ፤

3+3 2ዓ19+35፤
 ኢሳ34+31፤
 ኢር47+3፤
 3+4 ኢሳ23+17፤
 47+9፤
 ሕዝ16+25-29
 3+5 ኢሳ20+4፤
 47+3፤
 ኢር13+22፤
 ናሆ2+13፤
 3+6 ዘዐ29+14፤
 1ሳሙ-2+30፤
 ኢዮ9+31፤
 ኢሳ14+16፤
 ኢር51+37፤
 3+7 ኢዮ3+14፤
 ኢሳ13+14፤
 31+9፤ 51+19፤
 ኢር15+5፤
 ናሆ1+1፤
 3+8 ኢሳ19+6-9፤
 ኢር46+25፤
 አሞ6+2፤
 3+9 ዘዩ10+6፤
 2ዜዩ12+3፤
 ሕዝ27+10፤ 30+5
 3+10 2ዓ78+12፤
 ኢዮ6+27፤
 ኢሳ13+16፤
 20+4፤ ኢር40+1፤
 ሕዝ24+6፤
 ሆሌ13+16፤
 3+11 ኢሳ2+10፤
 49+26፤ ናሆ2+1፤
 3+12 ማሕ2+13፤
 ኢሳ28+4፤
 3+13 ኢሳ19+16፤
 45+2፤ ናሆ2+6፤
 3+14 2ዜዩ32+4፤
 3+15 2ሳሙ-2+26፤
 ኢሳ27+1፤
 ኢር51+14፤
 ኢሌ1+4፤
 3+16 ዘዐ10+13፤
 3+17 ኢር51+27፤
 3+18 1ዓ122+17፤
 መዝ76+5-6፤
 ኢሳ56+10፤
 ኢር25+27፤
 3+19 ኢዮ27+23፤
 ኢሳ37+18፤
 ኢር30+13፤
 ሰቂ2+15፤
 ማዝ1+9፤
 ሰፎ2+15፤

ትደበቂያለሽ፤
 ከጠላትም መሸሸያ ትፈልጊያለሽ።
 12ምሽንችሽ ሁሉ ሊበሉ እንደ ደረሱ
 የመጀመሪያ በለስ ፍሬ ናችሁ፤
 በሚወዛወዙበት ጊዜ፤
 ፍሬዎቹ በበላተኛው አፍ ውስጥ
 ይወድቃሉ።
 13እነሆ፤ ጭፍሮችሽ፤
 ሁሉም ሴቶች ናችሁ፤
 የምድርሽ በሮች፤
 ለጠላቶችሽ ወለል ብለው
 ተከፍተዋል፤
 መዝጊያዎቻችሁንም እሳት
 በልቶአችዋል።
 14ለከበባው ውሃ ቅጂ፤
 መከላከያሽን አጠናክረ፤
 የሽክላውን ዐፈር ፈልጊ፤
 ጭቃውን ርገጨ፤
 ጡቡንም ሥራ።
 15በዚያ እሳት ይበሳሻል፤
 ሰይፍ ይቈርጥሻል፤
 እንደ ኩብኩባም ይግጥሻል።
 እንደ ኩብኩባ እርቢ፤
 እንደ እንበጣም ተባዢ።
 16ከሰማይ ከዋክብት እስኪበልጡ ድረስ፤
 የነጋዴዎችሽን ቍጥር አበዛሽ፤
 ምድሪቱን ግን እንደ አንበጣ ግጠው
 አሟጠሱ፤
 ከዚያም በረው ሄዱ።
 17ጠባቂዎችሽ እንደ አንበጣ፤
 መኳንንቶችሽም በብርድ ቀን
 በቅጥር ሥር እንደሚቀመጥ ኩብኩባ
 ናችሁ፤
 ፀሐይ ሲወጣ ግን ይበራሉ፤
 የት እንደሚበሩም አይታወቅም።
 18የአሦር ንጉሥ ሆይ፤ እረኞችሁ
 አንቀላፋ፤
 መኳንንትህ ዐርፈው ተኙ፤
 ሕዝብህ ሰብሳቢ አጥተው፤
 በተራራ ላይ ተበትነዋል።
 19ቍስልህን ሊፈውስ የሚችል የለም፤
 ስብራትህም ለሞት የሚያደርስ
 ነው፤
 203+8 አንዳንዶች ቴብስ ይላሉ።
 213+18 ገዢዎች ማለት ነው።

3+4 በዝሙቷ ... በጥንቄቃም፤ ኀጢአት አንድ
 ብቻውን ሆኖ ፈጽሞ አይኖርም። ጨካኞች ብቻ ሳይሆኑ
 ነውረኞችም ነበሩ። (1) ነነዌ ከውጭ ስትታይ የተዋበች
 ብትመስልም፤ ውስጧ ግን በአምልኮታዊ ዝሙት፤
 በአሳፋሪ አግብረገባዊነትና በሥጋ ሥራ ተሞልቶ
 ነበር። ከተማዬቱ ለአስማት፤ ለጥንቄቃና ለመናፍስት
 አሠራር ተጸርጋ ነበር፤ አጋንንትና ክፉ መናፍስት
 የነዋሪዎቿን ሕይወት ተቈጣጥረው ነበር። (2) በእነዚህ
 በሁለት ነገሮች መካከል ያለው ግንኙነት ግልጽ ነው።
 ለኀጢአትና ለርኩሳት ራሳቸውን አሳልፈው፤ የሚሰጡ
 ሰዎች በርኩሳን መናፍስት ቍጥጥር ሥር እንዲሆን
 ሕይወታቸውን እያመቻቹ ያሉ ናችሁ።
 3+5 ተነሥቼብሻለሁ፤ ከነነዌ ታላቅ ኀጢአት
 የተነሣ እግዚአብሔር ራሱ በግል የነዋሪዎቿን ከንቱነት

ያጋልጣል፤ እነርሱንም ያጠፋችዋል። እግዚአብሔር
 ሊቀጣው የወሰነበትን መንግሥት መከላከል የሚችል
 ኀይል በምድር ላይ የለም። በየትኛውም ኀብረተ
 ሰብ ውስጥ ኀጢአት አንድ የተወሰነ ደረጃ ላይ
 ሲደርስ፤ እግዚአብሔር የደኅንነታቸውን መሣሪያ ሁሉ
 በማንኩታኩት ሕዝቡን ለንፍረት ያጋልጣል፤ እንዲህ
 ዐይነቱ ኀብረተ ሰብ ይወድቃል።
 3+8 ከኖላ አሞን ትበልጫለሽን? ነነዌ አልነካም
 ብላ ካሰበች፤ እግዚአብሔር በ663 ዓ.ቅ.ክ. በአሦራውያን
 የተሸነፈችውን በግብፅ ውስጥ የምትገኘውን ኖላ አሞንን
 የመሳሰሉ ከተሞችን እንዴት እንዳዋረደ ማስታወስ
 ይኖርበታል።
 3+19 ቍስልህን ሊፈውስ የሚችል የለም፤
 ነነዌ ትጠፋለች እንደገናም ፈጽሞ አትገባም።

ስለ አንተ የሰማ ሁሉ፤
በውድቀትህ ደስ ብሎት
ያጨበጥባል፤

ወሰን የሌለው ጭካኔህ፤
ያልነካው ማን አለና?

ከተማዬቱ በ612 ዓ.ቅ.ክ. ከፈረሰች በኋላ የአራዊትና የአዕዋፍ መኖሪያ ባድማ ሆነች (ሰፊ 2፡13-15 ይመ)።

ትንቢተ ዕንባቆም

አስተዋዕኦ

መግቢያ (1:1)

I. የዕንባቆም ጥያቄዎች (1:2-2:20)

(ሀ) ጥያቄ 1፤ እግዚአብሔር በደለኛውን ይሁዳን እንዴት ሳይቀጣ ይቀራል? (1:2-4)

(ለ) መልስ 1፤ እግዚአብሔር ይሁዳን ለመቅጣት ባቢሎንን መሣሪያ ያደርጋል (1:5-11)

(ሐ) ጥያቄ 2፤ እግዚአብሔር ከይሁዳ የባሰችውን በደለኛ እንዴት የፍርዱ መሣሪያ አድርጎ ይጠቀምባታል? (1:12-2:1)

(መ) መልስ 2፤ እግዚአብሔር በባቢሎንም ላይ ይፈርዳል (2:2-20)

1. የመልሱ መግቢያ (2:2-3)

2. የባቢሎን በደሎች (2:4-5)

3. በባቢሎን ላይ የተነገሩ አምስት ተከታታይ ወዮታዎች (2:6-19)

4. የምድር ሁሉ ጌታ (2:20)

II. የዕንባቆም መዝሙር (3:1-19)

(ሀ) የዕንባቆም የምሕረት ጸሎት (3:1-2)

(ለ) የእግዚአብሔር ኀይል (3:3-7)

(ሐ) የእግዚአብሔር የማዳን ሥራ (3:8-15)

(መ) የዕንባቆም የማይናወጥ እምነት (3:16-19)

ጸሐፊ፤ ዕንባቆም

ዋና ሐሳብ፤ በእምነት መኖር

የተጻፈበት ዘመን፤ 606 ዓ.ቅ.ክ. ሳይሆን አይቀርም

ታሪካዊ ዳራ

የዚህ መጽሐፍ ጸሐፊ ራሱን፤ “ነቢዩ ዕንባቆም” ብሎ ይጠራል (1:1፤ 3:1)። ጸሐፊው ከዚህ ወጪ ስለ ራሱም ሆነ ስለ ቤተ ሰቡ ማንነት ካልመናገሩም በላይ ስሙ (“ማቀፍ” የሚል ትርጉም ይዞአል) በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ዘሌላ ስፍራ አልተጠቀሰም። ዕንባቆም “ለመዝምራት አለቃ” ብሎ የጠቀሰው (3:19) እርሱ ሊዋወር በኢየሱሳም የኖረ ባለቅኔ እንደ ነበር ሳያመለክት አይቀርም።

ሌሎች የብሉይ ኪዳን ነቢያት በተለየ ሁኔታ በዘመናቸው የነበሩ ነገሥታትን በመጥቀስ የትንቢታቸውን ዘመን ሲያመለክቱ፤ ዕንባቆም ግን አላመለከተም። ይሁንና እግዚአብሔር በይሁዳ ላይ ለመፍረድ ባቢሎንን በመሣሪያነት መጠቀሙን ነቢዩ ሲገነዘብ ግራ መጋባቱ፤ ወቅቱ ባቢሎን የዘመኑ ልዕለ ኅያል መንግሥት የነበረችበትና የይሁዳም ወረራ የተቃረበበት ጊዜ መሆኑን ያመለክታል (608-598 ዓ.ቅ.ክ. ሳይሆን አይቀርም)። ናቡከደነፆር ቀርታ የነበረችውን ግብፅን በክርክሚሽ (605 ዓ.ቅ.ክ.) ድል አደረገ። በምዕ 1:6-11 ላይ ባለው ክፍል ስለ ባቢሎናውያን ስራዊት የተሰጠው ሐሳብ ብዙዎች እንደሚያስቡት የክርክሚሽን ዘመን፤ የሚመለከት ከሆነ፤ የዕንባቆም ትንቢት የተነገረበት ጊዜ በይሁዳ ንጉሥ በኢየሱዳም የመጀመሪያዎቹ ዓመታት ከ606-605 ዓ.ቅ.ክ. ሳይሆን አይቀርም።

ባቢሎን ልዕለ ኅያል አገር ሆኖ መነሣቷ ለከላዲዋ ይሁዳ አስፈሪ ነበር (2ነገ 24-25 ይመ)። ናቡከደነፆር ከግብፅ ሲመለስ ይሁዳን ወረረ፤ ዳንኤልንና ሦስት ጓደኞቹን ጨምሮ በርካታ ምርኮኞችን አጋዘ (605 ዓ.ቅ.ክ.)። በ597 ዓ.ቅ.ክ. የባቢሎን ወታደሮች ኢየሱሳል ምን በድጋሚ በመውረር ቤተ መቅደሱን ዘረፉት፤ 10000 ምርኮኞችንም ወደ ባቢሎን ይዘው ሄዱ። ከምርኮኞቹ መካከል ነቢዩ ሕዝቅኤል ይገኝ ነበር። ከ11 ዓመት በኋላ (586 ዓ.ቅ.ክ.)

ንጉሥ ሴዴቅያስ ይሁዳን ከባቢሎን ቀሩጥጥር ለመታደግ ሲሞክር፤ ናቡከደነፆር በቀላጣ ኢየሩሳሌምን ከበበ፤ ቤተ መቅደሱን አቃጠለ፤ ከተማዪቱንም ሙሉ በሙሉ አጠፋ። በሕይወት ከተረፉት የኢየሩሳሌም ኗሪዎች መካከልም ብዙዎቹን ወደ ባቢሎን ማርኮ ወስዳቸው። ዕንባቆም በይሁዳ ላይ ፍርድ በተገለጠባቸው በአብዛኞቹ ወይም በሁሉም ዓመታት በሕይወት ሳይኖር አልቀረም።

ዐላማ

ዕንባቆም በዘመኑ ከነበረው ኢርምያስ በተለየ ሁኔታ ወደ ኋላ ለተሸራተተው ይሁዳ አልተነበየም፤ ስለ ከሐዲዋ ይሁዳ በመተንበይ ፈንታ በይሁዳ ለቀሩት እግዚአብሔርን ለሚፈሩ ትሩፋን ስለ በደለኞቹቱ አገራቸውና ለመጣባት ስላለው ፍርድ ያስተውሉ ዘንድ ጻፈላቸው። ዕንባቆም ሕዝቡን ይቀጡ ዘንድ እጅግ በደለኛ ከሆኑት ሕዝቦች መካከል ባቢሎናውያንን እግዚአብሔር የፍርድ መሣሪያ አድርጎ መጠቀሙ፤ ብዙ ካስጨነቀውና ከታገለው በኋላ (1፡6-13) እግዚአብሔር ዐመፀኞችን ሁሉ በቀጠረው ጊዜ እንደሚቀጣ ለአማኞች ያረጋግጣል። በዚህ ጊዜ በማስተዋል ሳይሆን፤ “ጻድቅ በእምነት ይኖራል” (2፡4) በድኑቱ አምላክ በእግዚአብሔርም ደስ ይለዋል (3፡18)።

ቅኝት

ከምዕ 1—2 ዕንባቆም ስለ እግዚአብሔር የአሠራር መንገዶች የጠየቃቸውን የእንቅፅልሽ ጥያቄዎችና እግዚአብሔር የሰጣቸውን መልዕኾች ይዘዋል። ነቢዩ በይሁዳ ብዙ ንጢአትንና የጣዖት አምልኮን ከተመለከተ በኋላ በመጀመሪያ የጠየቀው ጥያቄ፤ እግዚአብሔር ዐመፀኛ ሕዝቡን ሳይቀጣ እንዴት በንጢአቱ እንዲቀጥል ያደርጋል? የሚል ነበር። እግዚአብሔርም የይሁዳን ሕዝብ በቅርቡ ለመቅጣት ባቢሎናውያንን በመሣሪያነት እንደሚጠቀም ለነቢዩ አሳየው። ዕንባቆም ሁለተኛ ጥያቄውን ወዲያውኑ አስከትሎ አቀረበ፤ እግዚአብሔር ይሁዳን ለመቅጣት እንዴት የሰበውን ንጢአተኛና ጨካኝ ሕዝብ መሣሪያ አድርጎ ይጠቀማል? እግዚአብሔር ባቢሎናውያንንም የሚቀጣበት ጊዜ እንደሚመጣ ለነቢዩ በማረጋገጥ መልስ ሰጠ። በዚህ የትንቢት መጽሐፍ ውስጥ በእግዚአብሔር ልዑላዊነትና በሞንገዶቹ ሁሉ እግዚአብሔር ጻድቅ እንደ ሆነ ዕንባቆም ያለውን እምነት ይገልጻል። እግዚአብሔር ለጻድቃን ያለው ፍቅርና ክፉዋን ባቢሎንን ለማጥፋት ያዘጋጀው ዕቅድ መገለጥ በጽዮን የሚኖረውን ድኑት የሚመለከተው ትንቢታዊ የምስጋናና የተስፋ መዝሙር እንዲታወስ አደረገ (ምዕ 3)።

ልዩ ገጽታ

ትንቢተ ዕንባቆምን ልዩ የሚያደርጉት አምስት ዋና ዋና ገጽታዎች ናቸው፡ (1) መጽሐፉ ስለ ከሐዲዋ ይሁዳ ትንቢት በመናገር ፈንታ ነቢዩ ከእግዚአብሔር ጋር የነበረውን ንግግርና በተከታታይ የታዩ ትንቢታዊ መገልጠኝን ከነቢዩ የግል ማስታወሻ ይመዘግባል። (2) ቢያንስ ሦስት ልዩ የአጻጻፍ ቅርጾች አሉት፤ በነቢዩና በእግዚአብሔር መካከል የተደረገ “ተዋሥኦ” (1፡2—2፡5)፤ ታላላቅ “ትንቢታዊ ወዮታዎች” (2፡6-20) እና ትንቢታዊ መዝሙር (ምዕ 3) ሲሆኑ ሁሉም ከባድ ቃላትና ሥዕላዊ ንጽጽሮችን ይዘዋል። (3) ነቢዩ በአስቸጋሪ ጊዜያት ውስጥ ሦስት ጉዳዮችን ይገልጻል፤ እነርሱም እግዚአብሔርን በእምነት መጠየቅ (ምዕ 1)፤ የማይናወጥ እምነት (2፡4፤ 3፡18-19) እና ተሃድሶን አጥብቆ መሻት (3፡2)። (4) በምዕራፍ 3 ላይ የተመለከተው ነቢዩ ከእግዚአብሔር የተቀበለው ራእይ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከታላላቅ ሐሳቦች መካከል አንደኛው ሲሆን፤ ለእስራኤላውያን በሲና ተራራ የተገለጠውን እግዚአብሔርን ያስታውሳል፤ በትንቢተ ዕንባቆም ውስጥ የሚገኙ ሌሎች የማይዘነጉ ክፍሎች የሚከተሉት ናቸው፤ 1፡5፤ 2፡3-4፡20፤ 3፡2፤ 17-19። (5) ከብሉይ ኪዳን ነቢያት መካከል ከዕንባቆም የበለጠ እምነትን በጥሩ ቋንቋ የገለጠ የለም፤ ይኸውም፤ “ጻድቅ በእምነት ይኖራል” (2፡4) የሚለውን በማወጃ ብቻ ሳይሆን ስለ ግል ሕይወቱ በሰጠው ምስክርነት ጭምርም (3፡17-19) እውን ሆኖአል።

ትንቢተ ዕንባቆም በአዲስ ኪዳን መፈጸሙ

ጻድቅ በእምነቱ በሕይወት እንደሚኖር ዕንባቆም የገለጸው (2፡4) ጳውሎስ በሥነ መለኮታዊ ትምህርቱ ውስጥ በእምነት ስለ መጽደቅ የተጠቀመበት ዋና የብሉይ ኪዳን ሐሳብ ነው፤ የእምነት ሐዋርያ የነበረው ጳውሎስ ይህንን ጥቅስ በሮሜ 1፡17 እና በገላ 3፡11 ላይ ጠቅሶታል (ደግሞም ከዕብ 10፡37-38 ጋር ያነጻጽሩ)።

ትንቢተ ዕንባቆምን ማንበብ

ሙሉውን የብሉይ ኪዳን መጽሐፍ በአንድ ዓመት ማንበብ ከተፈለገ ትንቢተ ዕንባቆም ከዚህ በታች ባለው የጊዜ ሰሌዳ መሠረት በአንድ ቀን መነበብ ይኖርበታል፤ □ ዕንባቆም

ማስታወሻ

1 ነቢዩ ዕንባቆም የተቀበለው ንግር፤

ዕንባቆም ማጉረምረም

2 እግዚአብሔር ሆይ፤ ለዳታ እየተጣራሁ፤

አንተ የማትሰማው እስከ መቼ ነው?

3 “ግፍ በዛ” ብዬ እየሔኸሁ፤

አንተ የማታድነው እስከ መቼ ነው?

4 ስለ ምን በደልን እንዳይ አደረግኸኝ?

እንዴትስ ግፍ ሲፈጸም ትታገሣለህ?

ጥፋትና ግፍ በፊቴ አለ፤

ጠብና ግፁት በዝቶአል።

5 ስለዚህ ሕግ ላልተከለ፤

ፍትሕ ድል አይነሣም፤

ፍትሕ ይጣመም ዘንድ፤

ክፋዎች ደራቃንን ይከባሉ።

የእግዚአብሔር መልስ

6 “በነገራችሁም እንኳ፤

የማታምኑትን እናንተን፤

በዘመናችሁ አንድ ነገር ስለማደርግ፤

እነሆ፤ ሕዝቡን እየ፤ ተመልከቱም፤

እጅግም ተደነቁ።

7 የራሳቸው ያልሆኑትን መኖሪያ ስፍራዎች

ለመያዝ፤

ምድርን ሁሉ የሚወሩትን፤

ጨካኝና ፈጣን የሆኑትን፤

ባቢሎናውያንን አስነሣለሁ።

8 እነርሱም የሚያስፈሩና የሚያስደነግጡ

ናቸው፤

ፍርዳቸውና ክብራቸው፤

ከራሳቸው ይወጣል።

9 ፈረሰኞቻቸው ከነብር ይልቅ ፈጣኖች፤

ከማታም ተኩላ ይልቅ ጨካኞች፤

1+1 ናሆ131

1+2 መዝ634

13+123 22ክ123

ኤር14493

ወክ1312

1+3 ቀ133

ኢ9+231

መዝ55+93

ኤር208

1+4 ኢየ1987

መዝ119+1263

ኢሳ+233 5+203

29+213 ሕዝ9+9

1+5 ኢሳ29+93

ሐሥ13+41

1+6 ዘዳ28+493

23724+23

ኤር13+203

21+73 ራእ20+9

1+7 ኢሳ18+73

ኤር39+59

1+8 ዘፍ49+273

ኤር4+13

1+9 ዕን2+5

1+10 2ዘ536+63

ኤር33+4

1+11 ኤር4+11-

123 834+30

1+12 ዘፍ21+333

49+243

ዘ033+223

መዝ118+173

ኢሳ10+63 31+13

37+23

1+13 ቀ133

ኢየ21+73

መዝ18+263 25+33

ሰቆ3+3436

ናቸው።

ፈረሰኞቻቸው በፍጥነት ይጋልባሉ፤

ከሩቅ ስፍራም ይመጣሉ።

ነጥቁ ለመብላት እንደሚችሉል

አሞራ ይበራሉ፤

10 ሁሉም ለመፅኑ ታጥቀው ይመጣሉ።

ሰራዊታቸው እንደ ምድረ በዳ

ነፋስ ወደ ፊት ይገመገማል፤

ምርኮኞችንም እንደ አሸዋ

ይሰበስባል።

10 ነገሥታትን ይንቃል፤

በገዢዎችም ላይ ይሥቃል፤

በምሽግ ሁሉ ላይ ይሥቃል፤

የዐፈር ቍልል ሠርተም ይይዘዋል።

11 ከዚያም በኋላ እንደ ነፋስ ዐልፎ

ይሄዳል፤

ጉልበታቸውን አምላካቸው ያደረጉ

በደለኞች ናቸው።

የዕንባቆም ዳግመኛ ማጉረምረም

12 እግዚአብሔር ሆይ፤ ከዘላለም ጀምሮ

ያለህ አይደለህምን?

የእኔ ስምዝ፤ የእኔ ቅዱስ እኛ

አንሞትም፤

እግዚአብሔር ሆይ፤ እንዲፈርዱ

ሽመሃቸዋል፤

ዐለት ሆይ፤ ይቀጡ ዘንድ ሥልጣን

ሰጣችኋል።

13 ዐይኖችህ ከፍውን እንዳያዩ እጅግ

ንጹሐን ናቸው፤

1+6 ከለዳውያን ማለት ነው።

1+9 የዕብራይስጡ ቃል ትርጉም በትክክል

አይታወቅም።

1+1 ዕንባቆም፤ አሦራውያን ነነዌ ላይ በተሸነፉበትና ባቢሎናውያን ኢየሩሳሌምን በወረሩበት ጊዜ መካከል (605—597 ዓ.ቅ.ዘ.፤ የዕንባቆምን መግቢያ ይመ) ዕንባቆም በይሁዳ ትንቢት ይናገር ነበር ። (1) መጽሐፉ በቀጥታ ለእስራኤል የተነገረ ትንቢት ሳይሆን፤ በነቢዩና በእግዚአብሔር መካከል የተደረገ ተዋሥኦ ያለበት ስለሆነ ከሌሎች ልዩ ነው። ዕንባቆም የቀረበው ጥያቄ “እግዚአብሔር በይሁዳ ምድር አይሉ በሚገኘው ክፉት ላይ ለምን አይፈርድም?” የሚል ነበር። እግዚአብሔርም ይሁዳን ይቀጥ ዘንድ ባቢሎናውያንን እንደሚልክ ለቀረበው ጥያቄ መልስ ሰጠ። (2) ይህ ምላሽ ነቢዩን የባለ ግራ መጋባት ውስጥ ከተተው፤ “እግዚአብሔር ሕዝቡን በባለ ንጢአተኛ ለምን ይቀጣል? የሚል ጥያቄም ፈጠረበት።” በመጨረሻ ግን ዕንባቆም ሁኔታዎች ምንም ይሁኑ ምን እንደ ጌታ ፈቃድ በእግዚአብሔር መታመንና በእምነት መኖርን ተማረ።

1+2-4 ለርዳታ እየተጣራሁ ... እስከ መቼ ነው? ዕንባቆም በቃል ዚዳኑ ሕዝብ ውስጥ እየተፈጸመ ያለው በደል እንዲቆም ወደ እግዚአብሔር ይጸልይ ነበር። እግዚአብሔር ግን በመፅኑ፤ የፍትሕን መንገድና የጸድቃንን መጥፋት በመታገሥ ዝም ያለ መሰለ። የዕንባቆም ጥያቄ ለዘመናት ሲነሥ የነበሩ ዐበይት ጥያቄዎችን ማለትም፤ “እግዚአብሔር ክፉን ለመቅጣት ለምን ይዘገያል?” እና “እሎታችን ቶሎ የማይመለስው ለምንድነው?” የሚሉትን የሚመለከት ነው። ነገር ግን እነዚህ ለቤቱታዎች በጸድቁ እግዚአብሔር ላይ ከታመነ

ልብ የመነጨ መሆናቸውን ማስተዋል ተገቢ ነው። 1+5-11 አንድ ነገር ስለማደርግ፤ እግዚአብሔር ይሁዳን ስለ በደሏ ለመቅጣት ዕቅድ እንዳለው ለዕንባቆም መለሰለት። ይሁዳን ለመግደል ጨካኝና ጣዖት አምላኪ ባቢሎናውያንን መማሪያ አድርጎ እንደሚጠቀም ተናገረ። እግዚአብሔር ይሁዳን ለመቅጣት እንዲህ ዐይነቱን ክፉና ጣዖት አምላኪ ሕዝብ መጠቀሙ ለነቢዩ አስገራሚ፤ በእግዚአብሔር ሕዝብ ዘንድ ደግሞ የማይታመን ነው (የሚቀጥለውን ማብያ ይመ)። 1+12 ከዘላለም ጀምሮ ያለህ አይደለህምን? እግዚአብሔር ይሁዳን ለመቅጣት ንጢአተኛ መንግሥትን በመጠቀሙ ዕንባቆም ቢገረምም፤ ባቢሎናውያን ሕዝቡን ሙሉ በሙሉ ያጠፉ ዘንድ እግዚአብሔር እንደማይፈቅድላቸውና ለሰው ልጆች ያቀደውን የድነት ዕቅድ እንደማይሰርዝ ግን ርግጠኛ ነበር። 1+13 ዐይኖችህ ... እጅግ ንጹሐን ናቸው፤ ይህ ጥቅስ እግዚአብሔር ክፉትን አያይም የሚል ሐሳብ የለውም፤ እርሱ ሁሉን ይመለከታልና ነው፤ እግዚአብሔር ሁሉን ዐዋቂ ነው (በገጽ 908 ላይ፤ “የእግዚአብሔር ባሕርይ” በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)። ይሁን እንጂ እግዚአብሔር ክፉትን አይታገሥም ወይም ዝም ብሎ አያልፍም። ዕንባቆምን ግራ ያጋባው ይህ ነው፤ ባቢሎናውያን ንጢአት ቢኖርባቸውም እንኳ እግዚአብሔር ተሻሻ የተገኘውን ይሁዳን ለመቅጣት በእነርሱ መጠቀሙ የባቢሎናውያንን በደል ችላ ያለ አስመስሎት ነበር።

አንተ በደልን መታገሥ አትችልም፤
 ታዲያ፤ አታላዮችን ለምን ትታገሃለህ?
 ከፋው ከራሱ ይልቅ ጽድቅ የሆነውን
 ሲውጠውት፤
 ለምን ዝም ትላለህ?
 14 አንተ ሰዎችን በባሕር ውስጥ እንዳለ ግሣ፤
 ገዢ እንደሌላቸውም የባሕር
 ፍጥረታት አደረገህ።
 15 ከፋ ጠላት ሁሉንም በመንጠቆ
 ያወጣቸዋል፤
 በመረቡ ይይዛቸዋል፤
 በእሸክላው ውስጥ ይሰበስባቸዋል፤
 በዚህም ይደሰታል፤ ሐሄትም
 ያደርጋል።
 16 በእነርሱ ተዘናንቶ ይኖራልና፤
 ምግቡም ሰብቶአል።
 ስለዚህ ለመረቡ ይሠዋል፤
 ለእሸክላውም ያጥናል።
 17 ታዲያ መረቡን ባለማቋረጥ መጣል፤
 ሕዝቦችን ስለ ርሳራ ሄ መግደል
 አለበትን?
 2 በመጠበቂያ ላይ እቆማለሁ፤
 በምሽጌ ቅጥር ላይ ወጥቼ
 እቁያለሁ፤
 ምን እንደሚለኝ፤
 ለክርክሩም፤ የምሰጠውን መልስ
 ለማጠቃለያ አጠባበቃለሁ።
 የእግዚአብሔር መልስ
 2 እግዚአብሔርም እንዲህ ሲል መለሰ፤
 "በቀላሉ እንዲነበብ፤
 ራእዩን ጻፈው፤
 በሰሊዳም ላይ ቅረጸው።
 3 ራእዩ የተወሰነለትን ጊዜ ይጠብቃልና፤
 ስለ መጨረሻውም ደናገራል፤
 እርሱም አይዋሽም፤
 የሚዘገይ ቢመስልም ጠብቀው፤
 በርግጥ ይመጣል፤ ከተም

1+15 አዮ18+8+
 አሳ19+8+
 አር5+26+ 16+16
 1+16 አር44+8
 1+17 አሳ14+6+
 19+8
 2+1 መዛ5+3+
 48+13+ 85+8+
 አሳ21+8+
 አሳ3+17
 2+2 አሳ30+8+
 አር36+2+
 አሳ24+2+
 ሮሞ4+24+
 ራእ19
 2+3 መዛ27+14+
 አሳ12+25+
 878+17+ 11+27
 2+4 አሳ18+9+
 ሮሞ21+17+
 743+11+
 ዕብ10+37-38
 2+5 ምላ20+1+
 27+20+ 30+15-
 16+ አሳ2+11+
 ዕን1+9
 2+6 አሳ14+4+
 አሞ2+8
 2+7 ምላ29+1
 2+8 ቀ17+
 አሳ33+1+
 አር50+17-18+
 አሳ39+10+
 አብ1+15+
 ዘክ2+8-9
 2+9 አዩ39+27+
 አሳ 10+14+
 አር22+13+
 51+13
 2+10 ቀ16+
 አር26+19+
 ነሆ3+6

አይዘገይም።
 4 "እነሆ፤ እርሱ ታብዮአል፤
 ምኞቱ ቀና አይደለም፤
 ጽድቅ ግን በእምነት" ይኖራል።
 5 በእርግጥ የወይን ጠጅ አታሉታል፤
 ትዕቢተኛ ነው፤ ከቶ አያርፍም፤
 እንደ ሲኦል ስብታም ነው፤
 እንደ ሞት ከቶ አይጠግም፤
 ሕዝቦችን ለራሱ ይሰበስባል፤
 ሰዎችንም ሁሉ ማርኮ ይወስዳል።
 6 "ታዲያ በእንደዚህ ዐይነቱ ሰው ላይ
 በማፌዝና በመዘበት እንዲህ እያሉ ሁሉም
 አይሣለቁበትምን?
 "የተሰረቀውን ሸቀጥ ለራሱ ለሚያከማች፤
 ራሱን በዐመፅ ባለጠጋ ለሚያደርግ
 ወዮለት!
 ይህ የሚቀጥለውስ እስከ መቼ ነው?"
 ባለ ዕዳ ያደረገሃቸው ድንገት
 አይነሡባቸውምን?
 ነትተውስ አያሰደነግጡህምን?
 በእጃቸውም ትወድቃለህ።
 8 አንተ ብዙ ሕዝብ ስለ ዘረፍህ፤
 የተረፉት ሕዝቦች ይዘርፉሃል፤
 የሰው ደም አፍሰሃልና፤
 አገሮችንና ከተሞችን በውስጣቸው
 የሚኖሩትን ሁሉ አጥፍተሃል።
 9 "በተቆጣጠረ ትርፍ መኖሪያውን
 ለሚገነባ፤
 ከጠላት እጅ ለማምለጥ፤
 ቤቱን በከፍታ ላይ ለሚሠራ
 ወዮለት!
 10 የብዙ ሰዎች ነፍስ እንዲጠፋ አሣረሃል፤
 በገሣ ቤትህ ላይ ውርደትን፤
 *2+1 ወይም በተገመገሙ ጊዜ የምሰጠውን ምላሽ
 *2+3 የሚመጣ ሰው እንዳለ የሚያመለክቱ አሉ።
 *2+4 በታማሚነቱ የሚሉ አሉ።
 *2+5 መቃብር የሚሉ አሉ።
 *2+7 ወይም አስደራ ነው።

2+2-20 ራእዩን ጻፈው፤ ዕንባቆም በምዕራፍ 2 ላይ
 በሃለም ላይ ከፋት ስለ መግነና ጽድቅ ሊጠፋ ስለ
 መቃረቡ ለጠየቀው ጥያቄ እግዚአብሔር መልስ ሰጠ።
 እግዚአብሔር ንጢአተኞች ሁሉ የሚጠፋበት ጊዜ
 እንደሚመጣ ተናገረ። የማይሸበሩትም ከእግዚአብሔር
 ጋር በእምነት ግንኙነት ያላቸው ጽድቃን ብቻ
 መሆናቸውን ገልጸዋል (ቀ. 4 እና ማብ ይመ)።
 2+3 የተወሰነለትን ጊዜ ይጠብቃልና፤ ለዕንባቆም
 ጥያቄ የመጨረሻው መፍትሔ የሚመጣው በእግዚአብሔር
 በተወሰነው ጊዜ ነው። (1) በሃለም ያለው በደል
 የሚያበቃበት ጊዜ ይመጣል። ታማኝ የሆኑት
 የእግዚአብሔር ሰዎች ጊዜው ቢረዝምም እንኳ ይህንኑ
 ጊዜ ሊጠባበቁት ይገባል። (2) በዚህ ዘመን መጨረሻ
 የእግዚአብሔርን ጣልቃ ገብነት እንደ ዕንባቆም
 በትዕግሥት ለንጠብቅ ይገባል። በመጨረሻም ክርስቶስ
 ጽድቁን ከምድር ይወስዳል፤ በከፋውም ሁሉ ላይ ጥፋትን
 ያመጣል (1ተሰ 4+16-17ንና በገጽ 1907 ላይ፤ "ንጥቀት"
 በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።
 2+4 ጽድቅ ግን በእምነት ይኖራል፤ በመጨረሻ
 በድል አድራጊነት የሚነሳው "ጽድቅ" ነው።
 (1) ጽድቃን የሆኑት ሕይወታቸው ካልተስተካከለው፤

ፈሪህ እግዚአብሔር ከማይታይባቸውና ከትዕቢተኞች
 ጋር ተነጻጽረዋል። የጽድቃን ልብ ወደ እግዚአብሔር
 ያዘነበለ ነው። የእርሱ ልጆቹ ሊሆኑ፤ ከእርሱ ጋር
 የጠበቀ ግንኙነት ሊኖራቸውና ለፈቃዱ ሊታዘዙ
 ይፈልጋሉ። (2) ጽድቃን በዚህ ዓለም በእግዚአብሔር
 ታምነው መኖር አለባቸው። ከዚህ ላይ፤ "እምነት"
 ሲባል መንገዶቹ ቀና እንደ ሆኑ በማሰብ በእግዚአብሔር
 መታመን፤ እያሰሰን መድኃኒትና ጌታ አድርጎ
 በመቀበል ለእርሱ በግል ታማኝ መሆንና ፈቃዱን
 ለመከተል የዐላማ ጽናት እንዲኖር ማድረግ ማለት
 ነው። ጳውሎስ ይህንን ዋና ሕሳብ በሮሜ 1+17 ላይና
 በገላትያ 3+11 ላይ አስፋፍቶታል (ክዕብ 10+38 ጋር
 ያነጻጽሩ። በገጽ 1746 ላይ፤ "እምነትና ጾኃ" በሚል
 ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።
 2+6-20 ወዮለት፤ እነዚህ ጥቅሶች "ምኞቱ ቀና
 አይደለም" (ቀ. 4) በተባለው በማንኛውም ሰው ላይ
 ፍርድን ያውጃሉ። እንደዚህ ዐይነት ሰዎች ስለ ፈጸሙት
 ወረራ (ቀ. 6-8)፤ ፍትሕን ስለ ማጉደላቸውና (ቀ. 9-11)፤
 ስለ ዐመግናና ስለ ወንጀላቸው (ቀ. 12-14)፤
 ስለ ኢግብረገባዊነታቸው (ቀ. 15-17) እና ስለ ባዕድ
 አምልኮቸው (ቀ. 18-20) ይፈረደባቸዋል።

በራስህም ላይ ጥፋትን አምጥተሃል።
11 ድንጋይ ከቅጥፍ ውስጥ ይጮኻል፤
ከዕንጨት የተሠሩ ተሸካሚዎችም
ይመልሱለታል።
12 ከተማን ደም በማፍሰስ ለሚሠራ፤
በጋንጀልም ለሚመሠርታት
ወዮለት።
13 ሰዎች ለእሳት ማገዶ እንዲሆን እንዲለፉ፤
ሕዝቦችም በከንቱ እንዲደክሙ፤
እግዚአብሔር ጸባኦች ወስኖ የለምን?
14 ውሃ ባሕርን እንደሚሸፍን ሁሉ፤
ምድርም የእግዚአብሔርን ክብር
በማወቅ ትሞላለችና።
15 ኅፍረተ ሥጋችውን ለማየት፤
ባልንጀሮቹን ለሚያጠጣ፤
እስኪሰክሩም ድረስ ወይን ለሚቀዳ
ላቸው ወዮለት!
16 በክብር ፈንታ ዕፍረት ትሞላለህ፤
አሁን ደግሞ ተራው የአንተ ነውና፤
ጠጣ፤
ኅፍረተ ሥጋህም ይገለጥ፤
በእግዚአብሔር ቀኝ እጅ ያለው ጽዋ
ይመለስብሃል፤
ክብርህንም ውርደት ይሸፍነዋል።
17 በሊባኖስ ላይ የሠራሽው ግፍ
ያጥለቀልቅሃል፤
እንሰሳቱን ማጥፋትህም
ያሰደግጥሃል፤
የሰው ደም አፍሰሃልና፤
እገሮችንና ከተሞችን በውስጣቸው
የሚኖሩትንም ሁሉ
አጥፍተሃልና።
18 የሰው እጅ የቀረጸው ጣዖት፤
ሐሰትንም የሚናገር ምስል ምን
ፋይዳ አለው?
ሠራው በገዛ እጁ ሥራ ይታመናልና፤
መናገር የማይችሉ ጣዖታትን
ይሠራልና።
19 ዕንጨቱን፤ ንቃ!
ሕይወት የለለውንም ድንጋይ፤
‘ተነሣ!’ ለሚል ወዮለት፤
በውኑ ማስተማር ይችላልን?
እነሆ፤ በወርቅና በብር
ተለብጠአል፤

2+11 ኢሳ24:27፤
ዘካ5:4፤
ሉቃ19:40
2+12 ሕዝ22:24፤
ሚክ3:10
2+13 ኢሳ47:13፤
50:11
2+14 ዘሰ16:7፤
ዘኳ14:21፤
ኢሳ11:9
2+15 ምላ23:20
2+16 ቀ10፤
ዘሌ10:9፤
መዝ16:5፤
ኢሳ51:22፤
ሰቆ4:21፤
ሕዝ23:32-34፤
ሆሊ4:7
2+17 ቀ8፤
ኤር50:15፤
51:35
2+18 ዘሌ26:1፤
ሰላ10:14፤
1ሳሙ12:21፤
መዝ15:45፤
ኢሳ40:19፤
ኤር5:21፤
10:14፤ 14:22፤
14ቆ12:2
2+19 1ነገ18:27፤
ኤር10:4፤
ዳን5:4:23፤
ሆሊ4:12

2+20 መዝ11:4፤
ኢሳ41:1፤
3+1 መዝ7፤ ርእስ
3+2 ኢየ26:14፤
መዝ44:13
85:6፤ 90:16፤
119:120፤
ኢሳ54:8
3+3
ዘካ36:11:15፤
ዘኳ10:12፤
መዝ8:1፤ 48:10፤
ኢሳ31:1፤
3+4 ኢየ9:6፤
ኢሳ18:4
3+5 ዘሌ26:25
3+6 ዘካ21:33፤
49:26፤
ዘሰ19:18፤
መዝ18:7፤ 46:2፤
114:16

እስትንፋሱም የለውም።
20 እግዚአብሔር ግን በተቀደሰ መቅደሱ አለ፤
ምድር ሁሉ በፊቱ ጸዋ ትበል።

የዕንባቆም ጸሎት
3 በዝማራ የቀረበ የነቢዩ የዕንባቆም
ጸሎት፤ በሸግዮኖች።
2 እግዚአብሔር ሆይ፤ ዝናህን ሰምቻለሁ፤
እግዚአብሔር ሆይ፤ ሥራህም
አስፈራኝ፤
በእኛ ዘመን አድሳቸው፤
በእኛም ጊዜ እንዲታወቁ አድርግ፤
በመፃት ጊዜ ምሕረትን አስብ።
3 እግዚአብሔር ከቱማን፤
ቅዱሱም ከፋራን ተራራ መጣ። ሲላ።

ክብሩ ሰማያትን ሸፈነ፤
ውዳሴውም ምድርን ሞላ።
4 ጸዳሉ እንደ ፀሐይ ብርሃን ነው፤
ጨረር ከእጁ ወጣ፤
ነይሉም በዚያ ተሰውሮአል።
5 መቅሠፍት በፊቱ ሄደ፤
ቸነፈርም እግር በእግር ተከተለው።
6 ቆመ፤ ምድርን አንቀጠቀጠ፤
ተመለከተ፤ ሕዝቦችን አብረከረከ፤
የዘላለም ተራሮች ተፈረከከሰ፤
የጥንት ከራብቶችም ፈራረሰ፤
መንገዱ ዘላለማዊ ነው።
7 የኢትዮጵያ ድንኳኖች ሲጨነቁ፤
የምድ የምም መኖሪያዎች ሲታወኩ
አየሁ።
8 እግዚአብሔር ሆይ፤ በወንዞች ላይ
ተቁጣህን?
መፃትህስ በምንጮች ላይ ነበርን?
በፈረሶችህና በድል አድራጊ ሠረገሎችህ፤
በጋለብህ ጊዜ፤
በባሕር ላይ ተቁጥተህ ነበርን?

3+7 ዘካ25:2፤ ዘሰ15:14፤ ዘኳ25:15፤ መሳ7:24-25
3+8 ዘሰ7:20፤ 2ነገ2:11፤ መዝ68:17፤ 77:16
93:1 የሥን ጽሑፍ ወይም የመዝቃ ቋንቋ ላይሆን
አይቀርም
+3+3 ትርጉሙ በትክክል የማይታወቅ ቢሆንም
የዜማ ቃል ሳይሆን አይቀርም

3+1-9 ጸሎት፤ ይህ ምዕራፍ እግዚአብሔር በምዕ 2 ላይ
ለሰጠው መልስ ዕንባቆም የበኩሉን መልስ የሰጠበት
አልፎ ነው። የዓለም ኅጢአትና የእግዚአብሔር ፍርድ
ከያሉ፤ ነቢዩ እግዚአብሔርን በማመን መኖርንና በጥበብ
ላይ መደገፍን ተማረ።
3+2 በእኛ ዘመን አድሳቸው፤ ዕንባቆም የእግዚአብሔር
ሕዝብ ኅጢአትን እንደ ሠሩና ፍርድም እንደሚጠ
ብቃቸው ዐውቋል። ነቢዩ በዚህ ሁኔታ ውስጥ ሆኖ
ሁለት ምልጃዎችን አቀረበ። (1) እግዚአብሔር ኅይሉን
አዲስ በሆነ መልኩ በምግለጽ በሕዝቡ መካከል እንዲገኝ
ጸለየ። እግዚአብሔር ጸጋውንና መንፈሱን በማትረፍረፍና
በማፍሰስ በሕዝቡ ሕይወት ውስጥ ጣልቃ የማይገባ
ከሆነ፤ የእግዚአብሔር ሕዝብ መኖር እንደማይቻል
ዕንባቆም ያውቅ ነበር። በሕዝቡ ዘንድ እውነተኛ
መንፈሳዊ ሕይወት የሚኖረው ይህ ሲሆን ብቻ ነው።

(2) የእግዚአብሔር ሕዝብ አስጨናቂ ሁኔታ ሲያጋጥ
መው እግዚአብሔር መከራነቱም እንዲያሰብ ዕንባቆም
ጸለየ፤ ያለ እግዚአብሔር ምሕረት ሕዝቡ መኖር
አይችሉም ነበር። የቤተ ክርስቲያን መሠረት እየተናጋ
ባለበትና የማእዘኑ ትግር በተሰፋፋበት በአሁኑ ወቅት
እኛም ለእግዚአብሔር ሕዝብ ሕይወትና ተሐድሶ
ይመጣ ዘንድ ጌታ ራሱን ምሕረቱንና ኅይሉን በአዲስ
መልክ እንዲገልጥ መጸለይ ይኖርብናል።
3+3-16 እግዚአብሔር ... መጣ፤ ዕንባቆም በዚህ
ክፍል እግዚአብሔር ሕዝቡን ከግብፅ የታደገበትን
ጊዜ ይጠቅሳል (ዘሠ 14 ይመ)። በቀደመው ዘመን
ድነትን ያመጣው እግዚአብሔር እንደገና በሙሉ
ከብሩ ይመጣል። ያን መገለጥ የሚጠባበቁ ሁሉ
በነገሥታትና በመንግሥታት ላይ የሚገናኝጸፈውን ድል
ይመለከታሉ።

፩ ቀስትህን አዘጋጃህ
ፍላጸም እንዲመጣልህ አዘዝህ

ሴላ

ምድርን በወንዞች ከፈልህ
ተራሮች አይህህ ተጨነቁም
የውሃ ሞገድ ዐልፎ ሄደህ
ቀላዩ ደነፋህ

፲፱ ዓመቱንም ወደ ላይ አነሣ።
ከሚወረወሩ ፍላጻችህ
ከሚያብረቀርቅ የጦርህ ነጸብራቅ
የተነሣም

፳፱ ፀሐይና ጨረቃ በቦታቸው ቆሙ።
ከምድር ላይ በመዓት ተመላለሱህ
ሕዝቦችንም በቀጣ ረገጥሃቸው።

፳፻ ሕዝብህን ለመታደግ
የቀባኸውንም ለማዳን ወጣህ
የክፋትን ምድር መሪ ቀጠቀጥህ
ከራስ ጠጉሩ እስከ እግር ጥፍሩም
ዕርቃትን አስቀረኸው።

፴፻ እንደ ዐውሎ ነፋስ ሊበታትነን የመጣውን
ምስኪኑን በስውር በመዋጥ
የሚደሰተውን

የሰራዊት አለቃ ራስ

በገዛ ጦሩ ወጋህ።

፴፲ ታላላቅ ውሆችን በመናጥፍ

ባሕሩን በፈረሶችህ ረገጥህ።

3+9 ዘ832+23፤
መዝ7+1213
3+10
መዝ77+16፤
93+3፤ 98+7
3+11 ኢሱ10፤13፤
መዝ18፤14፤
144+6፤ ዘ9፤14
3+12 ኢሳ41+15
3+13 ዘ013+21፤
2ሳመ+23+1፤
መዝ20+16፤ 28፤8፤
68፤21፤ 110፤6
3+14 መሳ7+22
መዝ64፤25
3+15 ዘ015፤8፤
ኢዩ9፤8

3+16 ኢዩ44+14፤
መዝ37+7
3+17 ኢር5፤17፤
ኢሌ1፤10-12፤18
3+18 ዘ015፤2፤
መዝ97፤12፤
አሳ61፤10፤
ሉቃ1፤47፤
ፊል4፤4
3+19 ዘ832+13፤
33+29፤
መዝ18፤33፤
46፤15

፳፻ እኔ ሰማሁህ ልቤም ደነገጠብኝ
ከንፈራ ከድምፁ የተነሣ

ተንቀጠቀጠህ

ፍርሀት እስከ ዐጥንቴ ዘልቆ ገባህ
እግሬም ተብረክረክህ

ሆኖም በሚወረን ሕዝብ ላይ እስኪመጣ
ድረስ

የጥፋትን ቀን በትዕግሥት
እጠባብቃለሁ።

፳፱ ምንም እንኳ የበለስ ዛፍ ባያፈራ
ከወይን ተክልም ፍሬ ባይገኝ

የወይራም ዛፍ ፍሬ ባይሰጥ

ዕርሻዎችም ሰብል ባይሰጡ

የበጎች ጉረኖ እንኳ ባደውን ቢቀርፍ

ላሞችም በበረት ውስጥ ባይገኙ

፳፻ እኔ ግን በእግዚአብሔር ደስ ይለኛል

በድነቴ ስምህክ ሐሣት አደርጋለሁ።

፳፱ ጌታ እግዚአብሔር ነይሉ ነው

እግሮቼን እንደ ዋላ እግሮች

ያደርጋል

በከፍታዎችም ላይ ያስሄደኛል።

ለመዘምራን አለቃ፤ በባለ አውታር

መሣሪያዎቹ የተዘመረ መዝሙር።

ማፋ
8+10

3+18-19 በእግዚአብሔር ደስ ይለኛል፤ ዕንባቆም
እግዚአብሔርን የሚያገለግለው ከሚሰጠው ነገር የተነሣ
ሳይሆን በእምላክነቱ እንደ ሆነ ያረጋግጣል። እግዚአብሔር
በይሁዳ ላይ በሚፈርድበት ጊዜ ዕንባቆም ሲኖርም
እኛኳ በእምላኩ ደስ መሰኘትን መረጠን እግዚአብሔር

አጽኘና የማያቋርጥ የጎይሉ ምንጭ ይሆንለታል።
ነቢዩ ጻድቃን ትሩፋን ከባቢሉን ወረራ የሚያመልጡ
መሆናቸውን ያልጥርጥር የተረዳ ሲሆን፤ በእግዚአብሔር
ታምነው የሚኖሩ ሁሉም ስለሚያገኙት የመጨረሻ ድል
በሙሉ ልብ መስክሮአል (ከ2፡4 ጋር ያነጻጽሩ)።

ትንቢተ ሶፎንያስ

አስተዋዕኦ

መግቢያ (1:1)

I. ፍርድና የእግዚአብሔር ቀን (1:2—3:8)

(ሀ) ፍርድ በምድር ሁሉ ላይ (1:2-3)

(ለ) ፍርድ በይሁዳ ሕዝብ ላይ (1:4-18)

1. የይሁዳ ኅጢአት ገለጻ (1:4-9)

2. ማስጠንቀቂያ ለኢየሩሳሌም (1:10-13)

3. ታላቁ የእግዚአብሔር ቀን (1:14-15)

(ሐ) የንስሐ ጥሪ (2:1-3)

(መ) በሕዝቦች ላይ የሚመጣ ፍርድ (2:4-15)

1. ፍልስጥኤማውያን (2:4-7)

2. አሞናውያንና ሞዓባውያን (2:8-11)

3. ኢትዮጵያውያን (2:12)

4. አሦራውያን (2:13-15)

(ሠ) በኢየሩሳሌም ላይ የሚመጣ ፍርድ (3:1-7)

1. የኢየሩሳሌም በደሎች (3:1-4)

2. የእግዚአብሔር ፍርድ በኢየሩሳሌም ላይ (3:5-7)

(ረ) በምድር ሁሉ ላይ የሚመጣ ፍርድ (3:8)

II. ድነትና የእግዚአብሔር ቀን (3:9-20)

(ሀ) የትሩፋኑ መመለስና የኢየሩሳሌም መንጻት (3:9-13)

(ለ) አምላክ በመካከሉ ያደረሰ ሐሄት የሚያደርግ ሕዝብ (3:14-17)

(ሐ) ተሐድሶን በተመለከተ የተገቡ የመጨረሻ የተስፋ ቃሎች (3:18-20)

ጸሐፊ፤ ሶፎንያስ

ዋና ሐሳብ፤ የእግዚአብሔር ቀን

የተጻፈበት ጊዜ፤ 630 ዓ.ቅ.ክ. ሳይሆን አይቀርም

ታሪካዊ ዳራ

የስሙ ትርጉም፤ “እግዚአብሔር ይሸሸጋል” የሆነው ሶፎንያስ ቅድመ አያቱ ንጉሥ ሕዝቅያስ ነው፤ ነቢዩ እግዚአብሔርን ይፈራ ንጉሥ በነበረው የይሁዳ የመጨረሻ ንጉሥ (1:1) በኢዮስያስ ዘመን (603—609 ዓ.ቅ.ክ.) ትንቢትን ተናገረ ። ኢየሩሳሌምን፤ “ከዚህ ስፍራ” (1:4) ብሎ መጥቀሱና የከተማዬቱን አቀማመጥና በደል በዝርዝር መግለጹ በዋና ከተማዬቱ ለመኖሩ ማስረጃዎች ናቸው። ነቢዩ የንጉሥ ዘር መሆኑና የንጉሥ ኢዮስያስ ወገን ሆኖ መገኘቱ ለቤተ መንግሥቱ የቀረበ ሰው እንደ ነበር ያመለክታሉ። ትንቢቶቹም ለይሁዳና ለሕዝቡ በመጣው የእግዚአብሔር እንደሚያተኩሩ የታወቀ ነው።

ሶፎንያስ ኢየሩሳሌምንና ይሁዳን የከሰሰባቸው በደሎች (1:4-13፤ 3:1-7)፤ ከኢዮስያስ በፊት የነበሩት ክፉ ነገሥታት ማለት የምናሌና የአሞጽ አስከፊ በደል በሕዝቡ መካከል ገና ሰፍኖ በነበረበት፤ ከኢዮስያስ የመነቃቃትና የተሐድሶ ጊዜ በፊት ትንቢት ለመናገሩ አመልካቾች ናቸው። ኢዮስያስ በነገሠ በ12ኛው ዓመት (627 ዓ.ቅ.ክ.) ባዕድ አምልኮን ለማጥፋትና እውነተኛውን የእግዚአብሔር አምልኮ መልሶ ለመተካት ተነሣ፤ ከስምንት ዓመት በኋላም የሰሎሞን ቤተ መቅደስ እንዲታደስና እንዲቀደስ ያዘዘ ሲሆን፤ በዚያኑ ጊዜ የእግዚአብሔር ሕግ መጽሐፍ ቅጅ ተገኘ (ከ2ነገ 22:1-10 ጋር ያነጻጽሩ)። ሶፎንያስ ስለ ይሁዳ አሳዛኝ መንፈሳዊና ግብርገባዊ ሁኔታ የገለጸው በ630 ዓ.ቅ.ክ. ሳይሆን አይቀርም። ብዙ ጊዜ የሶፎንያስ ትንቢታዊ ስብከት በንጉሡ ላይ ቀጥተኛ ተጽዕኖ አሳድሮአል፤ የተሐድሶ እንቅስቃሴው እንዲካሄድም አስተዋዕኦ አድርጎአል። 630 ዓ.ቅ.ክ. መጠቀሱ፤ ሶፎንያስ

ባቢሎንን በዓለም አቀፍ ደረጃ ንያል አገር አድርጎ እንደሚመለከታት ያሳያል፡፡ ባቢሎን ታዋቂነትን ማግኘት የጀመረችው ናቦፓላዛር በ625 ዓ.ቅ.ክ. ሥልጣን በያዘበት ጊዜ ነበር፡፡ ይሁን እንጂ ሶፎንያስ የንያሊን አሦር መጥፋት ተነበየ፤ ይህም በ612 ዓ.ቅ.ክ. ነፃዊ ስትወድቅ እውን ሆነ፡፡ ኤርምያስ የሶፎንያስ ታናሽ ሲሆን፤ በሶፎንያስ ዘመን የነበረ ነቢይ ነው፡፡

ባላማ

ሶፎንያስ ትንቢት የተናገረውና የጻፈው ይሁዳንና ኢየሩሳሌምን “በጌታ ቀን” ሊመጣ ስላለው አስፈሪ የእግዚአብሔር ፍርድ ለማስጠንቀቅ ነበር (1፡14)፡፡ የዚህ ትንቢት ቃል የማይቀር አስከትሎት በከሐዲዋ ይሁዳ ዙሪያ ያሉትና ነቢዩ በስም የዘረዘራቸው የአሕዛብ መንግሥታት እንደ ተቀጡ ሁሉ፤ ይሁዳም ተገቢ ቅጣቷን እንደምትቀበል የሚያሳይ ነበር፡፡ ትንቢቱ በዘመን ርቀት ሲታይ በታሪክ ዘመን መጨረሻ ላይ ቤተ ክርስቲያንና ዓለምን ይመለከታል፡፡ ሶፎንያስ እግዚአብሔር ሕዝቡን የሚያጽናበት ቀን እንዳለ በመግለጽ ፈሪህ እግዚአብሔር ያለውን ሕዝብ ያጽናናል፡፡ ነቢዩ በሰጠው የማጽናናት ተስፋ መሠረትም የይሁዳ ሕዝብ በመካከላቸው ለሚኖረው ጸድቅ አምላካቸው የውዳሴ መዝሙር ይዘምራሉ፡፡

ቅንት

የመጽሐፉ አብዛኛው ክፍል በነጠላት ላይ ስለሚመጣው የእግዚአብሔር ፍርድ የሚያስጠነቅቅ ነው፡፡ ሶፎንያስ በሰው ዘር ንጠላት ላይ ስለሚመጣው ዓለም ዐቀፍ ፍርድ በትንቢቱ ያየ ቢሆንም (1፡2፤ 3፡8)፤ የተለየ ትኩረት የሰጠው ግን ከነጠላቷ የተነሣ በይሁዳ ላይ ስለሚመጣው ቅጣት ነው (1፡4-18፤ 3፡1-7)፡፡ ሶፎንያስ ሕዝቡ ንስሐ እንዲገቡና የተላለፈው የፍርድ ቀን ከመድረሱ በፊት ራሳቸውን በማቀረድ እግዚአብሔርን እንዲፈልጉ ትንቢታዊ ጥሪ አቅርቧል (2፡1-3)፤ ይህ ብሔራዊ ንስሐ በከፊል በኢየሱስ የተሐድሶ ዘመን ተግባራዊ ሆኖ ነበር (627—609 ዓ.ቅ.ክ.)፡፡

ሶፎንያስ በአምስት ባዕዳን አገሮች ላይም ፍርድ እንደሚመጣ ተንብዮአል፤ እነዚህም ፍልስጥኤም፤ አሞን፤ ሞዓብ፤ ኢትዮጵያና አሦር ናቸው (2፡4-15)፡፡ ነቢዩ ስለ ኢየሩሳሌም ንጠቃት በድጋሚ ከተናገረ በኋላ (3፡1-7) እግዚአብሔር ሕዝቡን ስለሚሰበሰብበት፤ ስለሚሰብሰቡትና ስለሚያድስበት ጊዜ ተነበየ፡፡ እግዚአብሔር አምላክን በእውነት የሚያመልኩ ሰዎች በመሆን በደስታ ይዘምራሉ፤ እግዚአብሔርም በመካከላቸው በድል አድራጊነት ይመላለሳል (3፡9-20)፡፡

ልዩ ገጽታ

ትንቢተ ሶፎንያስን ልዩ የሚያደርጉት አምስት ዋና ዋና ገጽታዎች ናቸው፡ (1) ሶፎንያስ እስከ አራት ትውልድ ድረስ ከንጉሥ ሕዝቅያስ ጋር ያለውን የዘር ሐረግ ያመለከተ ብቸኛ ነቢይ ነው፡፡ (2) ወደ ፊት ስለሚመጣው “የጌታ ቀን” በብሉይ ኪዳን መጽሐፍት ውስጥ ሰፊ ያለ መገለጥን የሰጠ መጽሐፍ ነው፡፡ (3) መጽሐፉ የእግዚአብሔር ሕዝብ በማስጠንቀቂያዎቹ መመከርና በተስፋዎቹም መጽናናት እንደሚያስፈልገው ያሳያል፡፡ (4) በጌታ ታማኝ ቀን ስለሚጽናኑት ታማኝ ትሩፋን በሚገባ የተብራራ ትምህርት ይዞአል (3፡9-20)፡፡ (5) ሶፎንያስ በበደለኞች ላይ ስለሚደርሰው የእግዚአብሔር የቀጣ ቀንና ለሕዝቡ ስለሚመጣው ታላቅ የድኑነት ቀን የተናገረው መገለጥ አዲስ ኪዳን ስለ መጨረሻው ዘመን ለሰጠው መገለጥ አስተዋፅኦ አድርጎአል፡፡

ትንቢተ ሶፎንያስ በአዲስ ኪዳን መፈጸሙ

ኢየሱስ ትንቢተ ሶፎንያስን ሁለት ጊዜ በሰያፍ ሳይጠቅሰው አልቀረም (1፡2-3 ይመ፡ ከማቴ 13፡40-42 ጋር ያነጻጽሩ፡፡ እንዲሁም 1፡15ን ከማቴ 24፡29 ጋር ያነጻጽሩ)፡፡ ሁለቱም ክፍሎች ከኢየሱስ ዳግም ምጽአት ጋር የተያያዙ ናቸው፡፡ የአዲስ ኪዳን ጸሐፊዎች ሶፎንያስ ስለ “ጌታ ቀን” የተናገረውን መልእክት የተረዱት በታላቁ መከራ ተጀምሮ ጌታ ኢየሱስ በሕያዋንና በሙታን ላይ ሊፈርድ የሚመለስበት ቀን ስለሚጠናቀቀው የመጨረሻው ዘመን ሁኔታ እንደሚናገር ነው (1፡14ን ከራእ 6፡17፤ እንዲሁም 3፡8ን ደግሞ ከራእ 16፡1 ጋር ያነጻጽሩ)፡፡ አዲስ ኪዳን ቁተደጋጋሚ ስለ ክርስቶስ ዳግም ምጽአትና ስለ ፍርድ ቀን ሲናገር “ያ ቀን” ይላል (ምሳሌ፤ 1ቀሮ 3፡13 ይመ፡ ከ2ጢሞ 1፡12፤ 18፤ 4፡8 ጋር ያነጻጽሩ)፡፡

ትንቢተ ሶፎንያስን ማንበብ

ሙሉውን የብሉይ ኪዳን መጽሐፍ በአንድ ዓመት ማንበብ ከተፈለገ ትንቢተ ሶፎንያስ ከዚህ በታች ባለው የጊዜ ሰሌዳ መሠረት በአንድ ቀን መነበብ ይኖርበታል፡ □ ሶፎንያስ

1 በይሁዳ ንጉሥ በአሞጽ ልጅ በኢየሱስ ዘመን ወደ ሕዝቅያስ ልጅ ወደ አማርያ ልጅ ወደ ነዳልያስ ልጅ ወደ ነሱል ልጅ ወደ ሶፎንያስ የመጣ የእግዚአብሔር ቃል ይህ ነው፤

ስለሚመጣው ጥፋት የተሰጠ ማስጠንቀቂያ

2^ኛ ማንኛውንም ነገር፤

ከምድር ገጽ አጠፋለሁ።

ይላል እግዚአብሔር፤

3^ኛ ሰውንና እንስሳን አጠፋለሁ፤

የሰማይን ወፎች፤

የባሕርንም ዓሦች አጠፋለሁ፤

ሰውን ከምድር ገጽ በማስወግድበት

ጊዜ፤

ክፋዎች የፍርስራሽ ክምር ይሆናሉ።

ይላል እግዚአብሔር።

በይሁዳ ላይ የተነገረ ጥፋት

4^ኛ እጄን በይሁዳ፤

በኢየሩሳሌምም በሚኖሩት ሁሉ ላይ

አነሣለሁ፤

የበአልን ትሩፍ፤

የጣዖታቱንና የአመንዝራ ካህናቱን

ስም ሁሉ ከዚህ ሰፍራ

አጠፋለሁ፤

5^ኛ የሰማይን ሰራዊት ለማምለክ፤

በሰነነት ላይ ወጥተው

የሚሰግዱትን፤

ለእግዚአብሔር እየሰገዱ፤ በስሙም

እየማሉ፤

በሚልኩምም ደግሞ የሚምሉትን፤

6^ኛ እግዚአብሔርን ከመከተል ወደ ኋላ

1+1 2ነገ22+1፤
ዜ53+14፤
2ዜ534+13፤
5+25፤
1+2 ዘ66+7፤
1+3 4+18፤
ኤር4+25፤ 50+3፤
ሕዝ14+17፤
ሆሰ4+3፤
1+4 ኤር6+12፤
15+6፤ ሆሰ10+5፤
ሚክ5+13፤
ሶፎ2+11፤
1+5 ዘሌ18+21፤
ኤር5+7፤ 8+2፤
1+6 ኢሳ1+4፤
9+13፤ ኤር2+13፤
ሆሰ7+7፤

1+7 4+14፤
ዘሌ3+9፤
ኢሳ13+6፤ 41+1፤
ኤር46+10፤
ሕዝ7+19፤
ኤር3+14፤
አሞ5+18-20፤
1+8 ኢሳ24+21፤
ኤር39+6፤
1+9 1ሳጦ5+5፤
አሞ3+10፤
1+10፤
2ዜ533+14፤
ኢሳ22+5፤
አሞ5+16፤
1+11 ሆሰ9+6፤
ያዕ5+1፤
1+12 2ነገ21+16፤
ኢዮ22+13፤
ኤር48+11፤
ሕዝ8+12፤
አሞ6+1፤

የሚመለሱትን፤
እግዚአብሔርን የማይፈልጉትን፤
እንዲረዳቸውም
የማይጠይቁትን አጠፋለሁ።
7 በልዑል እግዚአብሔር ፊት ዝም በሉ፤
የእግዚአብሔር ቀን ቀርቦአልና።
እግዚአብሔር መሥዋዕት አዘጋጅቶአል፤
የጠራቸውንም ቀደሶአል።
8 በእግዚአብሔር የመሥዋዕት ቀን፤
መሳፍንቱንና የንጉሡን ልጆች፤
እንግዳ ልብስ የሚለብሱትን ሁሉ
አቀጣለሁ።
9 በዘያን ቀን፤
በመድረኩ ላይ የሚዘሉትን ሁሉ፤
የአማልክቶቻቸውን ቤት፤
በመፅዕና በማጭበርበር የሚሞሉትን
አቀጣለሁ።
10 እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤
“በዚያ ቀን ከ’ዓሣ በር’ ጩኸት
በሁለተኛው አደባባይ ዋይታ፤
ከኩረብቶችም ታሳቅ ሸብር
ይሰማል።
11 እናንተ በመክቱሽ ገበያ የምትኖሩ
ዋይ በሉ፤
ነጋዴዎቻችሁ ሁሉ ይደመሰሳሉ፤
በብር የሚነግዱትም ሁሉ
ይሞታሉ።
12 በዚያ ዘመን ኢየሩሳሌምን ከመብራት
እፈትሻለሁ፤
ተንደላቀው የሚኖሩትን፤
1+3 የዕብራይስጡ ቃል ትርጉሙ በትክክል
አይታወቅም።
1+5 በዕብራይስጥ መልካም ይባላል
1+11 እንደገደቶ በሞርታር ይላል።

1+1 ሶፎንያስ፤ ሶፎንያስ በይሁዳ ንጉሥ በኢየሱስ ዘመን መንግሥት ትንቢት ተናገረ (640—609 ዓ.ቅ.ዘ)። ምድሪቷ በመፅዕና በባዕድ አምልኮ በመጠመድ በንቀቶ መልክ ለእግዚአብሔር ቸልተኛ ሆና ነበር። የነቢዩ መልእክት በኢየሱስና በተጀመረው የተሐድሶ እንቅስቃሴ በፊት የተነገረ ሲሆን፤ ንጉሡ ሕዝቡን ለእግዚአብሔርና ለሕጉ በተለየ ሁኔታ እንዲታዘዙ ላደረገው ጥሪ ሳያነሣግው አልቀረም (መግቢያውን ይመልከቱ)።
1+2-3 ማንኛውንም ነገር ... አጠፋለሁ፤ ሶፎንያስ ትንቢቱን የጀመረው በዓለም ሁሉ ሊመጣ ስላለው የእግዚአብሔር ፍርድ በመናገር ነው። አብዛኛው የሰው ዘር በደሉን ትቶ ወደ እግዚአብሔር ለመመለስ እምቢተኛ ስለሚሆን፤ እግዚአብሔር ክፋውን ሁሉና ዓለምን ራሱን የሚያጠፋበትን ጊዜ ወስኖአል፤ ይህም የቅንቅት፤ የሥቃይ፤ የመከራና የውድመት ጊዜ ይሆናል። (ቀ. 15፡ በገጽ 1471 ላይ፤ “ታላቁ መከራ” በሚል ርእስ የተረጋገጠን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።
1+4 በይሁዳ ... ላይ፡ ሶፎንያስ በነበረበት ዘመን የነበረው የእግዚአብሔር ሕዝብ ይሁዳ አምላኩን በመተው፤ ሌሎች አማልክትን በማምለኩ እንዲሁም በመፅዕ በጥፋትና በማታለል በመጠመዱ የእግዚአብሔር ቀጣጣ በተሉ ይደርስበታል (ቀ. 4-9)።
1+5 የሰማይን ሰራዊት ለማምለክ፤ ይህ ዐይነት ባዕድ አምልኮ በመካከላችን ሆነው ለሕይወታቸው ዕረፍትን ወይም ምራትን በሥነ ፈለክ ምልክትና በክብር ቈጠ

ራ ለማግኘት በሚሹ ሰዎች ዘንድ ዛሬም እውን ነው (ከዘጸ 4፡19 ጋር ያነጻጽሩ)።
1+5 በስሙም እየማሉ፤ በይሁዳ ውስጥ ብዙዎች በባዕድ ሃይማኖት ውስጥ ገብተው ሳሉ፤ ሁሉን ቻይ እግዚአብሔርንም የመልኩ ነበር፤ ይህ ድብልቅ ሃይማኖታዊ ልምምድ ባዕድ አምልኮና ዐይን ያወጣ ክፋት ነው። እግዚአብሔር የእርሱ ተከታዮች ነን እያሉ በባዕድ አምልኮ፤ በገጠአትና፤ በርኩሶት ሥራ ላይ የሚሳተፉትን አይታገሥም። ራሳቸውን ቅጽሶ በማድረግ ለእግዚአብሔር መለዋት ያቃታቸው ሁሉ ከነኝ ይጠብቃቸዋል (በገጽ 1826 ላይ፤ “የአማኞች መለዋት” በሚል ርእስ የተረጋገጠውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።
1+7 የእግዚአብሔር ቀን፤ ይህ ትንቢት አስቀድሞ የሚመለከተው ይሁዳ በባቢሎኖውያን በ605 ዓ.ቅ.ዘ የጠፋችበትን ሲሆን፤ በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ በዘመኑ መጨረሻ በዓለም ሁሉ ላይ የሚጣጣውን የእግዚአብሔርን ፍርድ ይመለከታል (ከኢሳ 2፡12፤ ከከ3፡6-9፤ ከኤር 46፡10፤ ከሕዝ 13፡5፤ ከኢል 1፡15 እና 2፡1 ጋር ያነጻጽሩ፤ ኢል 1፡15 እና ማብ፡ አሞ 5፡18 እና ማብ ይመ)። የመጨረሻው ዘመን ቀጣጣ (ሮሜ 2፡5) ከኢየሱስ ክርስቶስ ጸግም ምጽት ጋር የተያያዘ ሲሆን፤ ወደ ፊት ይፈጸማል (ማቴ 24፡29-33 ይመ)። 1ተሰ 5፡2 እና ምሳ 1፡1።
1+12 ክፋም ይሁም መልካም ... ምንም አያደርግም፤ በይሁዳ የነበሩ እንዳንዶች ስለ እግዚአብሔር ሥራ የተሳሳተ አመለካከት ነበራቸው

በዚቃ፤ ላይ እንደ ቀረ የወይን ጠጅ
የሆኑትን
ከፋም ይሁን መልካም
እግዚአብሔር ምንም አያደርግም
የሚሉትን ቸልተኞች እቀጣለሁ።
13 ሀብታቸው ይዘረፋል፤
ቤታቸው ይፈራርሳል፤
ቤቶች ይሠራሉ፤
ነገር ግን አይኖሩባቸውም፤
ወይን ይተክላሉ፤
ጠጁን ግን አይጠጡም።

ታላቁ የእግዚአብሔር ቀን
14 ታላቁ የእግዚአብሔር ቀን ቅርብ ነው፤
ቅርብ ነው ፈጥኖም ይመጣል፤
በእግዚአብሔር ቀን የሚሰማው ልቅሶ
መራራ ነው፤
በዚያ ጦረኛውም ምርር ብሎ
ይሰማል፤
15 ያ ቀን የመፃኅ ቀን፤
የመከራና የጭንቀት ቀን፤
የሁከትና የጥፋት ቀን፤
የጨለማና የጭጋታ ቀን፤
የደመናና የድቅድቅ ጨለማ ቀን
ይሆናል፤
16 ያ ቀን በተመሸኑ ከተሞችና፤
በረጃጅም ግንቦች ላይ፤
የመለከት ድምፅና የጦርነት ጨካኝት
የሚሰማበት ቀን ይሆናል።
17 እንደ ዕውር እንዲራመዱ፤
በሰዎች ላይ የጭንቀት
አመጣጣቸዋለሁ፤
በእግዚአብሔር ላይ ኅጢአትን
ሠርተዋልና።
ደማቸው እንደ ትቢያ፤
ሥጋቸውም እንደ ጉድፍ ይጣላል።
18 በእግዚአብሔር የቀጣ ቀን፤

1+13
ዘ828+30+39፤
25724+13፤
ኤር15+13፤
ሰፋ5+2፤
አሞ5+11
1+14 4*7፤
ሐዘ7+7፤
877+13፤
ኢል1+15
1+15 14ሙ2+9፤
ኢ022+5፤
ኢል2+2፤
ማር13+24-25
1+16 ዘ828+52፤
ኢ02+15፤
ኤር4+19፤
ኢል2+1
1+17 ዘ828+52፤
መዝ79+3፤
83+10፤
ኢሳ59+10
1+18 4*23፤
ዘ96+7፤
ዘ829+20፤
ኢዮ20+20፤
40+11፤ ኤር4+4፤
ሐዘ7+11+19፤
ሶፎ3+8

2+1 2ዘ520+4፤
ኤር3+3፤ 6+15፤
ኢል1+14
2+2 ኢሳ17+13፤
ኤር4+4፤ 10+25፤
ሰፋ4+11፤
ሐዘ7+19፤
ሆል13+3
2+3 ሙ45+4፤
57+1፤ ኢሳ1+17፤
አሞ5+6
2+4 ዘ96+10+19፤
ኤር47+15፤
አሞ1+6+7-8፤
ዘ99+57

ብራቸውም ሆነ ወርቃቸው፤
ሊያድናቸው አይችልም፤
መለዩቱ ምድር፤
በቅናቱ ትበላለች፤
በምድር በሚኖሩ ሁሉ ላይ፤
ድንገተኛ ፍጻሜ ያመጣባቸዋልና።
2 እናንተ ዕረፍት የሌላችሁ ሕዝብ
ሆይ፤
በአንድነት ተሰብስቡ፤ ተከማቹም፤
ኅዋተዎሽኑ ጊዜ ሳይደርስ፤
ቀኑ እንደ ገለባ ሳይጠራርጋችሁ፤
የእግዚአብሔር ጽኑ ቀጣ በእናንተ ላይ
ሳይመጣ፤
የእግዚአብሔር የመፃኅ ቀን
ሳይደርስባችሁ ተሰብስቡ።
እናንተ የምድር ትሑታን ሁሉ፤
ትእዛዙን የምትፈጽሙ፤
እግዚአብሔርን እሹ፤
ጽድቅንና ትሕትናን ፈልጉ፤
በእግዚአብሔር የቀጣ ቀን፤
ትሰውሩ ይሆናል።

በፍልስጥኤም ላይ የተነገረ ጥፋት
ኃዘ ባድማ ትሆናለች፤
አስቀሩኛም ፈራርሳ ትቀራለች፤
አዛውን በቀትር ባይ ትሆናለች፤
አቃርባም ትነቀላለች።
5 እናንተ በባሕር ዳርቻ የምትኖሩ፤
የከሊታውያን ሰዎች ሆይ፤
ወዮላችሁ
የፍልስጥኤም ያን ምድር ከነፃን ሆይ፤
በአንቺ ላይ የተነገረው
የእግዚአብሔር ቃል ይህ ነው፤
“ፍጹም አጠፋሻለሁ፤
ከነዋሪዎችሽም የሚተርፍ የለም።”

2+5 ዘሌ26+31፤ 14ሙ30+14፤ ኢሳ14+30፤ አሞ3+1

(ይኸውም እግዚአብሔር በሕዝቡ የዕለት ተለት
እንቅስቃሴ ውስጥ ገብቶ አይሠራም የሚል ነበር)፤
እግዚአብሔር በሕዝቡ መካከል የሚገኘውን ኅጢአት
አይቀጣም ብለው ያምኑ ነበር። (1) እንዲህ ዐይነቱ
አስተሳሰብ የነበራቸው ሰዎች በፍርድ ቀን እግዚአብሔር
ለመተው ፈቃደኛ ላልሆኑበት ኅጢአት በርግጥ ተጠያቂ
እንደሚያደርጋቸው በፍርሀት ይረዳሉ። (2) እኛም
ብንሆን እግዚአብሔር በሰው ልጆች ጉዳይ ላይ
የሚገባ ወይም ከጉዳያቸው ያልራቀ መሆኑን ልናውቅ
ይገባል፤ እርሱ ለሚፈልጉትም ዋጋ ይሰጣል፤ ከእርሱ
ርቀው ክፉን በሚከተሉት ላይ ደግሞ ይፈርዳል
(ሮሜ 2+5-11 ይመ)።
2+1-3 እናንተ ዕረፍት የሌላችሁ ሕዝብ
ሆይ፤ በአንድነት ተሰብስቡ፤ ሶፎንያስ በይሁዳ ላይ
የእግዚአብሔር ቀጣ የሚመጣበትን ቀን ዐወጀ፤ ይህም
ቀን የሚሻር አይደለም። የፍርዱ ቀንና ርግጠኛነቱም
የተወሰነ ሲሆን፤ ሕዝቡም ስለ ክሕደቱና ስለ ኅጢአቱ
መቀጣት አለበት። ይሁን እንጂ እግዚአብሔር ጊዜው
ከመድረሱ በፊት ንስሐ ለሚገቡ ተሰፋ ሰጠ፤ እውነተኛ
ቅዱሳን በቀጣው ቀን በእግዚአብሔር ይጠበቃሉ
(የሚቀጥለውን ማብ ይመ)።
2+3 ጽድቅንና ትሕትናን ፈልጉ፤ ነቢይ

ወደ እግዚአብሔር ለተመለሱ ተሰፋን ይሰጣል።
ለእግዚአብሔርና ለመንገዱ ያላቸውን ታማኝነት
እንዲያጽኑ መከራቸው፤ እግዚአብሔር ሕዝቡን
ለመቅጣት ሲመጣ ምናልባት እነርሱን ይከልላቸዋል።
ተሐድዕንና በረከትን ከእግዚአብሔር ለማግኘት ተሰፋ
የሚያደርጉ ከሆነ፤ ዛሬም ለእዲስ ኪዳን አማኞችም
እኩል ጠቀሜታ ያላቸውን ሦስት ነገሮች መሻት
ነበረባቸው፤ (1) በመጀመሪያ ራሱን እግዚአብሔርን
መፈለግ ነበረባቸው። ልባቸው በቃል ኪዳን አምላክነቱና
ጠባቂነቱ እግዚአብሔርን ለማወቅና ለመውደድ በመሻት
ወደ እርሱ መመለስ ነበረበት (ከኤር 29+13 ጋር
ያንጸጽሩ)። (2) በእግዚአብሔርን ቃል መሠረት ጽድቅን
የሕይወታቸው መመሪያ አድርገው መሻት ነበረባቸው
(ከኢሳ 1+21፤ ከአሞ 5+24 እና ከማቴ 6+33 ጋር
ያንጸጽሩ)። (3) ዐቅመሲሳንታቸውንና ለእግዚአብሔር
ትእዛዝ መግዛት እንደሚያስፈልጋቸው በመንገዝበትሕትናን
መፈለግ ነበረባቸው (ከዘኁ 12+3፤ ከመዝ 45+4 እና
ከምሳ 15+33 ጋር ያንጸጽሩ)።
2+4-15 ኃዘ ባድማ ትሆናለች፤ ሶፎንያስ ይሁዳን
ካስጠነቀቀ በኋላ የእግዚአብሔር ፍርድ በኅጢአተኛና ጣየት
አምላክ ሳይቆይቻቸው ላይም እንደሚመጣ ተነበየ።

የቀርጤሰሰ ሰዎች የሚኖሩበት በባሕሩ ዳር ያለው ምድር፤
የእረኞች መኖሪያና የበጎች በረት ይሆናል፤
ይህም ለይሁዳ ቤት ትሩፍ ይሰጣል፤
እነርሱም በዚያ መስማሪያ ያገኛሉ።
በአስቀሩና ቤቶች ውስጥም፤
በምሽት ይተኛሉ፤
እምሳካቸው እግዚአብሔር ይጠብቃቸዋል፤
ምርኮአቸውንም ይመልሰላቸዋል።

በሞዓብና በአዎን ላይ የተነገረ ጥፋት
የሞዓብን ስድብ፤
የአሞናውያንንም ፌዝ ሰምቻለሁ፤
ሕዝቤን ሰድበዋል፤
በምድራቸውም ላይ ዝተዋል።
የሰለዚህ የእስራኤል እምሳካ፤ ሁሉን የሚገዛ
እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤
“በሕያውነቱ እምላለሁ
ሞዓብ እንደ ሰደም፤
አሞናውያን እንደ ገሞራ፤
ዐረም እንደ ዋጠው በታና እንደ ጨው
ጉድጓድ
ለዘላለም ጠፍ ይሆናሉ።
ከሕዝቤ የቀሩት ይዘርፏቸዋል፤
ከወገኔ የተረፉትም ምድራቸውን
ይወርሳሉ።”
ከትዕቢታቸው የተነሣ የሚደርስባቸው
ይህ ነው፤
የሁሉን ጎዥ የእግዚአብሔርን ሕዝብ
ሰድበው ዘብተውበታልና፤
እግዚአብሔር የምድራቱን አማልክት
ሁሉ በሚደመስሰበት ጊዜ፤
በእነርሱ ዘንድ የተፈራ ይሆናል፤
በየባሕሩ ጠረፍ የሚኖሩ ሕዝቦች፤
እያንዳንዳቸው በያሉበት ሆነው ለእርሱ
ይሰገዳሉ።
በኢትዮጵያ ላይ የተነገረ ጥፋት
ኢትዮጵያውያን ሆይ፤ እናንተም፤
በሰይፌ ትገደላላችሁ።”

2+6 ኢሳ5፡17
2+7 ዘፍ45፡7፤
ዘፍ30፡3፤
መዝ126፡4፤
ኢር32፡44፤
ሆሌ6፡11፤
ኢሳ3፡1፤
አሞ1፡6-8
2+8 ዘፍ19፡37፤
ኢሳ16፡6፤
ኢር48፡27፤
ሰቆ3፡6፤
ሕዝ21፡28፤ 25+3
2+9 ዘፍ23፡6፤
29፡23፤
2፡19፡31፤
ኢሳ11፡14፤
13፡19፤
15፡1—16፡14፤
ኢር48፡1-47፤
49፡16፡18፤
ሕዝ25፡1-7፤
8-11፤ አሞ2፡13
2+10 ኢፍ40፡12፤
መዝ9፡6፤
ኢሳ16፡6፤
ኢር48፡27
2+11 1ዜ519፡11፤
መዝ86፡9፤
ኢሳ12፡4፤
ሕዝ25፡6-7፤
ኢል2፡11፤
ሰፍ1፡4፤ 3+9
2+12 ዘፍ10፡6፤
ኢሳ20፡4፤
ኢር46፡10

2+13 ዘፍ10፡11፤
ኢሳ10፡5፤
ሚክ5፡6፤ ኖሆ1፡1፤
ዘክ10፡11
2+14 መዝ102፡6፤
ኢሳ5፡17፤
14፡23፤ ራእ18፡2
2+15 ኢሳ28፡22፤
32፡9፤ 47፡8፤
ኢር49፡33፤
ሕዝ27፡36፤
28፡2፤ ኖሆ3፡19
3+1 ዘፍ21፡18፤
ኢር6፡6፤

በአዎን ላይ የተነገረ ጥፋት
እጁን በሰሜን ላይ ይዘረጋል፤
አሦንንም ያጠፋል፤
ነዋን ፍጹም ባደማ፤
እንደ ምድረ በዳም ደረቅ
ያደርጋታል።
የባግና የከብት መንጋዎች፤
የፍጥረት ዐይነት ሁሉ በውስጡ
ይመሰጋሉ፤
ጉጉትና ጃርት፤
በማንበቁ ላይ ያድራሉ።
ጨካኝታቸው በየመስኮቱ ያስተጋባል፤
ፍርስራሽ በየደጃፉ ይከመራል፤
ከዝግባ የተሠሩ ተሽካሚዎችም
ይገላጧሉ።
የተዘልላ የኖረች፤
ደስተኛዬቱ ከተማ ይሆኑ ናት፤
እርሷም በልቧ፤
“እኔ ብቻ ነኝ፤ ከእኔ በቀር ማንም
የለም” ይለች፤
ታዲያ እንዴት የዱር አራዊት
የሚመስጉባት፤
ባድማ ሆና ቀረች?
በእጠገቧ የሚያልፉ ሁሉ፤
ያፌዙባታል፤ እጃቸውንም በንቀት
ያወዛውዘባታል።

የኢየሩሳሌም የወደፊት ዕጣ
3 ለዐመፀኛዬቱና ለረከሰሻ፤
ለጨቋኞች ከተማ ወዋላት፤
እርሷ ለማንም አትታዘዝም፤
የማንንም ዕርምት አትቀበልም፤
በእግዚአብሔር አትታመንም፤
ወደ እምሳካም አትቀርብም።
እኛምቻ የሚያገኛው አንበሳች፤
ገዢቱ ለነገ የማይሰ፤
3+1 ሕዝ23፡30 3+2 ዘሌ26፡23፤ ዘፍ1፡32፤ መዝ73፡28፤
ኤር7፡28፤ 22፡21 3+3 ዘፍ49፡27፤ መዝ22፡13፤ ሚክ3፡3፤
2+6 የዕብራይስጡ ትርጉም በትክክል
አይታወቅም።

2+10 የእግዚአብሔርን ሕዝብ ሰድበው
ዘብተውበታልና፤ የሚያምነው ዓለም ጸድቅና ቅዱስ
መለኪያዎች ለሉት ለቃሉ ታማኝ የሆኑትን የእግዚአብሔር
ሰዎች ይነቅፋል፤ ያላገጥባቸዋልም። (1) ይህ ዐይነቱ
ገጠመኝ በሰይጣን ቀጥተኛ ሥር በምትገኝና አእምሯ
አቸው በታወረባቸው ሰዎች በምትመራ ዓለም ውስጥ
ሊወገድ የሚቻል አይደለም (ከ2ቆሮ 4፡4)፤ ከኤፌ
2፡23 እና ከ4፡18 ጋር ያነጻጽሩ)። ኢየሱስ እንኳ
በምድር በሰድባለሰቦች ጊዜ ሲያላገጡበትና ሲነቅፉት
ነበር (ማቴ 27፡39-44ን ይመ፡ ከመዝ 69፡10 ጋር
ያነጻጽሩ)። (2) የጸድኝን ስደት እስከ ዘላለም የሚኖር
አይደለም። እግዚአብሔር ለመንገዱ ታማኝ የሆኑትን
የሚያከብርበትንና ታማኝ በሆኑት ላይ ያላገጡትን
በአግባቡ የሚቀጣጠቡትን ቀን ቀጥሯል።
3+1-7 ለጨቋኞች ከተማ ወዋላት፤ ለፍንዳሴሎች
መንግሥታትን ካወገዝ በኋላ ወደ ኢየሩሳሌምና
ወደ እግዚአብሔር ሕዝብ በደል ተመለሰ። ሕዝቡ
ለእግዚአብሔርና ለሕጉ ተጻራሪ ሆነዋል። ግብረገባዊ

ንቅዛት በማንኛውም የጎብረተ ሰብ ጉዳይ ውስጥ ዘልቆ
ከመግባቱ የተነሣ፤ በየሰፍራው ያሉ ሰዎች የእግዚአብሔርን
እውነተኛ ነቢያት መስማት አልፈሰጉም።
3+3-4 ሹሞቿ ... ገዢቱ ... ነቢያቱ ...
ካህናቷ፤ እነዚህ በይሁዳ የነበሩ አራት ዋና ዋና
የአመራር ዘርፎች ነበሩ። እነዚህ መንፈሳዊ መሪዎች
ቅዱስና ጸድቅ ሳይሆኑ በመቅረታቸው እግዚአብሔር
ፈረደባቸው። (1) ሽማግሌና ገዥዎቹ ሕጉን
በማጣመም ገንዘብንና ጥቅማጥቅሞችን ያገኙ ዘንድ
ሥልጣናቸውን ያላገባብ ተጠቀሙበት። (2) ነቢያቱ
ዝናንና ተቀባይነትን ለማግኘት ሲሉ የእግዚአብሔርን
መልእክት ለወጡት። (3) ካህናቱ ሕጉን በመጣሰና
የርኩሳት ሕይወትን በመኖር የእግዚአብሔርን ቤት
አጉደፉ። (4) በእግዚአብሔር ስም ዓለማዊነትንና
ኢግብረገባዊነትን የሚያራምዱትን መሪዎችና በእነዚህም
ምትክ የእግዚአብሔር ቅዱስ ደንቦች ይከበሩ እያሉ
በእሩ በቻ የሚወተውቱትን መሪዎችና ያልተማሩ
ሰዎችን የሚያስቀምጡትን ልንቃወማቸው ይገባል።

የምሽት ተኩሳዎች ናቸው።
 ኅቢያቷ ትዕቢተኞች፤
 አታላቁችም ናቸው፤
 ካህናቷ መቅደሱን ያረክሳሉ፤
 በሕግም ላይ ያምፃሉ።
 ስእርሷ ውስጥ ያለው እግዚአብሔር
 ጻድቅ ነው፤
 ፈጽሞ አይሳሳትም፤
 በየማለጻው ቅን ፍርድ ይሰጣል፤
 በየቀኑም አይደክምም፤
 በመወኞች ግን ዕፍረት አያውቁም።
 ሕዝቦችን አጥፍቻለሁ፤
 ምሽጋቸው ተደምስሶአል፤
 ማንም እንዳያልፍባቸው፤
 መንገዳቸውን ባደማ አደረግሁ፤
 ከተሞቻቸው ተደምስሰዋል፤
 አንድም ሰው የለም፤ ነዋሪም ከቶ
 አይገኝባቸውም።
 ጌኔም ከተማዬቱን፤
 በእርግጥ ትፈሪኛለሽ፤
 ዕርምትም ትቀበያለሽ፤ አልጓት፤
 ስለዚህ መኖሪያዎ አይጠፋም፤
 ቅጣቴም ሁሉ በእርሷ ላይ አይደርስም።
 እነርሱ ግን በሚያደርጉት ሁሉ፤
 ከፋትንም በመፈጸም እየተኮሩ ሄዱ።
 እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤
 ስለዚህ እስከምፈርድበትህ ቀን
 ድረስ ጠብቁኝ፤
 አሕዛብሽን ላከማች፤
 መንግሥታትን ልሰበስብ፤
 መፃፋትንና ጽኑ ቀጣዩን፤
 በላያቸው ላፈሰ ወሰኛለሁ፤
 በቅናቴ ቀራጣ እሳት፤

3+4 መዝ25+31፤
 አ.448+18፤
 ሌር3+20፤
 9+4፤ 23+11፤
 ሕዝ22+26፤
 ሚል2+10፤
 3+5 ዘፃ32+4፤
 ዕዝ9+15፤
 መዝ5+31፤
 ኤር3+3፤
 ሰቆ3+23፤
 ሕዝ18+25፤
 3+6 ዘሌ26+31፤
 3+7 ኤር7+28፤
 ሆላ9+9፤
 3+8 መዝ27+14፤
 79+6፤ ኤሳ2+3፤
 ኤር10+25፤
 ሰቆ4+11፤
 ሌል3+11፤
 ሰፍ1+18፤
 3+9 ዘፍ4+26፤
 ኤሳ19+18፤
 ሰፍ2+11፤
 3+10 ዘፍ10+6፤
 2ዜፍ32+23፤
 መዝ 68+31፤
 ኤሳ60+7፤
 3+11 ዘፍ50+15፤
 ዘፀ15+17፤
 ዘሌ26+19፤
 መዝ59+12፤
 ኤሳ29+22፤
 ኤል2+26-27፤
 3+12 ኤሳ14+32፤
 ኤር29+12፤
 ናሆ1+7፤
 3+13 ዘሌ26+6፤
 ኤየ16+17፤
 መዝ119+3፤

መላዋ ምድር ትቃጠላለችና።
 በዚያ ጊዜ ሰዎች ሁሉ የእግዚአብሔርን
 ስም እንዲጠሩ፤
 ተሰማሞተው እንዲያገለግሉት፤
 አንደበታቸውን አጠራለሁ።
 ከኢትዮጵያ ወንዞች ማዶ፤
 የሚያመልኩኝ፤ የተበተኑት ሕዝቧ
 ቀርባን ያመጡልኛል።
 በእኔ ላይ ከፈጸማችሁት በደል ሁሉ
 የተነሣ፤
 በዚያ ቀን አታፍሩም፤
 በትዕቢታቸው የሚደሰቱትን፤
 ከዚህች ከተማ አስወግዳለሁና፤
 ከእንግዲህ ወዲያ፤
 በቅዱስ ተራራዬ ላይ
 አትታብዩብኝም።
 በእግዚአብሔር ስም የሚታመኑትን፤
 የዋሃንንና ትሔታንን፤
 በመከላከላችሁ አስቀራለሁ።
 የእስራኤል ትሩፋን ንጠአት አይሠሩም፤
 ሐሰትም አይናገሩም፤
 በአንደበታቸውም ተንኮል አይገኝም።
 ይበላሉ፤ ይተኛሉ፤
 የሚያስፈራቸውም የለም።
 የጽዮን ልጅ ሆይ፤ ዘምረ፤
 እስራኤል ሆይ፤ እልል በይ፤
 የኢየሩሳሌም ልጅ ሆይ፤
 3+13 ኤሳ4+3፤ 10+21፤ ኤር33+16፤ ሕዝ 34+15+25-
 28፤ ሰፍ2+7፤ ራእ14+5 3+14 መዝ9+2፤ 14፤ 95+1፤
 ኤሳ12+6፤ 51+11፤ ዘዕ2+10፤
 *3+8 የሰባ ሊቃናቱና የሰርሱቱ ቅጅ ከዚህ ጋር
 ይሰማሉ፤ የዕብራይስጡ ትርጉም ግን ለመጠበብ
 እስከምንጠት ቀን ድረስ ይላል።

የአንጻንድ መሪዎችን በደል ችላ ለማለት ሲባል
 የእግዚአብሔር ደንብ ደረጃ ዝቅ መደረግ የለበትም
 (በገጽ 1925 ላይ፤ “የመሪዎች መንፈሳዊ ብቃት” በሚል
 ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።
 3+5 ፈጽሞ አይሳሳትም፤ ሰዎች ቢሳሳቱና ንጠአት
 ቢሠሩም፤ እግዚአብሔር ግን ጻድቅ ሆኖ ይኖራል፤
 ስሕተትም ከቶ አያደርግም፤ ይህም እውነት ከማንነቱ
 የተመነጭ ነው (በገጽ 908 ላይ፤ “የእግዚአብሔር
 ባሕርይ” በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት
 ጽሑፍ ይመ)። (1) እግዚአብሔር አምላክ በመንገዱ
 ሁሉ እውነተኛ፤ ጻድቅና ፍጹም ነው (ከዘፃ 32፤4
 ጋር ያነጻጽሩ)። ፈጽሞ በማይቋረጠው ጽድቅ ላይ
 ልንታመን ያስፈልጋል። (2) ምንም እንኳ ልንፈጽም
 የማንችላቸው ነገሮች ሊከሰቱ ቢችሉም (በገጽ 744 ላይ፤
 “የጸድቃን መከራ” በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት
 ጽሑፍ ይመ)፤ እርሱ ለእኛ ያለው ፍቅርና ታማኝነት
 ፈጽሞ እንደማይቋረጥ ምንጊዜም ርግጠኞች ልንሆን
 ያስፈልጋል። እግዚአብሔር ሁልጊዜ በሕይወታችን
 የሚሠራው ቅን ሥራ ነው፤ የሚሳነው ነገር የለም።
 3+9-20 ሰዎች ሁሉ ስም እንዲጠሩ፤
 መንግሥታት በእግዚአብሔር ፍርድ ከጸዱ በኋላ
 ድነትን በሚሰጠው በእግዚአብሔር ዕቅድ ላይ ሰፍንያስ
 ያተኮራል። መንግሥታት ወደ ፊት እንድ ቀን
 ከእግዚአብሔር ጋር ይታረቃሉ፤ ስሙን ይጠራሉ፤
 ያለግሉታልም። እነዚህ ተስፋዎች ፍጻሜ የሚያገኙት
 ከርስቶስ ምድርን በሙሉ በሚገዛበት በሺህ ዓመት

መንግሥት ነው (ራእ 20፤4 እና ማብ ይመ)።
 3+10 ከኢትዮጵያ ወንዞች ማዶ፤ ኢትዮጵያ
 በዚያ ዘመን ጉዳት ተብሎ የሚታሰበውን ምድር
 ትወክል ነበር። መንግሥታት በኢየሩሳሌም ለሚኖረው
 አምላክ ስወታዎችን ያቀርባሉ (ከኢሳ 66፤18-20 ጋር
 ያነጻጽሩ)።
 3+11 በዚያ ቀን፤ እግዚአብሔር መንግሥታት
 እርሱን በትክክል እንዲያውቁት ሲያደርግ፤ የሕዝቡን
 በረከቶች መልስ ይሰጣል (ቀ. 20)።
 3+14-17 ደስ ይበልሽ፤ ሐሢትም አድርጊ፤
 የእግዚአብሔር ሕዝብ ስለ ድነታቸው ደስ ሊሰኙ
 ይገባል። ልባዊ ደስታ ከተፈጥሮ የሚመነጭ አይደለም፤
 እግዚአብሔር በሕይወታችን ከሚሠራው የቤዛነት ሥራ
 የተነሣ የሚገኝ መስከታዊ ስወታ ነው። ደስታን ማግኘት
 የምንችለው ከሚከተሉት የተነሣ እንደ ሆነ ልብ ማለት
 ነው። (1) እኛ ይቅርታ ተደርገልናል፤ ከእንግዲህ
 ወዲያ በበደላችን ቅጣት አይደርስብንም (ቀ. 15)፤
 (2) ጠላታችን ተሸንፎአል፤ ይኸውም ከሰይጣንና ከነጠ
 ሊት አስራት ነጻ ወጥተናል ማለት ነው (ቀ. 15)፤
 (3) እግዚአብሔር ኅብረቱን፤ ጸጋውንና ርዳታውን
 በሕይወታችን ዘመን ሁሉ በመስጠት ከእኛ ጋር
 ነው (ቀ. 15-17 ይመ፤ ከሐብ 4፤16 ጋር ያነጻጽሩ)፤
 (4) የእግዚአብሔር ታላቅ ፍቅርና ደስታ ዕቃዎች ነን
 (ቀ. 17)። እነዚህ የደስታ ምንጮች እግዚአብሔር
 በልጁ በኩል ያደርገልንን ሙሉ በሙሉ ለሚገነዘቡት
 እውን ይሆናሉ (ኤፌ 1፤17-18፤ 3፤16-20 ይመ)።

በፍጹም ልብሽ ደስ ይበልሽ፤
ሐሜትም አድርገ።
¹⁵እግዚአብሔር ቅጣትሽን እስወግዶታል፤
ጠላቶችሽን ከአንቺ መልሶአል፤
የእስራኤል ንጉሥ እግዚአብሔር ከአንቺ
ጋር ነው፤
ከእንግዲህ ወዲያ አንዳች ክፉ ነገር
አትፈሪም።
¹⁶በዚያ ቀን እ.የሩሳሊምን እንዲህ
ይሏታል፤
"ጽዮን ሆይ፤ አትፍሪ፤
እጆችሽም አይዛሉ።
¹⁷እግዚአብሔር ከምዓክሽ በመካከልሽ አለ፤
እርሱ ብርቱ ታዳጊ ነው፤
በአንቺ እጅግ ደስ ይለዋል፤
በፍቅሩ ያሳርፍሻል፤
በዝማሬም በአንቺ ላይ ከብር ደስ
ይሰኛል።"
¹⁸ስለ ክብር በዓላት መተጓጉል
የተከዘሽበትን፤

3+15 ኢ.ሳ54+14፤
ሕዝ37+26-28፤
ዘካ9+9
3+16 2ነገ19+26፤
ኢ.ዋ4+3፤
ኢ.ሳ35+34፤
ሰብ12+12
3+17 ዘዳ28+63፤
ኢ.ሳ40+1፤ 62+4፤
63+1፤ ሆሴ14+4፤
ኢ.ል2+21

3+19 ኢ.ሳ14+2፤
60+18፤
ሕዝ34+16፤
ሚክ4+6
3+20 ዘዳ26+19፤
ኢ.ሳ56+5፤
60+18፤ 66+22፤
ኢ.ር29+14፤
ሕዝ37+12፤
ኢ.ል3+1

የሰድብሽን ሽክም፤
ከአንቺ አስወግዳለሁ።
¹⁹በዚያ ጊዜ፤
"የሰጩንቁሽን ሁሉ እቀጣለሁ፤
አንካሶችን እታደጋለሁ፤
የተበተኑትንም እሰበሰባለሁ፤
በተዋረዱበት ምድር ሁሉ፤
ለውዳሴና ለክብር አደርጋቸዋለሁ።
²⁰በዚያን ጊዜ እሰበሰባችኋለሁ፤
ያን ጊዜ ወደ አገራችሁ
እመልሳችኋለሁ፤
ዐይናችሁ እያየ፤
ምርኮአችሁን በምመልስበት ጊዜ፤
መከበርንና መወደስን፤
በምድር ሕዝብ ሁሉ መካከል
እሰጣችኋለሁ።"
ይላል እግዚአብሔር።

3+18 ወይም ስለ ክብር በዓላት መተጓጉል
የሚተከሙትን፤ የሰድብ ሽክም የተከመረባቸውን፤
መልሼ እሰበሰባለሁ።

ደስታችን ከፍተኛ ደረጃ ላይ የሚደርሰው እግዚአብሔር በዚያ ጊዜ ነው (ከኢሳ 35+1-10 ጋር ያነጻጽሩ)።
መሉ ክብሩንና ግርማውን በምድር ላይ በሚገልጽበት

ትንቢተ ሐጌ

አስተዋፅኦ

- I. የመጀመሪያው መልእክት፡ የቤተ መቅደሱን የግንባታ ሥራ ማጠናቀቅ (1፡1-15)
(ሀ) ቀን፡ ኤሉል 1 (እገስት 29)፣ 520 ዓ.ቅ.ክ. (1፡1)
(ለ) ያልተጠናቀቀውን ቤተ መቅደስ አስመልክቶ ነቢዩ የተናገረው ግጥም (1፡2-11)
(ሐ) የሕዝቡ ምላሽ (1፡12-15)
- II. ሁለተኛው መልእክት፡ የታላቅ ክብር ተሰፋ (2፡1-9)
(ሀ) ቀን፡ ቲሸሪ 21 (እክቶበር 17)፣ 520 ዓ.ቅ.ክ. (2፡1)
(ለ) ሁለተኛው ቤተ መቅደስ ከመጀመሪያው ጋር ሲነጻጸር (2፡2-4)
(ሐ) የሁለተኛው ቤተ መቅደስ ክብር መብለጥ (2፡5-9)
- III. ሦስተኛው መልእክት፡ ከበረከት ጋር ለቅድስና የተደረገ ጥሪ (2፡10-19)
(ሀ) ቀን፡ ኪስሌቭ 24 (ዲሰምበር 18)፣ 520 ዓ.ቅ.ክ. (2፡10)
(ለ) የኃጢአት ብክለት መዘዝ (2፡11-14)
(ሐ) የታዛዥነት በረከት (2፡15-19)
- IV. አራተኛው መልእክት፡ ትንቢታዊ ተሰፋ ቃል (2፡20-23)
(ሀ) ቀን፡ ኪስሌቭ 24 (ዲሰምበር 18)፣ 520 ዓ.ቅ.ክ. (2፡20)
(ለ) መንግሥታት ወደ ፊት የሚገለበጡ መሆናቸው (2፡21-22)
(ሐ) ስለ ዘሩባቤል የተነገረው ትንቢት ጠቀሜታ ምን እንደ ሆነ (2፡23)

ጸሐፊ፡ ሐጌ

ዋና ሐሳብ፤ ቤተ መቅደሱን እንደ ገና መሥራት

የተጻፈበት ቀን፤ 520 ዓ.ቅ.ክ.

ታሪካዊ ዳራ

ትንቢተ ሐጌ ከምርኮ በኋላ ከተጻፉት ሦስት የትንቢት መጻሕፍት መካከል (ትንቢተ ሐጌ፣ ትንቢተ ዘካርያስና ትንቢተ ሚልክያስ) አንዱ ነው። ሐጌ በስም ሁለት ጊዜ በመጽሐፈ ዕዝራ (5፡1፣ 6፡14) ዘጠኝ ጊዜ ደግሞ በዚሁ በትንቢተ ሐጌ ተጠቅሶአል። ሐጌ፣ “ነቢይ” (1፡1፣ 2፡1፣ 10፡ ሶዝ 6፡14) እና “የእግዚአብሔር መልእክተኛ” (1፡13) ተብሎ ተጠርቶአል። ሐዘቡ በኢየሩሳሌም ለመኖር እንደ ገና በተመለሱ ጊዜ በናቡከደነፆር ሰራዊት በ586 ዓ.ቅ.ክ. የፈረሰው የሰላምን ቤተ መቅደስ ምን ይመስል እንደ ነበር ከሚያስታውሱት ጥቂት ምርኮኞች መካከል አንዱ ሳይሆን አይቀርም (2፡3)። ይህ ርግጥ ከሆነ ሐጌ መልእክቱን በጻፈበት ጊዜ ዕድሜው በ70 ዎቹ ወይም በ80ዎቹ ዓመታት ውስጥ የሚገኝ ሳይሆን አይቀርም። መጽሐፉ የተጻፈበት ጊዜ በማያሻማ ሁኔታ የተጠቀሰ ሲሆን፣ ይህም በፋርስ ንጉሥ በዳርዮስ ሁለተኛ ዓመት ነበር (520 ዓ.ቅ.ክ.፣ 1፡1)።

የመጽሐፉን መልእክት ለመረዳት ታሪካዊ መቸቱን ማወቅ ይጠቅማል። በ538 ዓ.ቅ.ክ. የፋርስ ንጉሥ አርጤክስስ የኢሳይያስና የኤርምያስ ትንቢቶች (ኢሳ 45፡1-3፣ ኤር 25፡11-12፣ 29፡10-14) እንዲሁም የዳንኤል ምልጃ (ዳን 9) ይፈጸሙ ዘንድ የአይሁድ ምርኮኞች ወደ ምድራቸው ተመልሰው ኢየሩሳሌምንና ቤተ መቅደሱን እንዲሠሩ የሚፈቅድ ዐዋጅ አሰነገረ። ወደ ኢየሩሳሌም የተመለሱት የመጀመሪያው ዙር አይሁድ በታላቅ ደስታና ተስፋ ሆነው ሳለ በ536 ዓ.ቅ.ክ. የአዲሱን ቤተ መቅደስ መሠረት ጣሉ (ዕዝ 3፡8-10)። ይሁን እንጂ ብዙም ሳይቄይ ሳምራውያንና ሌሎች ጎረቤት ሕዝቦች በአካል ተገኝተው ሠራተኞችን ተሰፋ በማስቈረጥ የግንባታውን ሥራ አስቆሙ (534 ዓ.ቅ.ክ.)። መንፈሳዊ ዝለት በሕዝቡ ላይ ከመድረሱ የተነሣ ሕዝቡ የራሳቸውን ቤት ለመሥራት ዘወር አሉ። በ520 ዓ.ቅ.ክ. ሐጌ ከወጣቱ ነቢይ ከዘካርያስ ጋር በመሆን (የዘካርያስን መግቢያ ይመ) ዘሩባቤልና ሐዘቡ የእግዚአብሔርን ቤተ ሥራ እንዲጀምሩ ማነሣሣት ቀጠለ። ከአራት ዓመት በኋላም የቤተ መቅደሱ ሥራ ተጠናቀቀ፣ ተመረቀም (ከዕዝ 4-6 ጋር ያነጻጽሩ)።

ዐላማ

ሐጌ በ520 ዓ.ቅ.ክ. በአራት ወር ዕድሜ ውስጥ በዚህ መጽሐፍ የሚገኙትን አራት ጠንካራ መልእክቶች ጻፈ (አስተዋዕሉውን ይመ)። እነዚህ መልእክቶች ጣምራ ዐላማ ነበራቸው፤

(1) ሕዝቡ ቤተ መቅደሱን ይሠሩ ዘንድ እንዲቀሰቅሱ የዘሩባቤልን (የገዢን) እና የኢያሱን (የሊቀ ካህንን) ልብ ለማነሣት፤ (2) ሕዝቡ በእግዚአብሔር በረከት ታጅበው ሥራውን በመስጠት እንዲሠሩ፤ ሕይወታቸውንና የኑሮ ቅደም ተከተላቸውን እንደ ገና እንዲያደራጁ ለማድረግ።

ቅኝት

መጽሐፉ አራት መልእክቶችን የያዘ ሲሆን፤ እያንዳንዱ መልእክት፤ “እግዚአብሔር ቃል” በሚል ሐረግ መነሻነት ቀርቦአል (1፡1፤ 2፡1፤ 2፡10፤ 2፡20)። (1) ሐጌ ቀዳሚ ምርኮኞችን የእግዚአብሔር ቤት ፈርሶ እነርሱ በተዋቡ ቤቶቻቸው በመቀመጣቸው ገሠጸቸው (1፡4)። ከተሳሳተ መንገዳቸው የተነሣ እግዚአብሔር በረከቱን እንደ ገታ በመግለጥ (1፡6-9-11)፤ ሕዝቡ የሠሩት ሥራ ምን እንደ ሆነ ደግመው እንዲያጤኑት ነቢዩ ሁለት ጊዜ ሙሉ ይመክራቸዋል (1፡5-7)። ዘሩባቤል፤ ኢያሱና ሕዝቡ በሙሉ ለሐጌ መልእክት ምላሽ በመስጠት፤ እግዚአብሔርን ፈሩ፤ ሥራውንም ጀመሩ (1፡12-15)።

(2) የመጀመሪያውን ቤተ መቅደስ ክብር አይተው የነበሩት ተመላሽ ምርኮኞች ከጥቂት ሳምንታት በኋላ የሰጡት አስተያየት ሕዝቡን ተስፋ አስቈረጠ (2፡3)። ሐጌ እንዲበረታቱ መሪዎችን የመከራ ሲሆን፤ ምክንያቶቹ የሚከተሉት ናቸው፤ (ሀ) ጥረታቸው ታላቅ ለሆነው ትንቢታዊ ሥዕል አንዱ አካል መሆኑ (2፡4-7) እና (ለ) “የአሁኑ ቤት ክብር ከቀድሞው ቤት ክብር” መብለጡ (2፡9) ነበር።

(3) ሕዝቡን ወደ ተቀደሰ የታዛዥነት ሕይወት የሚጠራው የሐጌ ሦስተኛ መልእክት (2፡10-19) እና (4) አራተኛው መልእክት (2፡20-23)፤ በአንድ ቀን የተሰጡ ናቸው። የኋለኛው መልእክት ዘሩባቤል የመሲሳዊውን የትውልድ ሐረግና ተስፋ ቃል ቀጣይነት ዘሩባቤል የሚወክል መሆኑን ለማሳየት የተተነበየ መልእክት ነበር (2፡23)።

ልዩ ገጽታ

ትንቢተ ሐጌን ልዩ የሚያደርጉት አራት ዋና ዋና ገጽታዎች ናቸው፤ (1) ከባቢሎን ምርኮ በኋላ በይሁዳ ምድር የተሰማ የመጀመሪያ ግልጽ የትንቢት መልእክት ነበር። (2) በመጠን ሲታይ ሁለተኛው ትንሹ የብሉይ ኪዳን መጽሐፍ ነው (38 ቀጥሮች አሉት)፤ ከሁሉ ትንሹ መጽሐፍ ትንቢተ አብድዩ ነው። (3) “የሰራዊት ጌታ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል” የሚለው ሐረግ (እና ተለዋዋጭ አባባሉ) 29 ጊዜ ተደጋግሞአል፤ ይህም በኢየሩሳሌም ለነበሩ ከምርኮ ለተመለሱት ትሩፋን መልእክቱ የቱን ያህል አጣዳፊ እንደ ሆነ ያረጋግጣል። (4) ስለ እግዚአብሔር የጉብኝት ተስፋ በብሉይ ኪዳን ከተነገሩት ብርቱ ትንቢቶች መካከል አንዱን ይዞአል (2፡6-9)።

ትንቢተ ሐጌ በአዲስ ኪዳን መፈጸሙ

በምዕ 2 ላይ አያሌ ጥቅሶች ስለ መሲሐ መምጣት ይናገራሉ (ቀጥ 6-9፡21-23)። በዚህ የትንቢት መጽሐፍ የተመለከተው የሰማይና የምድር እንዲሁም የሕዝቦችና የነገሥታት የወደ ፊት መናወጥ በዕብራውያን ጽሓፊ (ዕብ 12፡26-28) ተጠቅሶአል። እንደዚሁም ነቢዩ ሐጌ፤ ዘሩባቤል “ማተሚያ ቀለበት” ወይም የመንግሥት ማኅተም እንደሚሆንም ተንብዮአል፤ በሁለቱ የአዲስ ኪዳን መጽሐፍት የኢየሱስ ክርስቶስ የዘር ሐረግ መግለጫዎች ላይ (ማቴ 1፡12-13፤ ሉቃ 3፡27) ከሰሎሞን (የዳዊት ልጅ) እስከ ዘሩባቤል፤ እስከ የሴፍና እንደዚሁም ከናታን (የዳዊት ልጅ) እስከ ዘሩባቤል እስከ ማርያምም ድረስ ያሉትን፤ ሁለቱን የመሲሐን ሐረጎች ዘሩባቤል ማእከላዊ ሆኖ የሚያገናኝ እንደ ሆነ ተመልክቷል።

ትንቢተ ሐጌን ማንበብ

ሙሉውን የብሉይ ኪዳን መጽሐፍ በአንድ ዓመት ማንበብ ከተፈለገ፤ ትንቢተ ሐጌ ከዚህ በታች ባለው የጊዜ ሰሌዳ መሠረት በአንድ ቀን መነበብ ይኖርበታል። □ ሐጌ

የእግዚአብሔርን ቤት ለመሥራት የተደረገ ጥሪ

1 ዳርዮስ በነገሡ በሁለተኛው ዓመት፤ በሰድስተኛው ወር የመጀመሪያ ቀን፤ የእግዚአብሔር ቃል በነቢዩ በሐጌ በኩል ወደ ይሁዳ ገዥ ወደ ሰላተያል ልጅ ወደ ዘሩባቤልና ወደ ሊቀ ካህናቱ ወደ ኢዮሴዴቅ ልጅ ወደ ኢዮሴስ እንዲህ ሲል መጣ፤

2 እግዚአብሔር ጸባእት እንዲህ ይላል፤ "ይህ ሕዝብ፤ የእግዚአብሔር ቤት የሚሠራበት ጊዜ ገና ነው፤ ይላል።"

3 የእግዚአብሔርም ቃል በነቢዩ በሐጌ በኩል እንዲህ ሲል መጣ፤ "ይህ ቤት ፈርሶ ሳለ፤ እናንተ ራሳችሁ በተዋቡ ቤቶቻችሁ ውስጥ ለመኖር ጊዜው ነውን?"

4 ስለዚህ የእግዚአብሔር ጸባእት እንዲህ ይላል፤ "እስቲ መንገዳችሁን ልብ በሉ፤ ብዙ ዘራችሁ፤ ነገር ግን ያጨዳችሁት ጥቂት ነው፤ በሳችሁ ግን አልጠገባችሁም፤ ጠጣችሁ ግን አልረከባችሁም፤ ለበሳችሁ ግን አልሞታችሁም፤ ደመወዝን ተቀበላችሁ፤ ግን በቀዳዳ ኩረጃ የማስቀመጥ ያህል ነው።"

5 እግዚአብሔር ጸባእት እንዲህ ይላል፤ "እስቲ መንገዳችሁን ልብ በሉ፤ ወደ ተራራውጡ፤ ፅንፌት አምጡ፤ ቤቱን ሥሩ፤ እኔም በእርሱ ደስ ቀለኛል፤ እከበርበታለሁም" ይላል እግዚአብሔር። 6 ሁሉን የሚገዛ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤ "ብዙ ተስፋ ትደረጋችሁ፤ ያገኛችሁት ግን ጥቂት ነው፤ ወደ ቤት ያስገባችሁትንም እኔ እኛ አልሁበት፤ ይህ የሆነው ለምን ይመስላችኋል?" የእኔ ቤት ፈርሶ ኢዮሴ ሁላችሁም የራሳችሁን ቤት ለመሥራት ስለሮጣችሁ ነው፤ 7 ስለዚህ በእናንተ ምክንያት ለሚያት ጠል ከለክሉ፤ ምድርም ፍሬዋን ነሣች።

1+1 1ዜ53+19፤ 6+15፤ ፅዝ2+2፤ 3+21 4+24፤ 5+1፤ 5+3፤ 5ወ5+14፤ ዘካ3+8፤ ማፍ1+12-13 1+2 ፅዝ1+2፤ ላላ13+14፤ 29+13 1+3 ፅዝ5+1 1+4 ፋ+9፤ 2ሳመ-7+2፤ ላር33+12 1+5 ፋ+7፤ ሰፊ3+40፤ ሐጌ2+15፤18 1+6 ዘሊ26+20፤ ኢላ5+10፤ 9+20፤ 55+2፤ አሞ4+8፤ ሐጌ2+16፤ ዘካ8+10 1+7 ፋ+5 1+8 ዘወ29+43፤ 1ዜ514+1፤ ኢዮ22+3፤ መዝ132+13-14፤ ኢር13+1፤ 1+9 ፋ+4፤ ዘዳ28+38፤ ዘሀ13+11፤ መዝ103+16፤ ኢላ5+10፤ ሐጌ22+21 1+10 ዘፍ27+28፤ ዘሊ26+19፤ ዘዳ28+23+24፤ 15፤17፤1 1+11 ዘጉ+18፤12፤ ዘዳ11+26፤ 28+22፤51፤ ፍት1+1፤ 13፤7፤1፤ መዝ4+7፤ ኢላ5+6፤ 7+25፤

11 እኔም በዕርሻዎችና በተራሮች፤ በእህሉና በአዲሱ ወይን ጠጅ፤ በዘይቱና ምድር በምታፈራው ሁሉ፤ በሰውና በእንስሳት በአጃቻችሁም ሥራ ላይ ድርቅ አመጣሁ።"

12 ከዚህ በኋላ የሰላተያል ልጅ ዘሩባቤል፤ ሊቀ ካህናቱ የኢዮሴዴቅ ልጅ ኢዮሴ፤ ከምርኮ የተረፉትም ሕዝብ የአምላካቸውን

የእግዚአብሔርን ድምፅ የነቢዩንም የሐጌን መልእክት ሰሙ፤ አምላካቸው እግዚአብሔር ልኮታልና። ሕዝቡም እግዚአብሔርን ፈሩ።

13 ቀጥሎም የእግዚአብሔር መልእክተኛ ሐጌ፤ ይህን የእግዚአብሔርን መልእክት ለሕዝቡ እንዲህ ሲል ተናገረ፤ "እኔ ከእናንተ ጋር ነኝ" ይላል እግዚአብሔር። 14 ስለዚህ የእግዚአብሔር የይሁዳን ገዥ፤ የሰላተያልን ልጅ የዘሩባቤልን መንፈስ፤ የሊቀ ካህናቱን የኢዮሴዴቅን ልጅ፤ የኢዮሴን መንፈስና፤ ከምርኮ የተረፈውን ሕዝብ ሁሉ መንፈስ አነሣ፤ እነርሱም መጥተው የአምላካቸውን የእግዚአብሔር ጸባእት ቤት መሥራት ጀመሩ። 15 ይህ የሆነውም ዳርዮስ በነገሡ በሁለተኛው ዓመት፤ በሰድስተኛው ወር፤ በሃያ አራተኛው ቀን ነበር።

ቃል የተገባው የአዲሱ ቤት ክብር
2 በሰባተኛው ወር፤ በሃያ አንደኛ ቀን የእግዚአብሔር ቃል በነቢዩ በሐጌ

1+11 ሐጌ2+17 1+12 ፋ+1፤14፤ ዘዳ31+12፤ ኢዮ36+11፤ ኢላ1፤29፤ 50+10፤ ሐጌ2+2፤ ማፍ28+20 1+13 ፋ+1፤ ዘፍ26+3፤ ዘጉ14+9፤ 27+21፤ 2ዜ536+15፤ ማፍ 28+20፤ ሮሜ8+31 1+14 ፋ+12፤ 1ዜ56+15፤ ፅዝ1+15፤ 5+2 1+15 ፋ+1፤ ፅዝ4+24፤ ሐጌ2+10፤20 2+1 ፋ+10፤20፤ ዘሊ23+34፤ ፅዝ5+1፤ ዮሐ7+37

1፤1 የየሹዋ ተለዋጭ ስም ሲሆን በሐጌ መጽሐፍ ውስጥ በጣሳት ይገኛል።

1+1 የእግዚአብሔር ቃል ... መጣ፤ የፋርስ ንጉሥ አርጤክስስ 50፥000 አይሁድ ምርኮኞች በገዢው በዘሩባቤልና በሊቀ ካህናቱ በኢዮሴ መሪነት ወደ ኢዮሴም እንዲመለሱ ፈቀደ (ዕዝ 1+2-4፤ 2፥64-65፤ 3፥2፤ 5፥1 ይመ)። ከምርኮ በተመለሱበት በሁለተኛው ዓመት (536/535 ዓ.ቅ.ክ.) የቤተ መቅደሱ መሠረት ተጣለ (ዕዝ 3፥8-10 ይመ)። ይሁን እንጂ የሳምራውያን ተቃውሞ የቤተ መቅደሱን ሥራ ያስተጓጎለ ሲሆን (ዕዝ 4፥1-5፥24 ይመ)፤ የአይሁድ ሕዝብም መንፈሳዊ ግድዳሾችን ውስጥ በመግባት ግንባታቸውን ለ16 ዓመት አቋረጡት። ከዚህ በኋላ እግዚአብሔር ነቢያቱን ሐጌንና ዘካርያስን ሕዝቡ የቤተ መቅደሱን ሥራ እንዲጀምሩ ያነሣሁ ዘንድ ላካቸው (የትግበተ ሐጌን መግቢያ ይመልከቱ)።

1+4 በተዋቡ ቤቶቻችሁ፤ ከምርኮ የተመለሱት አይሁድ በጣ ምቹታቸው ላይ ከማትኩራቸው የተነሣ የእግዚአብሔርን ቤት ሥራ ቸል ብለውት ነበር። ቤተ መቅደሱ ፈርሶ ሳለ፤ የዝግ ቤቶቻቸው በጥድ ተውበው ነበር። ሐጌ እግዚአብሔርና የእርሱ ሥራ ቅድሚያ ማማት፤ እንደሚገባቸው አበከሮ አሳበበ፤ እኛም እንዲህ ለእግዚአብሔር መንግሥትና ለጽድቅ ቅድሚያ ትኩረት ልንሰጥ ይገባል (ማቴ 3፥33)። ጌታ ኢየሱስ ለእግዚአብሔር ቤትና ሥራ ምን ያህል ቀናኗ እንደ

ነበረ ልብ ማለት ያስፈልጋል (ዮሐ 2፥17፤ 4፥34፤ 6፥38፤ 9፥4)። ቅድሚያ የምንሰጠው ነገር ለጌታ ስላለን ፍቅር አመልካች ነው።
1+6-11 ብዙ ዘራችሁ፤ ነገር ግን ያጨዳችሁት ጥቂት ነው፤ የእግዚአብሔር ሕዝብ ራስ ወዳድ ሕይወት ከመኖራቸው የተነሣ በረከቱን፤ ሀጡ፤ ለእግዚአብሔር ግቦችና ዐላማዎች አነስተኛ የሆነ ፍላጎት ነበራቸው። እኛም በአጋራችንም ሆነ በሕዝብ ዘንድ ለእግዚአብሔር ሥራ ግድ የለቸን ሆነን ከተገኘን በረከቱና ርዳታው በሐይወታችን እየቀነሰ እንደሚሄድ ማለት እንችላለን።
1+12 ሕዝብ ... ሰሙ፤ መሪዎቹና ሕዝቡ እግዚአብሔርን በመታዘዝና በመፍራት ለሐጌ መልእክት ምላሽ ሰጡ፤ የእግዚአብሔርን ቃል በጥንቃቄ በመስማት የቤቱን ሥራ ለመጀመር ራሳቸውን ሰጡ።
1+13 እኔ ከእናንተ ጋር ነኝ፤ እግዚአብሔር ታካዥ ለሆኑት ሕዝቡ አብሮአቸው እንደሚሆን ቃል በመግባት ምላሽ ሰጡ። በውሳኔያቸው እንዲገቡበት አበረታታቸው፤ ሥራውንም ይፈጽሙት ዘንድ ረዳቸው (ከዘካ 4፥6 ጋር ያነጻጽሩ)። "ከእናንተ ጋር ነኝ" የሚለው የተስፋ ቃል፤ እግዚአብሔር ለማንኛውም ለማንኛውም የተስፋ ቃል ሁሉ የላቀ ነው (ዘፍ 26፥24፤ 28፥15፤ 39፥2-3፤21፤23፤ ዘወ 3፥12፤ ማቴ 28፥20 ይመ)።

ነበረ ልብ ማለት ያስፈልጋል (ዮሐ 2፥17፤ 4፥34፤ 6፥38፤ 9፥4)። ቅድሚያ የምንሰጠው ነገር ለጌታ ስላለን ፍቅር አመልካች ነው።
1+6-11 ብዙ ዘራችሁ፤ ነገር ግን ያጨዳችሁት ጥቂት ነው፤ የእግዚአብሔር ሕዝብ ራስ ወዳድ ሕይወት ከመኖራቸው የተነሣ በረከቱን፤ ሀጡ፤ ለእግዚአብሔር ግቦችና ዐላማዎች አነስተኛ የሆነ ፍላጎት ነበራቸው። እኛም በአጋራችንም ሆነ በሕዝብ ዘንድ ለእግዚአብሔር ሥራ ግድ የለቸን ሆነን ከተገኘን በረከቱና ርዳታው በሐይወታችን እየቀነሰ እንደሚሄድ ማለት እንችላለን።
1+12 ሕዝብ ... ሰሙ፤ መሪዎቹና ሕዝቡ እግዚአብሔርን በመታዘዝና በመፍራት ለሐጌ መልእክት ምላሽ ሰጡ፤ የእግዚአብሔርን ቃል በጥንቃቄ በመስማት የቤቱን ሥራ ለመጀመር ራሳቸውን ሰጡ።
1+13 እኔ ከእናንተ ጋር ነኝ፤ እግዚአብሔር ታካዥ ለሆኑት ሕዝቡ አብሮአቸው እንደሚሆን ቃል በመግባት ምላሽ ሰጡ። በውሳኔያቸው እንዲገቡበት አበረታታቸው፤ ሥራውንም ይፈጽሙት ዘንድ ረዳቸው (ከዘካ 4፥6 ጋር ያነጻጽሩ)። "ከእናንተ ጋር ነኝ" የሚለው የተስፋ ቃል፤ እግዚአብሔር ለማንኛውም ለማንኛውም የተስፋ ቃል ሁሉ የላቀ ነው (ዘፍ 26፥24፤ 28፥15፤ 39፥2-3፤21፤23፤ ዘወ 3፥12፤ ማቴ 28፥20 ይመ)።

በኩል እንዲህ ሲል መጣ፤ ²“ለይዞታ ገዢ ለሰላትያል ልጅ ለዘፍባቤል፤ ለሊቀ ካህናቱ ለኢዮሴቂቅ ልጅ ለኢዮሱ፤ ከምርኩ ለተረፈውም ሕዝብ እንዲህ ብለህ ተናገር፤ እንዲህም ብለህ ጠይቃቸው፤ ³ይህን ቤት በቀድሞ ክብሩ ሳለ ያየ ከመካከላችሁ ማን አለ? አሁንስ ምን መስሎ ይታያችኋል? ይህ በፈታችሁ ምንም እንዳይደለ የሚቈጠር አይደለምን? ‘እግዚአብሔር ጸባኦት እንዲህ ይላል’ አሁን ግን ዘፍባቤል ሆይ፤ በርታይ የሊቀ ካህናቱ የኢዮሴቂቅ ልጅ ኢዮሱ ሆይ፤ በርታይ እናንተም የምድሪቱ ሕዝብ ሁሉ በርታይ ይላል እግዚአብሔር፤ ‘እኔ ከእናንተ ጋር ነኝና ሥሩ’ ይላል ሁሉን የሚገዛ እግዚአብሔር፤ ⁵ከግብፅ በመጣችሁ ጊዜ የገባሁላችሁ ቃል ይህ ነው፤ መንፈሴም በመካከላችሁ ይሆናልና አትፍሩ።”

⁶“ሁሉን የሚገዛ እግዚአብሔር ጸባኦት እንዲህ ይላል፤ ‘በቅርብ ጊዜ እንደገና ሰማያትንና ምድርን፤ ባሕሩንና የብሉን አንድ ጊዜ አናውጣለሁ።’ ሕዝቦችን ሁሉ አናውጣለሁ፤ የሕዝቦችም ሀብት ሁሉ ወደዚህ ይመጣል፤ ይህንም ቤት በክብር እጥላለሁ’ ይላል ሁሉን የሚገዛ እግዚአብሔር።” ⁸“ብር የእኔ ነው፤ ወርቁም የእኔ ነው’ ይላል ሁሉን የሚገዛ እግዚአብሔር ጸባኦት፤ ⁹የዚህ የአሁኑ ቤት ክብር ከቀድሞው ቤት ክብር ይበልጣል’ ይላል ሁሉን የሚገዛ እግዚአብሔር ጸባኦት፤ ‘በዚህም ቦታ ሰላምን እሰጣለሁ’ ይላል ሁሉን የሚገዛ እግዚአብሔር ጸባኦት።”

2+2 1ዚ56+15፤ ሐጌ1+1፤2
2+3 ሐጌ3+12፤ ኢ460+7፤ ዘ4+10
2+4 ዘ833+14፤ ዘጉ14+9፤
2+5 5+10፤ 1ዚ56+15፤
28+20፤ ዘ8+9፤ ሐጌ7+9፤
ኢ46+10
2+5 ዘ96+18፤
15+1፤ ዘ29+46፤
1ዚ528+20፤
ፅዘ5፤2፤ ዐ9+20፤
ዘ8+13
2+6 ዘ99+18፤
ኢ99+6፤
ኢ410+25፤
14+16፤
ፅዘ38+19፤
ፅዘ12+26፤
2+7 ዘ1016+7፤
29+43፤
14ፅፅ፡9+20፤
ኢ460+7፤
ፅፅ2+32፤
2+8 1ዚ529+2
2+9 ዘፈ26+6፤
ፅዘ3+12፤
መዘ85+9፤
ኢ411+10፤
60+7፤17

2+10 ፋ+1፤
ሐጌ1+15
2+11 ዘፈ10+10፤
11፤ ዘ817+8-11፤
33+8፤ ኢር18+18
2+12 ዘፍ7+2፤

ተግማጽና በረከት

¹⁰ዳርዮስ በነገሡ በሁለተኛው ዓመት፤ በበጠናኛው ወር፤ በሃያ አራተኛው ቀን የእግዚአብሔር ቃል በነቢዩ በሐጌ በኩል እንዲህ ሲል መጣ፤ ¹¹“እግዚአብሔር ጸባኦት እንዲህ ይላል፤ ‘ሕጉ ምን እንደሚል ካህናቱን እንዲህ ብለህ ጠይቅ፤ ¹²አንድ ሰው የተቀደ ሰውን ሥጋ በልብሱ ፅጥፋት ቢይዝ፤ ያም ፅጥፋት እንጂራ ወይም ወጥ፤ የወይን ጤጅ ወይም ዘይት ወይም ሌላ ምግብ ቢነካ የተቀደሰ ይሆናልን?’”

ካህናቱም፤ “የተቀደሰ አይሆንም” ብለው መለሱ።

¹³ሐጌም፤ “ሬሳ በመንካቱ የረከሰ ሰው፤ ከእነዚህ አንዱን ቢነካ፤ የተነካው ነገር ይረከሳልን?” ሲል ጠየቀ።

ካህናቱም፤ “አዎን፤ ይረከሳል” ሲሉ መለሱ።

¹⁴ዘዚም ሐጌ እንዲህ አለ፤ “ይህ ሕዝብና ይህ ወገንም በፊቱ እንደዚሁ ነው’ ይላል እግዚአብሔር፤ ‘የእጃቸው ሥራና የሚያቀርቡት ሁሉ የረከሰ ነው።”

¹⁵“እንዲህ ከዛሬ ጀምሮችሁ በእግዚአብሔር ቤት መቅደስ ድንጋይ በድንጋይ ላይ ከመነባበር በፊት የነበረውን ሁኔታ አስ ተውሉ።” ¹⁶አንድ ሰው ሃያ መስፈሪያ ወደሚሆን የእህል ከምር በመጣ

2+12 ዘፈ6+27፤ ኢር11+15፤ ግፍ23+19፤
2+13 ዘፈ22+4-6፤ ዘጉ19+13 2+14 መዘ8+17፤
ኢ41+13፤ 29+13 2+15 ፅዘ3+10፤ 4+24፤ ከጌ1+5
2+16 ዘ828+38፤ ፋት3+7፤ ኢዮ24+11፤ ኢ45+2+10፤
ሐጌ1+6
2+15 ወይም ላለፉት ፋትን እንደ ማለት ነው።

2+3 ይህን ቤት በቀድሞ ክብሩ፤ ከምርኩ በኋላ የተወራው ቤት መቅደስ በተጠናቀቀ ጊዜ፤ ከሕዝቡ መካከል አንዳንዶች ሰሎሞን ከሠራው ቤት መቅደስ ጋር በማንጸጸር የአሁኑ አጠባቢ እንደሚደርስ በማሰብ ዐዘኛውና አምነው ለመቀጠል ተቸግረው ነበር። ስለዚህ እግዚአብሔር ሕዝቡን በሦስት ተስፋዎች አበረታታ፤ (1) እግዚአብሔር ራሱ የቃል ኪዳንን ተስፋዎች ሁሉ ለመፈጸም አብርክቶው ይሆናል (ፋ. 4፤ ቀደም ያለውን ማብ ይመ)፤ (2) የእግዚአብሔር መንፈስ ከሕዝቡ ጋር ይሆናል (ፋ. 5)፤ (3) የእግዚአብሔር ኅይል በቤተ መቅደሱ ከመገለጡ የተነሣ፤ የኋለኛው የእግዚአብሔር ቤት ክብር ከፊተኛው የሚበልጥ ይሆናል (ፋ. 9 ይመ)፤ በወንጌላትና በሐዋርያት ሥራ ላይ ከተገለጸው ከኢዮሱስና ከሐዋርያት አገልግሎት ጋር ያነጻጽሩ)።

ለእግዚአብሔር መንግሥት በመጨረሻ ላይ ፍሬ የሚያስገኘው የቤተ ክርስቲያን ሕንጻ ወበት አይደለም። በተባሊያችን ዋናው ነገር የእግዚአብሔር ህልምት ሲሆን፤ ይኸውም በመንፈስ ቅዱስና በሰውነታዊነት በአገልግሎቶቹና በኅይሉ እውን ሆኖ የሚገኘው ነው (በገጽ 1800 ላይ፤ “ለእግዮች የሚሰጡ መንፈሳዊ ስጦታዎች” በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)። በተባሊያችን መንፈስ ቅዱስ በኅይል ተገልጦአልን? ወይም ህልምቱና ኅይሉ በመካከላችን ስለመኖራቸው ማረጋገጫ አለ? ወይስ የለም? በማለት ራሳችንን መጠየቅ አለብን።

2+6-9 እንደ ገና ሰማያትንና ምድርን ...

አናውጣለሁ፤ እነዚህ ጥቅሶች ከክርስቶስ ጸገም ምጻት ቀደም ብሎና ጸገም ምጻቱንም ተከትሎ በዓለም ላይ ስለሚመጣው የእግዚአብሔር ፍርድ ይናገራሉ (ክፍል 12፤ 26-27 ርገ ያነጻጽሩ)። “ሰማይና ምድር ይናወጣሉ” (ኢጳ 3፤ 16 ይመ)፤ ከማቱ 24+29-30 ጋር ያነጻጽሩ)። የእግዚአብሔር ክብር ቤተ መቅደሱን ከፊት ይልቅ አሁን ይሞላል፤ እርሱም በሕዝቡ መካከል በሰላም የከበረ አጻጻፍ ሆኖ ይኖራል።

2+10-14 ካህናቱን ... ጠይቅ፤ እግዚአብሔር ከሕዝብ ወደ ሕዝብ በንክክ የሚተላለፈው በካይ ንጢአት እንጂ ቅድስና አለመሆኑን ለሕዝቡ ገልጸላቸው፤ በሌላ አባባል በተቀደሰ ምድር መኖራቸው ሕዝቡን ቅዱስ የማያደርጋቸው ሲሆን፤ በሕይወታቸው የሚገኘው ንጢአት ግን አምልኳቸውን ጨምሮ የሚያደርጉትን ሁሉ ያረክሳል።

2+15-19 አስተውሉ፤ እግዚአብሔር ሕዝቡ ባለፈው ጊዜ እርሱ ለምን እንዳልባረካቸው ያሰቡ ዘንድ ጠየቃቸው፤ ያልተባረኩት ካለመታዘዛቸው የተነሣ ነበር (1+9-11 ይመ)። አሁን ግን ሕዝቡ ቤተ መቅደሱን ለመሥራት ፈቃደኞች በመሆናቸው፤ እግዚአብሔር ያከናውኑት ሁሉ እንዲሳካ የተገልጠዋል። ይህ መርሕ በአዲስ ኪዳንም ላይ ተገልጦአል፤ የእግዚአብሔር ሞገስ፤ ፍቅርና ኅብረት ወደ እኛ የሚመጡት እርሱን በመፈለግና ትእዛዛችን በመጠበቅ ስንጸና ብቻ ነው (የሐ 14፤ 21-23 ይመ)።

ጊዜ በሥር ብቻ አገኘ፤ አምላ ማድጋ የወይን ጠጅ ለመቅዳት ወደ መጭመቂያው በሄደ ጊዜ ሃያ ብቻ አገኘ፤ ¹⁷የእጃችሁን ሥራ ሁሉ በዋግ፤ በአረማሞና በበረዶ መታሁት፤ እናንተ ግን ወደ እኔ አልተመለሳችሁም፤ ይላል እግዚአብሔር፤ ¹⁸ከዚህ ቀን ጀምሮ፤ ይኸውም ከዘጠነኛው ወር ሃያ አራተኛ ቀን ጀምሮ የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ መሠረት እስከ ተጣለበት ቀን ድረስ ያለውን ዘመን አስተውሉ፤ ልብ ብላችሁም አስቡ፤ ¹⁹በገብተራ የቀረ ዘር አሁንም ይገኛልን? የወይኑና የበለሱ ዛፍ፤ የሮማንና የወይራው ዛፍ እስካሁን አላፈሩም።

" ከዚህ ቀን ጀምሮ እባርካችኋለሁ። "

እግዚአብሔር ለዘሩባቤል የሰጠው ተስፋ

²⁰በወሩ ሃያ አራተኛ ቀን የእግዚአብሔር

2+17 ዘፀ9:18፤ ዘፀ28:22፤ መዝ78:48፤ ኢሳ9:13፤ ኢር3:10፤ አዎ4:6፤ ሐኄ1:11፤ 2+18 ልዝ3:11፤ ሐኄ1:5፤ 2+19 ዘፍ12:2፤ ዘፀ28:33፤ ዘሌ25:21፤ መዝ128:1-6፤ ኢል1:12፤ 2+14 2+20 ተላ1፤ ፅዘ5:1፤ ሐጌ1:15

2+21 ፅዘ5:2፤ ኢሳ14:16፤ ሕዝ38:19-20፤ 2+22 ዘፍ19:25፤ ዘፀ15:21፤

ቃል ዳግመኛ እንዲህ ሲል ወደ ሐጌ መጣ፤ ²¹"ለይሁዳ ገዥ ለዘሩባቤል ሰማያትንና ምድርን እንደማናውጥ ንገረው፤ ²²የመንግሥታትን ዙፋን እገለብጣለሁ፤ የባዕዳንን መንግሥታት ነይል አጠፋለሁ፤ ሠረገሎችንና ሠረገለኞችን እገለብጣለሁ፤ ፈረሶችና ጋላቢዎቻቸውም በገዛ ወንድሞቻቸው ሰይፍ ይወድቃሉ።

²³" እግዚአብሔር ጸባኦት እንዲህ ይላል፤ 'በዚያን ቀን ባሪያዬ የሰላትያል ልጅ ዘሩባቤል ሆይ፤ እኔ እወስድሃለሁ' ይላል እግዚአብሔር፤ 'እንደ ማተሚያ ቀለቡቴ አደርግሃለሁ፤ እኔ መርጬአለሁና' ይላል እግዚአብሔር ጸባኦት።"

2+22 መሳ7:22፤ ኢዮ2:13፤ ሕዝ38:21፤ ዳን2:44፤ ሚክ5:10 2+23 ዘፍ38:18፤ ዘፀ28:9፤ ኢሳ2:11፤ 10:20፤ 20:3፤ ዳን9:24-26፤ ዘካ4:10፤ ማቴ1:12፤ 24፤ 1:22

2+21 ሰማያትንና ምድርን እንደማናውጥ፤ እግዚአብሔር አንድ ቀን አካላብንና የመንግሥታትን ነይል ከምድር ላይ እንደሚደመስስ በመንገር፤ ነቢዩ የእግዚአብሔር ሕዝብ መሪ የሆነውን ዘሩባቤልን አደፋፈረው፤ ያ ጊዜ ኢየሱስ ክርስቶስ በዓለም ሰዎች ሁሉ ላይ የሚነግሥበት ቀን ነው (ራእ 19:11-21 ይመ)።

2+23 ማተሚያ ቀለቡቴ፤ እግዚአብሔር ሰማያትንና

ምድርን የሚያናውጥበት ጊዜ ሲደርስ፤ ዘብባቤልን እንደ ማተሚያ ቀለበት ያደርገዋል። ይህ ቀለበት ለእግዚአብሔር ሕዝብ ከፍተኛ ሥልጣንና ሞገስ የሚሰጥ ስለ መሆኑ ማረጋገጫ ምልክት ነው። ምናልባት ሐጌ የዘሩባቤል ዘር የሆነው ኢየሱስ ክርስቶስ (ማቴ 1:12-13 ይመ)፤ "በዚያ ቀን" ፍጹምና ጽንፈ ዓለማዊ መንግሥት ያለው የበላይ ገዥ እንደሚሆን ሳይተነብይ አልቀረም።

ትንቢተ ዘካርያስ

አስተዋዕኦ

I. ክፍል አንድ፤ ቤተ መቅደሱን መልሶ በመሥራት ዐውድ የተነገሩ ትንቢታዊ ቃሎች (520—518 ዓ.ቅ.ክ) (1፡1—8፡23)

(ሀ) መግቢያ (1፡1-6)

(ለ) ተከታታይ የስምንት ሌሊት ራእዮች (1፡7—6፡8)

1. በባርሰነት ዛፍ የፈረሰኛው ራእይ (1፡7-17)

2. በአራቱ ቀንዶችና የአራቱ የእጅ ሙያተኞች ራእይ (1፡18-21)

3. ኢየሩሳሌምን የሚለካው ሰው ራእይ (2፡1-13)

4. ሊቀ ካህኑን ኢየሱስን የማንጸት ራእይ (3፡1-10)

5. የወርቅ መቅረዙና የሁለቱ ወይራ ዛፎች ራእይ (4፡1-14)

6. የበራሪው ጥቅልል መጽሐፍ ራእይ (5፡1-4)

7. በቅርጫት ውስጥ ያለችዋ ሴት ራእይ (5፡5-11)

8. የአራቱ ሠረገሎች ራእይ (6፡1-8)

(ሐ) ኢየሱስ ሊቀ ካህን ሆኖ መሾሙና ትንቢታዊ ፋይዳው (6፡9-15)

(መ) ሁለት መልእክቶች (7፡1—8፡23)

1. ጸምና ማኅበራዊ ፍትሕ (7፡1-14)

2. ጽዮን ዳግም ወደ ቦታዋ እንድትመለስ መደረጉ (8፡1-23)

II. ክፍል ሁለት፤ እስራኤልንና የሚመጣውን መሲሕ በተመለከተ ትንቢታዊ ቃሎች (ዘመን አልተጠቀሰም) (9፡1—14፡21)

(ሀ) የጌታ የመጀመሪያው ንግር (9፡1—11፡17)

1. ጌታ በድል አድራጊነት ጣልቃ መግባቱ (9፡1-10)

2. ስለ መሲሐዊ ድነት የተነገረ ዐዋጅ (9፡11—10፡12)

3. መሲሐ ተንቆ መተዉ (11፡1-17)

(ለ) የጌታ ሁለተኛው ንግር (12፡1—14፡21)

1. የእስራኤል ሐዘንና ለውጥ (12፡1—13፡9)

2. መሲሐዊው ንጉሥ መሾሙ (14፡1-21)

ጸሐፊ፤ ዘካርያስ

ዋና ሐሳብ፤ ቤተ መቅደሱን ማጠናቀቅና መሲሐዊ ተሰፋ

የተጻፈበት ቀን፤ 520—470 ዓ.ቅ.ክ.

ታሪካዊ ዳራ

የመጀመሪያው ጥቅስ ነቢዩ ዘካርያስን፤ የበራክዩ ልጅ፤ የአዶ የልጅ ልጅ መሆኑን በመግለጽ (1፡1)፤ የመጽሐፉ ጸሐፊ እርሱ መሆኑን ያመለክታል፤ መጽሐፈ ነህምም ዘካርያስን የአዶ ሊቀ ካህናዊ ቤተ ሰብ መሪ መሆኑን ያሳያል (ነህ 12፡16)፤ ይኸውም ዘካርያስ ከሌዊ ነገድ መሆኑን፤ ከምርኮም በኋላ ሊቀ ካህንና ነቢይ ሆኖ በኢየሩሳሌም ያገለገለ ሰው እንደ ነበር በመግለጽ ነው።

ዘካርያስ በነቢዩ ሐጌ ዘመን የነበረ ወጣት ነቢይ ነው። በአገረ ገዢ በዘሩባቤል፤ በሊቀ ካህናቱ በኢየሱስ ዘመን፤ በይሁዳና በኢየሩሳሌም ይኖሩ የነበሩት አይሁድ፤ ቤተ መቅደሱን እንደ ገና መሥራት እንዲጀምሩ ሁለቱ ነቢያት ይቀሰቅሱ እንደ ነበር ዕዝ 5፡1 ይገልጻል። ስለዚህ ከምዕራፍ 1—8 ያለው ክፍል ታሪካዊ ዳራ (ከ520—518 ዓ.ቅ.ክ. ባለው ጊዜ ተወስኖአል) ከትንቢተ ሐጌ ጋር ተመሳሳይነት አለው (የሐጌን መግቢያ ይመ)። ከዘካርያስና ከሐጌ ነቢያዊ አገልግሎት የተነሣ፤ ቤተ መቅደሱ በ516/515 ዓ.ቅ.ክ. ተጠናቆ ተመረቀ።

ዘካርያስ ከሐጌ ጎን ለጎን ትንቢት በተናገረ ጊዜ ወጣት ሰው ነበር (ከ2፡4 ጋር ያነጻጽሩ)፤ ከምዕ 9—14 ያለውን ክፍል በጻፈ ጊዜ ግን ሽማግሌ ሰው እንደ ነበር ግልጽ ነው (ይህም

ጊዜ በአያሌ ምዕራን ዘንድ ከ480—470 ዓ.ቅ.ዘ. ያለው ጊዜ መሆኑ ይታመናል። ሁሉም የዘካርያስ ትንቢት በኢየሩሳሌም እውን የሆነው፤ በመጀመሪያው የመመለስ ዕርከን ላይ ለነበሩት 50፥000 አይሁድ ነው። አዲስ ኪዳን በመጨረሻው ዘመን፤ ጠላት በሆኑት የቤተ መቅዱሱ ሹማዎች፤ የበራክዩን ልጅ ዘካርያስን፤ “በመቅደሱና በመሠዊያው መካከል ... ገደላችሁት” (ይኸውም የመግለጃ ቦታ ማለት ነው) በማለት ይገልጻል (ማቴ 23፥35)፤ ይህም አገዳደል ስመ ሞክሺነት ከነበረው ቀደም ካለው የእግዚአብሔር ሰው አገዳደል ጋር ተመሳሳይነት አለው (2ዜና 24፥20-21)።

ዐላማ

ነቢዩ ዘካርያስ መጽሐፉን እንዲጽፍ ያደረጉት ሁለቱ ጣምራ ዐላማዎች ከሁለቱ የመጽሐፉ ዐበይት ክፍሎች ጋር ትይዩ ናቸው፤ (1) ከምዕ 1—8 ያለው ክፍል የተጻፈው በይሁዳ የነበሩት ትሩፋን፤ ቤተ መቅደሱን ዳግም መሥራት እንዲጀምሩና እስከ ፍጻሜው ድረስ ጸንተው እንዲቆሙ ለማበረታታት ነው። (2) ከምዕ 9—14 ያለው ክፍል የተሰጠው መሲሐተመልሶ ለመምጣቱ ተስፋ የቈረጡትን እነዚህኑ ወገኖች፤ እርሱ ሲመጣ ምን ማለት እንደሆነ በመግለጥ ለማደፋፈርም ነው።

ቅኝት

መጽሐፉ በሁለት ዐበይት ክፍሎች ይከፈላል፤ (1) ክፍል አንድ (ምዕ 1—8) የሚጀምረው እግዚአብሔር ወደ እነርሱ ይመለስ ዘንድ አይሁድ ወደ እግዚአብሔር እንዲመለሱ በመምከር ነው (1፥1-6)። ሕዝቡ ቤተ መቅደሱን መልሰው እንዲሠሩ እያበረታታ ሳለ፤ ነቢዩ ዘካርያስ ስምንት ተከታታይ ራእዮችን ተቀበለ (1፥7—6፥8)፤ በእነዚህ ራእዮችም በይሁዳና በኢየሩሳሌም ይኖሩ የነበሩትን አይሁድ እግዚአብሔር ለሕዝቡ ግድ እንዳለውና የወደፊት ሰጣ ፈንታቸውም በጌታ እጅ ያለ መሆኑን አረጋገጠላቸው። የመጀመሪያዎቹ አምስት ራእዮች ተስፋንና መጽናናትን ለሕዝቡ አስተላለፉ፤ የመጨረሻዎቹ ሦስቱ ምዕራፎች ከፍርድ ጋር የተያያዙ ናቸው፤ አራተኛው ራእይም ዐቢይ የሆነውን መሲሐዊ ትንቢት ያዘለ ነው (3፥8-9)። በ6፥9-15 ላይ የሚገኘው የሹመት ዳራ (መቸት)፤ ዘመን አይሸፈ የሆነ ብሉይ ኪዳናዊ መሲሐዊ ትንቢት ነው። ሁለቱ መልእክቶች (ምዕ 7—8) ለመጀመሪያዎቹ አንባቢዎች የአሁንንና የወደፊትን እይታ ያቀርባሉ።

(2) ክፍል ሁለት (ምዕ 9—14) እያንዳንዳቸው፤ “ንግር” በሚል ቃል ትውውቅ የሚጀምሩ፤ የአቡቀለምሲሳዊ ትንቢት ሁለት ምድቦችን ይዘው ይገኛሉ (9፥1፤ 12፥1)። የመጀመሪያው ንግር በእስራኤል መሲሐዊ ድነት እንደሚኖር ተስፋን የያዘ ሲሆን (9፥1—11፥17)፤ ይህንኑ ድነት የሚፈጽመውን ወደፊት የሚመጣውን መሲሐዊ እረኛ በመጀመሪያ የሚቀበለው እንደሌለ፤ እንደሚመታም ይገልጻል (11፥4-17 ይመ፤ ከ13፥7 ጋር ያጻጽሩ)። ሁለተኛው ንግር (12፥1—14፥21) በእስራኤል ዳግም መመለስና የጌታ አዲስ ሕዝብ በመሆን ላይ ያተኩራል። እጅግ በሚያስደንቅ ትንቢት እስራኤል በራሱ በእግዚአብሔር ላይ እንደሚያዝነና፤ “ወደ ወገኝ ወደ እኔም ይመለከታሉ” (12፥10) በማለት እግዚአብሔር አስቀድሞ ተናግሮአል። በዚያ ቀን ለዳዊት ቤት፤ “ኩነጢአትና ከርኩሶት የሚያነጻ ምንጭ ይከፈታል” (13፥1)፤ እስራኤልም፤ “እግዚአብሔር አምላካችን ነው” ይላሉ (13፥9)። መሲሐም ንጉሥ ሆኖ በኢየሩሳሌም ይገዛል (ምዕ 14)።

ልዩ ገጽታ

ትንቢተ ዘካርያስን ልዩ የሚያደርጉት ስድስት ዋና ዋና ገጽታዎች ናቸው፤ (1) በ14ቱ ምዕራፎች ውስጥ ስለ መሲሐ ግልጽ የሆኑ አያሌ ማጣቀሻዎች ስላሉ፤ በብሉይ ኪዳን ከሚገኙት መጽሐፍት ሁሉ በእጅጉ መሲሐዊ የሆነ መጽሐፍ ነው። ስለ መሲሐ ከዘካርያስ ይልቅ በ66 ምዕራፎች ላይ አያሌ ትንቢቶች ያሉት ትንቢተ ኢሳይያስ ብቻ ነው። (2) ከደቂቀ ነቢያት ውስጥ ስለ መጨረሻው ጊዜ ሁኔታዎች ግልጽና ሐሳብ ሰፊ ትንቢት የያዘው ይኸው መጽሐፍ ነው። (3) በእስራኤል ታሪክ ውስጥ የካህንና የነቢይን ሚና የተሳካን ዝንቅ (ውሕደት) በውክልና ይዞ ይገኛል። (4) ከማንኛውም የብሉይ ኪዳን መጽሐፍ ይልቅ ራእያዊውና እጅግ በጣም ተምሳሌታዊ የሆነው ቋንቋው አቡቀለምሲሳዊያን ከሆኑት ከትንቢተ ዳንኤልና ከዮሐንስ ራእይ ጋር ይመሳሰላል። (5) መሲሐ ሠላሳ ብር ለማግኘት ሲባል ተክዶ፤ “የተሰማሙበትን ጥሩ ዋጋ” (11፥13) በሚል በድፍረት የተነገረውን ትንቢት መለኮታዊ ልግጫ ይዞ ይገኛል። (6) በምዕ 14 ላይ ዘካርያስ ኢየሩሳሌምን በመግዛት ላይ ያለ ታላቅ ጦረኛ ንጉሥ ብሉ ስለ መሲሐ ያመለከተው፤ ከብሉይ ኪዳን ትንቢቶች ውስጥ አስደማሚ ትንቢት ነው።

ལྟན་པ་ལོན་པོ་

ሕዝቡ ወደ እግዚአብሔር እንዲመለሱ
የቀረበ ጥሪ

1 ዳርዮስ በነገሡ በሁለተኛው ዓመት
1 በሰምንተኛው ወር የእግዚአብሔር ቃል
ወደ አዶ ልጅ ወደ በራከዩ ልጅ ወደ ነቢዩ
ዘካርያስ እንዲህ ሲል መጣ፤

2 "እግዚአብሔር በአባቶቻችሁ ላይ
እጅግ ተቈጥቶ ነበር፤ ስለዚህ ለሕዝቡ
ንግር፤ እግዚአብሔር ጸባኦት እንዲህ ይላል፤
'ወደ እኔ ተመለሱ' ይላል እግዚአብሔር
ጸባኦት፤ "እኔም ወደ እናንተ እመለሳለሁ፤'
ይላል እግዚአብሔር ጸባኦት፤ 'የቀደመት
ነቢያት፤ 'እግዚአብሔር ጸባኦት፤ 'ከክፉ
መንገዳችሁና ከክፉ ሥራችሁ ተመለሱ'
ይላል በማለት ለአባቶቻችሁ ሰብከው
ነበር፤ እነርሱ ግን አልሰሙም፤ እኔንም
አላደመጡም፤ እንደ እነርሱ አትሁኑ፤ ይላል
እግዚአብሔር፤ 'አባቶቻችሁ አሁን የት አሉ?
ነቢያትስ ለዘላለም በሕይወት ይኖራሉን?
'ልባሪያዎቹ ለነቢያት ያዘዘኝቸው ቃልና
ሥርዐት በአባቶቻችሁ ላይ አልደረሰምን?
'

"እነርሱም ንስሐ ገብተው፤ እንዲህ አሉ፤
'እግዚአብሔር ጸባኦት በወሰነው መሠረት፤
ለሥራችንና ለመንገዳችን የሚገባውን
አድርጎብናል።"

1+1 ቀ፡7፤
ዕዘ4+24፤ 5+1፤
6+15፤ 70+24፤
7+23+35፤
ሉቃ11+51
1+2 2ዐ536+16፤
1+3 ሉዮ22+23፤
ግሌ3+7፤ ያዕ4+8
1+4 2ወ717+13፤
2ዐ5፤ 24+19፤
36+15፤ መዝ78+8፤
106+6፤ ሉር6+17፤
17-23፤ 23+22፤
ሕዝ20+18፤
33+4፤ ዘወ7+7
1+6 ዘ828+2፤
ሉላ44+26፤
ሉር12+14-17፤
23+20፤ 39+16፤
44+17፤ ሐቆ2+17፤
ዳዎ9+12፤
ሆላ5+9

1+7 ቀ፡1
1+8 ዘዐ6+2-7፤
ራሕ6+4
1+9 ዳ37+16፤
ዘዐ4፤14-5፤ 5+5
1+10 ዘዐ6+5-8
1+11 ዘዐ6+16+7፤
ሉላ14+7
1+12 2ዐ536+21፤
መዐ6+3፤ 40+11፤
ሉር40+5፤
ዳ39+12

በባርሰነት ዛፎች መካከል የቆመው
ሰው

2 ዳርዮስ በነገሡ በሁለተኛው ዓመት፤
ሳባጥ በሚባለው በዐሥራ አንደኛው ወር
በሃያ አራተኛው ቀን፤ የእግዚአብሔር ቃል
ወደ አዶ ልጅ ወደ በራከዩ ልጅ ወደ ነቢዩ
ዘካርያስ እንዲህ ሲል መጣ፤

3 በምሽት ራእይ አየሁ፤ እዚያም በፊት
አንድ ሰው በመጋላ ፈረሰ ላይ ተቀምጦአል፤
እርሱም በሽለቆ ውስጥ በባርሰነት ዛፎች
መካከልም ቆሞ ነበር፤ ከበስተ ጓጎልም
መጋለ፤ ሐመርና አንባላይ ፈረሶች ነበሩ።

4 እኔም "ጌታዬ ሆይ፤ እነዚህ ምንድን
ናቸው?" አለሁ።

5 ከእኔ ጋር ይነጋገር የነበረው መልአክም፤
"እነዚህ ምን እንደ ሆኑ አሳይሃለሁ" አለኝ።

6 ከዚያም በባርሰነት ዛፎች መካከል
የቆመው ሰው፤ "እነዚህ በምድር ሁሉ
እንዲመላለሱ እግዚአብሔር የላካቸው
ናቸው" ሲል መለሰ። "እነርሱም በባርሰነት
ዛፎች መካከል ቆሞ ለነበረው የእግዚአብሔር
መልአክ፤ "በምድር ሁሉ ተመላለሰን፤ መሳዋ
ምድር ርም ዐርፋ በሰላም ተቀምጣለች"
ብለው መለሱለት።

7 ከዚያም የእግዚአብሔር መልአክ፤
"እግዚአብሔር ጸባኦት ሆይ፤ በእነዚህ ሰባ
ዓመታት ውስጥ የተቈጣሃቸውን ኢየሩሳሌ

1+1 በሰምንተኛው ወር ... ነቢዩ ዘካርያስ፤
በንጻር 520 ዓ.ቅ.ክ. ሁለተኛው የሐጌ ትንቢት በተነገረ
በወሩ አካባቢ (ሐጌ 2+1 ይመ)፤ ሕዝቡ ቤተ መቅደሱን
እንደ ገና እንዲሠሩ በማበረታታት ሐጌን ይረዳ ዘንድ
ወጣት የሆነውን ዘካርያስን እግዚአብሔር አለነ።
የመጀመሪያዎቹ ሰድስት ምዕራፎች በመጀመሪያዎቹ
የመልሶ ግንባታ ሁለት ዓመታት የተሰጡትን ተከታታይ
የሆኑ ስምንት የሌሊት ራእዮች የያዙ ናቸው። እነዚህ
ራእዮች ሕዝቡ በማከናወን ላይ የሚገኙትን ተግባር
ከእግዚአብሔር ዕቅድ አኳያ እንዲመለከቱ ያደፋፋራሉ፤
ሕዝቡ በመሥራት ላይ ያሉትም መንፈሳዊ የሆነውን
ታላቅ ተሐድሶን ለወደፊት መልሶ ለማምጣት ነው።
በእነዚህም ትንቢቶች ውስጥ የክርስቶስ የመጀመሪያና
ዳግም ምጻት እይታ ውስጥ ገብተዋል።

1+3 ወደ እኔ ተመለሱ ... እኔም ወደ እናንተ
እመለሳለሁ፤ በዘካርያስ በኩል የመጣው የእግዚአብሔር
መልአክት ሕዝቡ ወደ እግዚአብሔር እንዲመለሱ
በመጥራት ይጀምራል፤ ይኸውም ንስሐ እንዲገቡ
ነው። ሕዝቡ ይቃዘቡት ዘንድ እግዚአብሔር እየተጠ
ባበቃቸው ነበር፤ እርሱም በበኩሉ እንደሚባርካቸውና
እንደሚጠብቃቸው ቃል ገባላቸው።

1+4 ለአባቶቻችሁ ... እንደ እነርሱ አትሁኑ፤
ቀደም ባሉት ነቢያት አማካይነት ለቀደምት አባቶቻቸው
ተመሳሳይ ጥሪ እንደት ሰጡት እንደ ነበር እግዚአብሔር
ሕዝቡን አሳሰበ፤ ሆኖም ንስሐ አልገቡም። (1) ቀደምት
አባቶች ከክፉ መንገዳቸው ባለመመለሳቸው የተሰጣቸውን
ዕድል በከንቱ አሳለፉት፤ የእጃቸውንም አገኙ፤ የዘጸግም
28 ማስጠንቅቂያ ትላ በመባሉ፤ ይሆናል ተብሎ አስቀድሞ
የተነገረው ተፈጽመ። (2) እኛም እንደዚህ በዘካርያስ
ለሚገኘው ለዓለም ሥርዐት፤ ገጠላትናም ለዘሆነ ደስታ
የምንደክም ከሆነ፤ እግዚአብሔር ለሕይወታችን ያለውን

ዕቅድ ልናጣ እንችላለን፤ ለሕይወታችን አስፈላጊ
የሆነውን የመጨረሻውን በረከትና መልክም ነገርንም
ለዘላለም ልንከልክል እንችላለን።

1+8-11 ራእይ አየሁ፤ በየካቲት 519 ዓ.ቅ.ክ.
እግዚአብሔር ለዘካርያስ በባርሰነት ዛፎች መካከል
በመጋላ ፈረሰ ላይ የተቀመጠ ሰው ራእይ አሳየው፤
ከእርሱም በስተጓል ልዩ ልዩ ፈረሶች ነበሩ። አንዳንዶች
ይህ ሰው የጌታ መልአክ ሆኖ የታየ የክርስቶስ መግለጥ
ነው ይላሉ (ከቀ፡ 12 ጋር ያንጸጽሩ፤ በገጽ 372 ላይ፤
"መላእክትና የእግዚአብሔር መልአክ" በሚል ርእስ
የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)። ተርጓሚ የሆነ
አንድ መልአክ፤ እነዚህ ፈረሶች ዓለምን ሁሉ ዞረው፤
ይህችው ዓለም ዐርፋ በሰላም ተቀምጣ ማግኘታቸውን
ይገልጻል (ቀ፡ 11)፤ ይሁን እንጂ በይሁዳ የሚገኙት
የእግዚአብሔር ሕዝብ እንደ ተጨቁኑና በሥጋት ላይ
እንጽሉ ነበሩ። ጌታ ኢየሩሳሌምንና የይሁዳን ከተሞች
በማደስና በመባረክ የዓለምን ሁኔታ ይለውጣል።

1+9 ከእኔ ጋር ይነጋገር የነበረው መልአክም፤
ተርጓሚው መልአክ ነገሮችን ለዘካርያስ መግለጽን እንደ
ቀጠለ ነው (ቀ፡ 3-14፤ 19፤ 2+3፤ 4+1፤ 4-5፤ 5+5፤ 10፤
6+4-5)። ይሁን እንጂ ይህ መልአክ ከጌታ መልአክ ጋር
የሚመሳሰል አይደለም (ቀደም ያለውን ማብ ይመ)።

1+12 የእግዚአብሔር መልአክ ... አለ፤ በፈረሰ
ላይ የተቀመጠው በዚህ ጊዜ፤ "የእግዚአብሔር፡መልአክ"
በመባል ታውቆአል፤ እርሱም በኢየሩሳሌም ላይና
በ586 ዓ.ቅ.ክ. በወደመው ቤተ መቅደስ ላይ የተወሰነው
70 ዓመት ሙሉ የተፈረደው የእግዚአብሔር ፍርድ
ያበቃ ዘንድ ስለ እበራኤልና ስለ ኢየሩሳሌም በመማለድ
ላይ ነው። የቤተ መቅደሱ መልሶ ግንባታ ከ70 ዓመት
በኋላ በ516 ዓ.ቅ.ክ. ተጠናቀቀ። የእግዚአብሔር
መልአክ የተባለው ክርስቶስ ሳይሆን አይቀርም

ምንና የይሁዳን ከተሞች የማትምራቸው እስከ መቼ ነው?" አለ። ¹³እግዚአብሔርም ከእኔ ጋር ይነጋገር ለነበረው መልአክ ደስ በሚያሰኝና በሚያጽናና ቃል መለሰለት።

¹⁴ከዚያም ከእኔ ጋር ይነጋገር የነበረው መልአክ እንዲህ አለኝ፤ "ይህን ቃል ተናገር፤ እግዚአብሔር ጸባኦት እንዲህ ይላል፤ 'ሰለ ጽዮንና ሰለ ኢየሩሳሌም እጅግ ቀንቻለሁ፤ ¹⁵ሰላም አለ በሚሉ አሕዛብ ላይ ግን በጣም ተቁጥቻለሁ፤ በመጡት ተቁጥቼ ሳለሁ፤ እነርሱ ግን ጥፋቱ እንዲብስ አደረጉ።"

¹⁶"በዚህ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤ 'በምሕረት ወደ ኢየሩሳሌም እመለሳለሁ፤ በዚያም ቤቱ እንደ ገና ይሠራል፤ መለኪያ ገመድም በኢየሩሳሌም ላይ ይዘረጋል፤ ይላል እግዚአብሔር ጸባኦት።"

¹⁷"ቀጥለህም እንዲህ እያላህ ሰበክ፤ እግዚአብሔር ጸባኦት እንዲህ ይላል፤ 'ከተሞቹ እንደ ገና ብልጽግና ይትረፈረፍባቸዋል፤ እግዚአብሔርም እንደ ገና ጽዮንን ያጽናናል፤ ኢየሩሳሌምንም ይመርጣል።"

አራቱ ቀንዶችና አራቱ የእጅ ሙያተኞች

¹⁸ከዚያም ወደ ላይ ተመለከትህ፤ ከፊቴም አራት ቀንዶችን አየሁ፤

¹⁹ከእኔ ጋር ይነጋገር የነበረውንም መልአክ፤ "እነዚህ ምንድን ናቸው?" አለሁት።

እርሱም፤ "እነዚህ ይሁዳንን እስራኤልንና ኢየሩሳሌምን የበታተኑ ቀንዶች ናቸው" አለኝ።

14:13 ኢዮ15:11;
ኢ.435:4; ዘካ4:1
14:14 ኢ.426:11;
ኢ.42:18
14:15 2ዜና28:9;
መዝ51:18;
ኢ.414:11; 40:1;
54:8-10; 61:4
14:16 ዕዘ1:1;
ኢ.ዮ38:5;
ዘካ21-2; 8:3
14:17 ዕዘ9:9;
መዝ51:18;
ኢ.414:11; 40:1;
54:8-10; 61:4
14:19 አዋ6:13

14:21 1ነገ22:11;
መዝ75:4;10;
ኢ.454:16-17;
ዘካ1:29
24:2 ሕዘ40:13;
ዘካ1:16;
ራእ21:15
24:4 ኢ.449:20;
ኢ.ር30:19;
33:22;
ሕዘ38:11;
ዘካ14:11
24:5 መዝ46:5;
85:9; 125:2;
ኢ.410:17;
11:10; 24:23;
26:1; ሕዘ38:14;
42:20;
ራእ21:23
24:6 መዝ44:11;
ሕዘ17:21;
37:9;
ማቴ24:31;
ማር13:27

²⁰ከዚያም እግዚአብሔር አራት የእጅ ሙያተኞችን አሳየኝ። ²¹እኔም፤ "እነዚህስ ምን ሊያደርጉ መጡ?" አለሁ።
እርሱም፤ "እነዚህ ቀንዶች ማንም ራሱን ቀና ማድረግ እንዳይችሉ ይሁዳን የበታተኑ ናቸው፤ እነዚህ የእጅ ሙያተኞች ግን የመጡት እነርሱን ሊያስደነግጧቸው፤ ሕዝቡን ለመበታተን በይሁዳ ምድር ላይ ቀንዳቸውን ያነሡትን የእነዚህን የአሕዛብ ቀን ዶች ሰብሮ ለመጣል ነው" አለኝ።

የመለኪያ ገመድ የያዘ ሰው

2ደግሞም ወደ ላይ ተመለከትህ፤ እነሆ፤ በእጁ የመለኪያ ገመድ የያዘ ሰውም በፊቴ አየሁ፤ እኔም፤ "የት ልትሄድ ነው?" አለሁት።

እርሱም፤ "የኢየሩሳሌም ርዝመትና ስፋት ምን ያህል እንደ ሆነ ለመለካት መሄዴ ነው" አለኝ።

³ከእኔ ጋር ይነጋገር የነበረው መልአክም ሂደ፤ ሌላም መልአክ ሊገናኘው መጣ፤ "እንዲህም አለው፤ 'ሩጥና ለዚያ ጉልማሳ እንዲህ ብለህ ንገረው፤ 'በውስጤ' ካለው የሰውና የከብት ብዛት የተነሣ፤ ኢየሩሳሌም ቅጥር እንደሌላት ከተማ ትሆናለች፤ 'እኔ ራሴ በከራያዋ የአሳት ቅጥር እሆንኳታለሁ፤ ይላል እግዚአብሔር 'በውስጥም ከብሯ እሆናለሁ።"

⁶"ኦ! ነፃ ውጡ ከሰሜን ምድር አምልጡ" ይላል እግዚአብሔር፤ "ለአራቱ የሰማይ ነፋሳት በትኞችኋለሁና፤" ይላል

(ቀ. 8-11 እና ማብ ይመ። ከዘፀ 23+20-21፤ ከኢ.ሳ 63:9 ጋር ያንጸጽሩ)፤ እርሱም ስለ እኛ ጠበቃ ሆኖ አሁን ድረስ በመከራከር ላይ ይገኛል (1ዮሐ 2:1)።

1+14 ስለ ኢየሩሳሌም እጅግ ቀንቻለሁ፤ ኢየሩሳሌምና የእስራኤል አዝብ የተመረጡት ከእግዚአብሔር ፍቅር የተነሣ ነበር። ይሁን እንጂ ያ ፍቅር ለእስራኤል ብቻ ተወስኖ የሚቀር ሳይሆን፤ ለሁሉ ሕዝብ እንዲዳረስ ታቅዶ ነበር። እግዚአብሔር በአብራምና በዘሩ በኩል የምድርን ቤተ ሰብ ሁሉ ለመባረክ ፈለገ (ዘዮ 12:3 እና ማብ ይመ)።

1+15 አሕዛብ ... ጥፋቱ እንዲብስ አደረጉ፤ በኢየሩሳሌም ላይ ፍርድን ለማምጣት፤ እግዚአብሔር ጣዖት አምላኪ አሕዛብን መሃሪያ አድርጎ ተጠቀመ (ኢ.ሳ 10:5-6፤ ዕን 1:6)፤ ይሁን እንጂ እነዚህ አሕዛብ ሀብትንና ሥልጣንን ለማግኘት ከነበረባቸው ስጋባቸውን የተነሣ፤ ከልክ በላይ ተጓዙ። "ከእንግዲህ ምን ይጉድለኛል" እና "ማንስ አለብኝ" በሚል ስሜት በመመጠር ተዘናንተው ስለ ተቀመጡ፤ እግዚአብሔር ይፈርድባቸዋል።

1+18-19 ይሁዳንን እስራኤልንና ኢየሩሳሌምን የበታተኑ ቀንዶች ናቸው፤ የከብት ቀንዶቹ አሦርን፤ ግብፅን ባቢሎንንና ሜዶን ወፋርስን ይወክላሉ።

1+20-21 አራት የእጅ ሙያተኞችን፤ እነዚህ ሙያተኞች በቀንዶቹ ላይ የእግዚአብሔርን ፍርድ ያመጡት አራት የዘውድ መንግሥታት ሊሆኑ ይችላሉ (ቀ. 18)። የእግዚአብሔርን ሕዝብ የጨቋኑ ሁሉ

የማታ የማታ በዙፋኑ ፊት ለፍርድ ይቀርባሉ (ከመዝ 2:5:9 ጋር ያንጸጽሩ)።

2+1 የመለኪያ ገመድ የያዘ ሰውም፤ በምርኮ ዘመን ማክተሚያ ላይ ኢየሩሳሌም አሁንም በሚያሳዝን ሁኔታ ትገኝ ነበር። በንጽጽር ሲታይ ወደ ባድማቸው የተመለሱት ሰዎች ብዛት አነስተኛ ነበር። ኢየሩሳሌም ወደፊት ተወዳዳሪ የሌላት የውበት መደምደሚያ ከተማ እንደምትሆን ተስፋ በመስጠት፤ እግዚአብሔር አሁንም ኢየሩሳሌምን እስከ ወዲያኛው የተዋት አለመሆኑን በመግለጽ ሕዝቡን አደፋፈራቸው። ይህ ሦስተኛው ራእይ ከተማው ቅጥር ሳይኖረው አያሉ የሕዝብ መንጋ የሚወጣ የሚገባበትን የሺህ ዓመቱን መንግሥት አሻግሮ ይመለከታል (የሚቀጥለውን ማብ ይመ)።

2+5 እኔ ራሴ ... ቅጥር እሆንኳታለሁ፤ ... ከብሯ፤ በሺህ ሙቀት መንግሥት ከተማዋ ቅጥር አያስፈልጋቸው፤ ጌታ ራሱ በከራያዋ የሌላት ቅጥር ይሆንኳታልና (ከኢ.ሳ 4:5 ጋር ያንጸጽሩ)። ከሁሉም በላይ የእግዚአብሔር ክብር በሕዝቡ ዘንድ መገኘት፤ መላ ከተማዋን በህልዎቱ የተሞላች ቤተ መቅደስ ያደርጋታል (ከሕዝ 43+1-7 ጋር ያንጸጽሩ)። ዛሬም ቢሆን በሕዝቡ ዘንድ የእግዚአብሔር ክብርና ህልዎት መገኘትን ቤተ ክርስቲያን ከሁሉም ነገር አበልጣ መሸትና መናፈቅ ያለበት ጉዳይ ነው (በገጽ 1205 ላይ፤ "የእግዚአብሔር ክብር" በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

2+6 ውጡ ከሰሜን ምድር፤ ዘካርያስ የሰጠው

እግዚአብሔር።

“እንቺ ጽዮን ነገደህ ከባቢሎን ሴት ልጅ ጋር የምትኖር ሆይ ከብልደ።”
እግዚአብሔር ጸባኦት እንዲህ ይላልና፤ “ካከበረኝና በዘረፉአችሁ አሕዛብ ላይ ከላከኝ በኋላ የሚነካችሁ የዐይኑን ብሌን ይነካል፤ እነዚህም እኛን በእነርሱ ላይ እነሣለሁ፤ ባሪያዎቻቸውም ይዘርፏቸዋል፤ ከዚያም እግዚአብሔር ጸባኦት እኔን እንደ ላከኝ ታውቃላችሁ።”

10“የጽዮን ልጅ ሆይ እልል በገደህ ደስም ይበልሽ፤ እኔ አመጣለሁና፤ በመካከልሽም እኖራለሁ” ይላል እግዚአብሔር። 11“በዚያ ቀን ብዙ አሕዛብ ወደ እግዚአብሔር ይጠጋሉ፤ የእኔም ሕዝብ ይሆናሉ። በመካከልሽ እኖራለሁ፤ እግዚአብሔር ጸባኦት ወደ እንቺ እንደ ላከኝም ታውቃላችሁ።” እግዚአብሔርም በተቀደሰችው ምድር ይሁዳን ርሰቱ አድርጎ ይወርሳል፤ ኢየሩሳሌምም እንደ ገና ይመርጣል። 12እግዚአብሔር ከተቀደሰ ማደሪያው ተነሥቶአልና፤ ሥጋ ለባሽ ሁሉ ሆይ በፊቱ ጸጥ በል።

ለሊቀ ካህኑ የሚሆን ንጹሕ ልብስ

3 እርሱም ሊቀ ካህኑን ኢየሱያን በእግዚአብሔር መልአክ ፊት ቆሞ፤

2+7 አሳ42+7፤
48+20፤ አር3+18
2+8 ዘ832+10
2+9 አሳ14+2፤
48+16፤
አር123+14፤
672+8፤ ዘ44+9፤
6+15
2+10 ዘ025+8፤
ዘሌ26+12፤
ዘኑ 23+21፤
አሳ23+12፤
ሰ63+14፤
ዘ48+3፤ 9+9፤
አር21+3
2+11 አር24+7፤
ሚከ4+2፤ ዘ44+9፤
6+15፤ 8+8፤20-
22
2+12 ዘ034+9፤
ዘ812+5፤
መዝ33+12፤
አሳ14+1፤
አር103+16፤ 40+5
2+13 ዘ014+14፤
ዘ826+15፤
አሳ41+1
3+1 2ሳሙ24+1፤
2ዘ518+21፤
6ዘ72+2፤
መዝ109+6፤
ዘ66+11፤
ማቴ4+10
3+2 አሳ7+4፤

ሰይጣንም። ሊከሰው በስተ ቀኙ ቆሞ አሳየኝ። 2እግዚአብሔርም ሰይጣንን “እንተ ሰይጣን፤ እግዚአብሔር ይገሥጽህ፤ ኢየሩሳሌምን የመረጠ እግዚአብሔር ይገሥጽህ፤ ይህ ሰው ከእሳት የተነጠቀ ትንታግ አይደለምን?” አለው።

3ኢየሱም ያደፈ ልብስ ለብሶ በመልአኩ ፊት ቆሞ ነበር። “መልአኩም ከፊቱ ቆመው የነበሩትን “ያደፉ ልብሶቹን አውልቁለት” አላቸው።

ኢየሱምን “እነዚህ ንጢአትህን ከአንተ አስወግጃለሁ፤ ጥሩ ልብስም አለብህላለሁ” አለው።

5እኔም “ንጹሕ ጥምጥም በራሱ ላይ አድርጉለት” አለሁ። የእግዚአብሔር መልአክ በአጠገቡ ቆሞ እየሰጠ ንጹሕ ጥምጥም በራሱ ላይ አደረጉለት፤ ልብስም አለበሱት።

6የእግዚአብሔር መልአክ ለኢየሱ ይህን ማስጠንቀቂያ ሰጠው፤ 7እግዚአብሔር ጸባኦት እንዲህ ይላል፤ “በመንገዴ

3+2 14+1፤ ይሁ1+9፤23 3+4 ዘ641+42፤ 2ሳሙ12+13፤
መዝ132+9፤ አሳ52+1፤ ሕዝ36+25፤ ሚከ7+18፤
ራእ19+8 3+5 ዘ029+6 3+7 ዘሌ8+35፤ ዘ817+8-11፤
2ዘ523+6፤ አር15+19፤ ሕዝ44+15-16፤ ዘ66+15
43+1 የየሽዋ ለሚለውተላቀቁ ስም ነው፤ እዚህ ላይ እንዲሁም በዘካርያስ መጽሐፍ በሌሎች ቦታ።
*3፤ ሰይጣንም ትርጉሙ “ከላሽ” ማለት ነው።

ትምህርት ከዚህ ላይ በላይ ላይ ደረጃዎች ሊረተጉም ይችላል። (1) የቤተ መቅደሱ መልሶ መሠራት ከተጽዕኑት መካከል ከፍተኛው የላቀው አይሁድ ከባቢሎን እንደሚመለሱ የሚያሳይ ምልክት ነው (ቀ. 7)። (2) የብሉይ ኪዳን ነቢያት ወደፊት በዘመኑ መጨረሻ አይሁድ እንደሚመለሱና ይህም በቢሁ ሞት መንግሥት እጅግ የላቀ ደረጃ ላይ እንደሚሰራበት አይ (7-9)። (3) ይህን ሁኔታ በእሁኑ መሆን ከሚገኘው ከዚህ ዓለም ጣዖት ምልክት፤ ከአግብረገባዊነት፤ ከከፋት፤ ከጥንቄቃ ሥራና ከጥጢአት መንገድ እንመለስ ዘንድ የቀረበ ጥሪ መሆኑን በማመን፤ ጥሪው ለግላችን እንደ ቀረበ አድርገን ልንቁጥር እንችላለን።

2+8 የዐይኑን ብሌን ይነካል፤ ጽዮን (ቀ. 7)፤ ፈሪህ እግዚአብሔር ያላቸውን ትሩፋን እስራኤላውያንን ትወክላለች፤ ውድና ብርቅ የሆኑ (መዝ 17፡8 እና ማጣ ይመ) የእግዚአብሔር ዐይን ብሌን ናቸው። ዛሬም ቢሆን አማኞች እንደ ብሉይ ኪዳን ዘመን የእግዚአብሔር ሰዎች ሁሉ ተፈላጊና ተወዳጅ ናቸው፤ እኛ በእግዚአብሔር ስብቃና እንክብካቤ ሥር እንገኛለን።

2+10-12 በዚያ ቀን ብዙ አሕዛብ ወደ እግዚአብሔር ይጠጋሉ፤ “በዚያ ቀን” የሚለው ሐረግ ሂታ ኢየሱስ ከርሰቶስ በምድር ላይ የሚነግሥበትን ጊዜ ያመለክታል። በዚያን ጊዜ ፈሪህ እግዚአብሔር የላት ትሩፋ ጽዮን፤ ከአሕዛብ ጋር በመሆን ሁሉም የእግዚአብሔር ሕዝብ ይሆናሉ፤ ኢየሩሳሌምን የእግዚአብሔር ቅድስት ከተማና ቡርክት ምርጥ ከማድረጉ ጉን ለጉን የእግዚአብሔር ቡፍክ ህልዎት ከእነርሱ ጋር ይሆንላቸዋል።

3+1 ሰይጣንም ሊከሰው በስተ ቀኙ ቆሞ፤ ኢየሱ የእስራኤልን ሕዝብ በእግዚአብሔር ፊት ወክሎ ነበር። ከላሹ ሰይጣንም (ማቴ 4፡10 እና ማጣ ይመ)

ሊከሰው ቆሞ ነበር፤ ይህም ቤተ መቅደሱ መልሶ ሲሠራ ልንቅፋቱና ተቃውሞው በርግጥ የመጣው ከሰይጣን መሆኑን ያመለክታል። እርሱ አሁንም ቢሆን በእኛ ላይ ድልን ለማግኘት የሚፈልግ፤ የወንድሞቻችን ከላሽ የሆነ (ራእ 12፡10) ጠላታችን ነው።

3+2 አንተ ሰይጣን፤ እግዚአብሔር ይገሥጽህ፤ ኢየሱ የእስራኤል ተወካይ ሆኖ ሰይጣንን ሊቋቋም አልቻለም። ሊቀ ካህኑ የቄሽሽ ልብስ ለብሶ (ንጢአት ማለት ነው) ነበርና። (1) እግዚአብሔር ራሱ ሰይጣንን ተቃውመው፤ ገሠጸውም፤ እግዚአብሔር ዐላማውን ለማሳካት እስራኤልን መርጦ ነበርና። (2) እስራኤላውያን “ከእሳት የተነጠቀ ትንታግ” ነበሩ። እሳቱ እስራኤላውያን በባቢሎን ተማርከው ሳለ የተቀበሉትን ሥቃይ ያመለክታል። እግዚአብሔር እስራኤላውያንን በዚህ ሥቃይ ውስጥ ያሳለፋቸው ሊያጠፋቸው ሳይሆን፤ ሥርዐት ሊያስይዛቸውና ለላቀ ነገር ሊያዘጋጃቸው ፈልጎ ነው።

3+4 ጥሩ ልብስም አለብህላለሁ፤ እግዚአብሔር የኢየሱ የቄሽሽ ልብስ እንዲገድ አደረገ፤ ይህም ንጢአቱ (የእስራኤል ንጢአት) የተወገደ መሆኑን በትእምርትነት ያመለክታል። ከዚያም ውድና የማረ የበዓል ልብስ እንዲሁም በራሱ ላይ ንጹሕ የሆነ ጥምጥም አድርጎ ነበር፤ ይህም በክህነት ቦታው ሙሉ በሙሉ ተመልሶ የተሰየመ መሆኑን በትእምርትነት ያሳያል። የእስራኤል ንጢአት ተፍቆ መለኮታዊ ጽድቅን እንዲሰጠው ሆነ፤ ይህ ዐይነት መንጻት በክርስቶስ በኩል ለሁላችንም አለልን (ኤፌ 1፡7፤ ሮሜ 1፡16-17፤ 3፡22፤25-26)።

3+7 በመንገዴ ብትሂድ፤ እግዚአብሔር በግሉ ለኢየሱ የነገረው ቃል እርሱን እንዲከተልና ገደታውን እንዲያውግ በብርቱ አደፋፈረው፤ ኢየሱ ላይ በፈጽሞ የቤተ መቅደሱ ሹም ይሆናል፤ ምድር ላይ በሚገኘው

ብትሄድ፤ ትእዛዜንም ብትጠብቅ፤ ቤቴን ታስተዳድራለህ፤ በእደባባዮቼም ላይ ኅላፊ ትሆናለህ፤ በዚህ በቆሙት መካከል ቦታ እሰጥሃለሁ።

8¹¹ ሊቀ ካህኑ ኢየሱህ ሆይ ሰማይ በፊትህ የሚቀመጡትም ረዳቶችህ ገና ወደ ፊት ለሚመጡት ምልክት የሚሆኑ ሰዎች ናቸውና ይሰሙ፤ እነሆ፤ ባሪያዬን ቀጥቋጡን አመጣለሁ። ፃበኢያሱ ፊት ያስቀመጥሁት ድንጋይ እነሆ፤ በዚያ በአንዱ ድንጋይ ላይ ሰባት ዐይኖች አሉ፤ በእርሱም ላይ ቅርጽ እቀርጻለሁ፤ የዚህችንም ምድር በደል በአንድ ቃት አስወግዳለሁ፤ ይላል እግዚአብሔር ጸባእት።

10¹¹ በዚያን ቀን እያንዳንዱ በዝግ ወይኑና በለሱ ሥር ሆኖ ባልንጀራውን ይጋብዛል፤ ይላል እግዚአብሔር ጸባእት።

የወርቁ መቅረዝና ሁለቱ የወይራ ዛፎች

4 ከእኔ ጋር ይነጋገር የነበረው መልአክም ተመልሶ፤ አንድ ሰው ከእንቅልፉ እንደሚነቃ አነቃኝ፤ ጎረቤቴም፤ “ምን ታያለህ?” አለኝ።

3+8 ዘጸ28+46፤
ኢላ4+27 49+3፤
ሕዝ123+1፤
17+22፤ ሐጌ1+1
3+9
2400+12+13፤
2ዜ516+9፤
ዕዘ2+2፤
ኢላ28+16፤
ኤር50+20
3+10 ዘኁ16+14፤
174+25፤
ኢዮ11+18፤
ሚክ4+4
4+1 ኤር31+26፤
ጸጸ8+18
4+2 ዘወ25+31፤
ኤር1+13፤
ራእ1+12፤ 4+5
4+3 ቀ+1፤
መዝ1+3፤
ራእ11+4
4+5 ዘዘ1+9
4+6 1ሳወ2+9፤
13+22፤ 17+19+21
1ዜ53+19፤
ዕዘ5+2፤ ዘዐ9+20፤
ኢላ11+2-4፤
ጸጸ2+34፤ ሆሴ1+7

እኔም እንዲህ አልሁ፤ “እነሆ፤ በዐናቱ ላይ የዘይት ማሰር ያለበት ሁለንተናው ወርቅ የሆነ መቅረዝ አየሁ፤ በመቅረዝም ላይ ሰባት ቧንቧዎች ያሏቸው ሰባት መብራቶች ነበሩ። ደግሞም አንዱ ከዘይቱ ማሰር በስተቀኝ፤ ሌላውም በስተ ግራ የሆኑ ሁለት የወይራ ዛፎች አሉ።

“ያንጋግረኝ የነበረውንም መልአክ፤ “ጌታዬ ሆይ፤ እነዚህ ምንድን ናቸው” አልሁት።

“እርሱም፤ “ምን እንደሆኑ አታውቅምን?” አለኝ።

እኔም፤ “ጌታዬ ሆይ፤ አላውቅም” አልሁት።

ከዚያም እንዲህ አለኝ፤ “ለዘሩባቤል የተላከው የእግዚአብሔር ቃል ይህ ነው፤ በመንፈሴ እንጂ በንይልና በብርታት አይደለም” ይላል እግዚአብሔር ጸባእት።

7¹¹ ታላቅ ተራራ ሆይ፤ አንት ምንድን ነህ? በዘሩባቤል ፊት ደልዳላ ሚዳ

4+7 1ዜ515+28፤ መዝ26+12፤ 118+22፤ ኤር51+25
-3+9 ወይም ገጽ ች
-4+7 ወይም ማለት ነህ

በእግዚአብሔር ሽንገም ላይ ኅላፊ ይሆናል፤ መልአክት በሚያገለግሉበት በሰማይ በእግዚአብሔር ዙፋን ዘንድ በእምነት በቀላሉ ይወጣል፤ ይገባልም። እኛም በእግዚአብሔር መንገድ የምንመላለስ ከሆነ፤ በሰማይ ባለው ሽንገ ዘንድ በጸሎት መውጣት መግባት እንችላለን። 3+8 ባሪያዬ ቀጥቋጡን፤ ኢየሱስና ሌሎች ካህናት የእግዚአብሔርን ባሪያ፤ የቀጥቋጡን ሥራ የሚያመለክቱ ትንቢታዊ አምሳያዎች ነበሩ (ኢላ 4+2 እና ማብ 11+1 እና ማብ 23+5 እና ማብ ይመ)። የጌታ መልአክ (ይኸውም ክርስቶስ ነው) ኢየሱስ ሲጸና ሲመለስ ቆሞ የነበረው (ቀጥ 5)፤ አሁን ቅርንጫፉ በመባል ታውቋል። አዲሱ ቅርንጫፍ (ቀምበጥ) የነጠኤት መሥዋዕት በመሆን ንጢአታችንን ይሸከማል። ቤዛነታችንንም ይፈጽም (ከኢላ 53+1-6 ጋር ያነጻጽሩ)። ይህም በርንጫፍ የዓለምን የቁሽሽ የንጢአት ልብስ በመልበሰና በእኛ ፊት ታ በመጣት ሰይጣንን ያሸንፋል። 3+9 በዚያ በአንዱ ድንጋይ ላይ ሰባት ዐይኖች፤ ድንጋዩ ለመሲሐ ማንነት ሌላው ዘይቤያዊ መግለጫ ነው (ከኢላ 28+16፤ ከ1ጴጥ 2+6 ጋር ያነጻጽሩ)። ሰባቱ ዐይኖች አንድ ሳይቀር ሙሉ በሙሉ ማየት፤ ሁሉን በዋናነትንና የመለኮትን ማስተዋል ይወክላሉ (ከራእ 5+6 ጋር ያነጻጽሩ)፤ ክርስቶስ በአንድ ቀን ንጢአትን ያስወግዳል፤ ይኸውም በመስቀል ላይ ለንጢአት ቤዛ በሆነበት ዕለት ነው።

4+2 ሁለንተናው ወርቅ የሆነ መቅረዝ፤ ይህ መቅረዝ የወይራ ዘይት መቅረጽ ነው። (1) ይህ መቅረዝ የዘይት ማሰርው ከሥራቸው ሆኖ በአንድ ተርታ የተሰደሩ ሰባት መብራቶች አሉት። መብራቶቹ ሙሉ እንዲሆኑ ዘይት ከማጠራቀሚያው ማሰር ይፈላል። የዘይት ማሰርው በመንፈስ ቅዱስ እውን የሆነውን የማያልቀውንና የተተረፈረፈውን ንይል በትእምርትነት ይመለከታል። (2) እያንዳንዱ በጌራት ባለ ክር ሰባት ሻማዎች ወይም ፊትሎች ያሉት ሲሆን፤ በድምሩ አርባ ዘጠኝ ብርሃን ይሰጣሉ። እነዚህ መብራቶች ለዓለም ሙሉ ብርሃንን የሚሰጡትን የእግዚአብሔርን ሰዎች

ይወክላሉ። ይህ ብርሃን እውን ሊሆን የቻለውም መንፈስ ቅዱስ በኅይል በመውረዱ ነው።

4+3 ሁለት የወይራ ዛፎች፤ ሁለቱ የወይራ ዛፎች የዘሩባቤልንና የኢየሱስን ንጉሣዊና ካህናዊ አገልግሎቶች ይወክላሉ (ሐጌ 1+1 እና ማብ ይመ)። (1) ዛፎቹ የማያቋርጠውን የዘይት ምንጭ ይወክላሉ። ሁለቱ መሪዎች ሕዝቡን በመንፈስ ቅዱስ እውን ወደ ሆነው ሕይወት መምራት ነበረባቸው (ቀጥ 12)። (2) ስለዚህ ዛፎቹ ንጉሣዊና ካህናዊ የሆኑትን የራሱን የኢየሱስ ክርስቶስን አገልግሎቶች ይወክላሉ። በመንፈስ ቅዱስ የሚያጠምቀው ጌታ ኢየሱስ ነው፤ በቀጣይነት በክርስቲያኖች ላይ እውን የሚሆነው የመንፈስ ቅዱስ ሙላት የሚመጣውም ከክርስቶስ ዘንድ ነው።

4+6 በመንፈሴ እንጂ በንይልና በብርታት አይደለም፤ ይህ መልአክት የተነገረው ለዘሩባቤል ቢሆንም አንኳ፤ ለአማኞች ሁሉ አግባብነት አለው (ከ2ዴሞ 3+16 ጋር ያነጻጽሩ)። የወታደር ኅይል፤ የፖለቲካ ሥልጣን ወይም የሰው ብርታት የእግዚአብሔርን ሥራ ሊፈጽም አይችልም፤ የእርሱን ሥራ ማከናወን የምንችለው መንፈስ ቅዱስ ብርታት ሲሰጠን ብቻ ነው (ከመሳ 6+34፤ ከኢላ 31+3 ጋር ያነጻጽሩ)። ኢየሱስ ወደ አገልግሎቱ የገባው በመንፈስ ቅዱስ ኅይል ነው (ሉቃ 4+1+18)። ቤተ ክርስቲያንም በጸንጠቆስጤ ዕለት ኅይልን አገኘች (ሐሥ 1+8፤ 2+4፤ በገጽ 1664 ላይ፤ “በመንፈስ ቅዱስ መጠመቅ” በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)። እግዚአብሔር ለእኛ ያለውን ፈቃድ መፈጸም የምንችለው መንፈስ ቅዱስ ሕይወታችንን ሲገዛና ለሕይወታችን ኅይልን ሲሰጥ ብቻ ነው። ጌታ ኢየሱስ ይቀ መሳሙርቱን በመንፈስ ቅዱስ ያጠመቀውም ከዚህ የተነሣ ነው (ሉቃ 3+16 እና ማብ ይመ)።

4+7 ታላቅ ተራራ ሆይ፤ እንደ ተራራ የከበደው ልዩ ልዩ ችግር በእኛ ውስጥ በሚሠራው መንፈስ ቅዱስ ሊወገድ ይችላል። በአንጻሩ ደግሞ በእግዚአብሔር ሕዝብ መካከል የመንፈስ ቅዱስ መገለጥ ሳይኖር ሲቀር፤ በሥራው ላይ የሚደርስ ተቃውሞና መንፈሳዊ ችግር

2ፃ
7+
3+11

ትሆናለህ፤ ሰዎች የሚሉት 'ሞገስ ይሁንልት! ሞገስ ይሁንልት!' ብለው እየሙኹት እርሱ መደምደሚያውን ድንጋይ ያወጣል።"

⁸ደግሞም የእግዚአብሔር ቃል ወደ እኔ እንዲህ ሲል መጣ፤ ⁹"የዘሩባቤል እጆች የዚህን ቤተ መቅደስ መሠረት ጣሉ፤ የሚፈጽሙትም የእርሱ እጆች ናቸው። ከዚያም እግዚአብሔር ጸባእን እኔን ወደ እናንተ እንደ ሳክኝ ታውቃላችሁ።"

¹⁰"የጥቂቱን ነገር ቀን የናቀ ማን ነው? ሰዎች በዘሩባቤል እጅ ቱንቢውን ሲያዩ ይደሰታሉ።"

"እነዚህ ሰባቱ በምድር ሁሉ የሚዘዋወሩ የእግዚአብሔር ዐይኖች ናቸው።"

¹¹ከዚያም መልአኩን "ከመቅረዙ በስተ ቀኝና በስተ ግራ ያሉት እነዚህ ሁለት የወይራ ዛፎች ምንድን ናቸው?" አለሁት።

¹²እንደ ገናም፤ "በሁለቱ የወርቅ ቧንቧዎች አጠገብ የወርቅ ዘይት የሚያፈሉት እነዚህ ሁለት የወይራ ቅርንጫፎች ምንድን ናቸው?" አለሁት።

¹³እርሱም፤ "ምን እንደ ሆኑ አታውቅምን?" አለኝ።

እኔም፤ "ጌታዬ ሆይ፤ አላውቅም" አለሁት።

¹⁴እርሱም፤ "እነዚህ ሁለቱ የምድርን ሁሉ ጌታ ለማገልገል የተቀበሩ ናቸው" አለኝ።

በራሪው የመጽሐፍ ጥቅልል

5 እንደ ገናም ተመለከትህ፤ በዚያም በፊቱ በራሪ የመጽሐፍ ጥቅልል አየሁ።

²እርሱም፤ "ምን ታያለህ?" ሲል ጠየቀኝ። እኔም፤ "ርዝመቱ ሃያ ክንድ፤ ወርዱ ዐሥር ክንድ የሆነ በራሪ የመጽሐፍ ጥቅልል አያለሁ" አለሁት። ³እርሱም እንዲህ አለኝ፤ "ይህ በምድር ሁሉ ላይ የሚወጣ ርግ ማን ነው፤ በእንደኛው በኩል እንደ ተጻፈው የሚሰርቅ ሁሉ ይጠፋል፤ በሌላው በኩል ደግሞ እንደ ተጻፈው በሐሰት የሚምል ሁሉ ይጠፋል። ⁴እግዚአብሔር ጸባእን እኔ ርግማኑን አመጣዋለሁ፤ እርሱም ወደ

4+9 ዕዝ3+8:11;
6+15: ዕዝ2+9;
6+12
4+10 2ዜ5+16:9;
ዕዝ5:11 5012:11;
ኢዮ38+5;
ሐጸ2+3:23;
ራእ5+6
4+11 ቀ+3;
ራእ11+4
4+14 ዘ029:7;
40+15;
መዘ45+7;
ኢዓ20+3;
ጸገ9:24-26
5+1 መዝ40:7;
ኢር36+4;
ራእ5+1
5+2 ኢር1+13
5+3 ዘ020+7:15;
ኢዓ24+6: 34+2;
43+28: 48+1;
ሚል3+8:9: 4+6
5+4 ዘሌ14:34-
45: ምዓ3:33;
ዕገ2+9-11;
ዘጸ8:17;
ሚል3+5

ሊጣው ቤትና በሰሜ በሐሰት ወደሚምለው ሰው ቤት ይገባል፤ በዚያም ይቀመጣል፤ ቤቱን፤ እንጨቱንና ድንጋዩን ያጠፋል ይላል።"

በቅርጫት ውስጥ ያለች ሴት

⁷ከዚያም ከእኔ ጋር ይነጋገር የነበረው መልአክ ወደ እኔ መጥቶ፤ "ወደ ላይ ተመልከት፤ ይህ የሚመጣው ምን እንደ ሆነ እይ" አለኝ።

⁸እኔም፤ "ምንድን ነው?" አለሁት። እርሱም፤ "የኢፍ መስፈሪያ ነው" አለኝ። ቀጥሎም "ይህ በምድርቱ ሁሉ ላይ ያለው የሕዝቡ በደል ነው" አለኝ።

ከዚያም ከእርሳስ የተሠራው ክዳን ተነሣ፤ የኢፍ መስፈሪያ ውስጥ አንዲት ሴት ተቀምጣ ነበር። ⁹እርሱም፤ "ይህች ርዕሰት ናት" ብሎ ወደ ኢፍ መስፈሪያ መልሶ አስገባት፤ የእርሳሱንም ክዳን ወደ ቅርጫቱ አፍ ገፍቶ ገጠመው።

ከዚያም ወደ ላይ ተመለከትህ፤ እነሆም፤ ከፊቱ ሁለት ሴቶች ነበር፤ በክንፎቻቸውም ነፋስ ነበር፤ ክንፎቻቸውም እንደ ሽመላ ክን ፎች ነበር፤ የኢፍ መስፈሪያውንም በምድርና በሰማይ መካከል አነሡት።

¹⁰ከእኔ ጋር ይነጋገር የነበረውንም መልአክ፤ "ቅርጫቱን የሚወስዱት ወይንት ነው?" አለሁት።

¹¹እርሱም፤ "ቤት ሊሠሩለት ወደ ባቢሎን ምድር ይወስዱታል፤ በተዘጋጀም ጊዜ ወስደው በቦታው ያስቀምጡታል" አለኝ።

አራቱ ሠረገሎች

6 እንደ ገናም ወደ ላይ ተመለከትህ፤ እነሆ አራት ሠረገሎች ከሁለት ተራራ

⁴4+14 ወይም እና ሁለቱ ዘይትና የሚያመጡ
⁵5+2 ዕብራይስጡ፤ ርዝመቱ ሃያ ክንድ፤ ወርዱ
10ክንድ ወይም ርዝመቱ ዘመን ሚትር፤ ሰፋቱ
አራት ተኩል ሚትር ይሆናል
²5+6 ከቀገጠ1 ካለው ጭምር፤ የአሁል መስፈሪያ
ወይም ቀኝ ማለት ነው።
⁴5+6 ወይም መምሰል ማለት ሊሆን ይችላል።
⁵5+11 ዕብራይስጡ ሺኖር ይለዋል።

ግራ ከሚያጋጣ ማጥ ውስጥ ይከታል (በገጽ 1800 ላይ፤ "ለአማኞች የሚሰጡ መንፈሳዊ ስጦታዎች" በሚል ርዕስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

4+10 የጥቂቱን ነገር ቀን የናቀ፤ ለአንዳንዶች፤ ሰዎች የሚያከናውኑት ነገር ተቅም የለሽ መሰሉአቸዋል። ነገር ግን በእግዚአብሔር መንፈስ ገደልና በረከት የሚከናወን ማንኛውም ሥራ ዘላለማዊ ፋይዳና ከበሬታ አለው እንጂ ዋጋ ቢስ ሆኖ ከቶ አያውቅም።

5+1-4 በራሪ የመጽሐፍ ጥቅልል፤ ይህ በራሪ የመጽሐፍ ጥቅልል በእስራኤል ምድር በሚኖሩ ጎጠኦተኞች ላይ የወረደውን የእግዚአብሔርን ርግማን ወይም ፍርድ ይወክላል። እግዚአብሔር ማሐሪና ታጋሽ ቢሆንም (2ኢጥ 3:9)፤ ከፋዎች የሚጠፉበት የፍርድ ጊዜ በመምጣት ላይ ነው። የጸጋ ዘመን አንድ ቀን ያከትማል። በታላቁ የመከራ ጊዜም የመጨረሻው የፍርድ ፍጻሜ ይሆናል።

5+6 ሚዛ6+10
5+8 ሚዛ6+11
5+9 ዘሌ11+19
5+11 ዘዓ10+10;
ኢር29:5:28;
ጸገ1+2
6+1 ቀ+5;
2ገ2+11

5+5-11 የኢፍ መስፈሪያ፤ የኢፍ መስፈሪያው የሕዝቡን ጎጠኦተኛ አግብረዝባቸውን ይወክላል።

(1) ሲትየዋ ጣቦት አምልኮንና ማንኛውንም ዐይነት ክፋት ትወክላለች፤ በላይዋ ላይ የመጸገል ክዳን ተከድናባት በመስፈሪያው ውስጥ ታስራ ነበር። ከዚያም ሰይጣን ነግሦባት እምነት አልባ የሆነውን ዓለም ወደምትወክለው ወደ ባቢሎን ተወስደች (ራእ 17:1 እና ማብ ይመ)። በእግዚአብሔር ሕዝብ መካከል የሚገኙት ከፋዎች መቀጣት ብቻ ሳይሆኑ፤ ከምድሪቱ መነሳል አለባቸው። (2) ኃጢአትና ክፋት ከአብያተ ክርስቲያናትን መወገድ አለባቸው፤ አለበለዚያ እግዚአብሔር መንፈሱን ከእኛ ይወስድብናል (ራእ 2:3 ይመ)። በመጨረሻው ዘመን እግዚአብሔር ከምድር ዙሪያ ሁሉ ጎጠኦተኛ ያስወግዳል፤ ጌታ አያሱስ ክርስቶስም ከዝሕው ጋር በከብር ይገነግራል (ራእ 19-22)።

6+1-5 የሰማይ መኖሩበት፤ ዘካርያስ በስምንተኛ

መካከል ሲወጡ አየሁ፤ ተራሮቹም የናስ ተራሮች ነበሩ። ጥመጃመሪያው ሠረገላ መጋላ፤ ሁለተኛው ዱሪ፤ ሦስተኛው አምባላይ፤ አራተኛውም ሽጉጥርጉር ፈረሶች ነበሯቸው፤ ሁሉም ጠንካሮች ነበሩ። “እኔም ከእኔ ጋር ይነጋገር የነበረውን መልአክ፤ “ጌታዬ ሆይ፤ እነዚህ ምንድን ናቸው?” አልሁት።

መልአኩም እንዲህ አለኝ፤ “እነዚህ አራቱ ቆመው ከነበሩበት ከምድር ሁሉ ጌታ ፊት የወጡ የሰማይ መናፍሰት ናቸው።”
 “የባለ ዱሪ ፈረሶች ወደ ሰሜን፤ የባለ አምባላይ ፈረሶች ወደ ምዕራብ፤ አገር፤ የባለ ሽጉጥርጉር ፈረሶች ወደ ደቡብ አገር ይወጣሉ።” ጠንካሮቹ ፈረሶች ሲወጡ፤ በምድር ሁሉ ለመመላለስ አቁብሞብው ነበር። እርሱም፤ “ወደ ምድር ሁሉ ሂዱ” አላቸው፤ እነርሱም ወደ ምድር ሁሉ ሂዱ።
 “ከዚያም ሙሽ እንዲህ አለኝ፤ “እነሆ፤ ወደ ሰሜን አገር የሚወጡት፤ መንፈሴን በሰሜን ምድር አሳርፈውታል።”

ለኢየሱስ የተደረገላት አክሊል

የእግዚአብሔር ቃል እንዲህ ሲል ወደ እኔ መጣ፤¹⁰ “ከባቢሴን ከመጡት ምርኮች ከሐልዳይና ከጠብያ ከዮዳኤም ወርቅና ብር ውስጥ፤ በዚያው ቀን ወደ ሶፎንያስ ልጅ ወደ ኢየሱስ ቤት ሂድ።
 “ወርቅና ብርን ብሩን ወስደህ አክሊል ሥራ፤ በኢየሱስ ልጅ በሊቀ ካህኑ በኢየሱስ ራስ ላይም አድርገው፤¹² ለእርሱም እግዚአብሔር

6+2 ራእ6+5
 6+3 ራእ6+2
 6+5 ኢሳ3+11፤
 ሕዝ37+9፤
 ማቴ24+31፤
 ራእ7+1
 6+7 ኢሳ43+6፤
 ከዘ1+8
 6+8 ሕዝ5+13፤
 24+13፤ ከዘ1+10
 6+10 ሕዝ7+14-16፤ ኢር28+6
 6+11 ከዘ56+15፤
 ሕዝ2+2፤ 3+2፤
 መዝ21+3፤
 ከዘ3+1
 6+12 ሕዝ3+8-10፤
 ኢሳ4+2፤
 ሕዝ17+22፤
 ከዘ4+6+9

6+13 መዝ110+4
 6+14 ሕዝ28+12
 6+15 ኢሳ58+12፤
 60+10፤
 ኢር7+23፤
 ከዘ2+9-11፤ 3+7
 7+1 ሕዝ5+1፤
 ከዘ1+1
 7+2 ኢር26+19፤
 ሕዝ2+10-14፤
 ከዘ8+21
 7+3 2ኛ125+9፤
 ኢር52+12-14፤
 ከዘ12+12-14

እባላት እንዲህ ይላል ብለህ ንገረው፤ “እነሆ፤ ሰው ቅርን ጭፍ የተባለው ሰው ይህ ስው፤ እርሱም በቦታው ይንሰራፋል፤ የእግዚአብሔርንም ቤተ መቅደስ ይሠራል።
¹³ የእግዚአብሔርንም ቤተ መቅደስ የሚሠራው እርሱ ነው፤ ክብርን ይገኛል፤ በኩፋት ተቀምጦ ይገዛል፤ በኩፋትም ላይ ካህን ተቀምጦ በሁለቱም መካከል ስምምነት ይኖራል።
¹⁴ አክሊሉም ለሐሊምና፤ ለጠብያ፤ ለዮዳኤና፤ ለሶፎንያስ ልጅ ልሔን፤ በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ውስጥ መታሰቢያ ይሆናል።
¹⁵ እነዚያ በሩቅ ያሉት ሞተዋል፤ የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ሲሠራ ያግዛሉ፤ እናንተም እግዚአብሔር እባላት እንደ ባከኝ ታውቃላችሁ። ለእግዚአብሔር በጥንቃቄ ብት ታዘዙ ይህ ይሆናል።”

ፍትሐና ምሕረት የተወደደ ነው

7 ዳርዮስ በነገሠ በአራተኛው ዓመት፤ ካሲሊ በተባለው በዘጠነኛው ወር፤ በአራተኛው ቀን የእግዚአብሔር ቃል ወደ ዘካርያስ እንዲህ ሲል መጣ፤ “የቤቱል ሰዎች እግዚአብሔርን ለመለመን ሳራሳርንና ፊጌ ሚሊክን አብረዋቸው፤ ከነበሩት ሰዎች ጋር ባኩ፤ እነርሱም የእግዚአብሔር እባላት ቤት

*6+5 ወይም ሄሳት ሊሆን ይችላል።
 *6+6 ወይም ከፈላቸው ፈረሶች እንደግልጽ ነው።
 *6+14 ሲርያክ፤ ዕብራይስጡ ሂሊም ይላል።
 *6+14 ወይም ርፍፍ እንደ ማለት ነው።

ራእዩ በሁለት የናስ ተራሮች መካከል አራት የጦር ሠረገሎች አየ፤ (1) ሠረገላውን የሚሰቡት ፈረሶች መልክ መጋላ (ጦርነትን ያመለክታል)፤ ዱሪ (ራብንና ሞትን ያመለክታል)፤ እና አምባላይ (ቀሣፊ በሽታን ያመለክታል)፤ ከራእ 6፡2-8 ጋር ያነጻጽሩ) ነበር። በነጻዊ ፈረሶች የሚሳበው ሠረገላ፤ የእግዚአብሔር ፍርድ አስፈጻሚዎችን አሸብራቂ ድል እንደሚወክል አያሉ ተርጓሚዎች ያምናሉ። (2) እንደ እውነቱ ከሆነ አራቱ መናፍሰት መላእክት ናቸው (ከመዝ 104፡4፤ ከራእ 7፡13 ጋር ያነጻጽሩ)። (3) የጦር ሠረገሎችና የናስ ተራሮች ሁለቱም በእግዚአብሔር ጠላቶች ላይ ፍርድ እንደሚመጣ ይናገራሉ። ጋላቢውና ሠረገሎች ወደ ሰሜንና ወደ ደቡብ ማለት ወደ ባቢሎንና ወደ ግብፅ ሂደዋል፤ እነዚህ ሁለቱም፤ እግዚአብሔር የሚያጠፋቸውን በመጨረሻው ዘመን የሚገኙትን የሰሜንና የደቡብ ጎይሳት ይወክላሉ።

6+8 መንፈሴን ... አሳርፈውታል፤ እነዚህ መላእክት የእግዚአብሔርን ፍርድ በክፉ ሰዎች ላይ በማምጣት ጽፎት እንዲጠበቅ አድርገዋል፤ ቀጣውንም አብርደዋል (በአዲሱ መደበኛ ትርጉም ላይ ያለውን አማራጭ ትርጉም ይመ)። እግዚአብሔር ዐላማው በራሱ ጊዜ መፈጸሙን ይከታተላል።

6+13 በክፉነትም ላይ ካህን ይሆናል፤ ከብርና ከወርቅ አክሊል ሠርቶ፤ በሊቀ ካህኑ በኢየሱስ ራስ ላይ እንዲደፋለት እግዚአብሔር ዘካርያስን አዘዘው። (1) የኢየሱስ አክሊል መድፋት የቅርንጫፉን ማለትም የመሰራትን የኢየሱስን ንጉሥነት በአሻጋሪ ያመለክታል (ኢሳ 11፡1፤ ኢር 33፡15 ይመ)፤ ከኢሳ 53፡2 ጋር

ያነጻጽሩ። ከዘ 3+8 እና ማከባ ይመ)። ኢየሱስ ካህንና ንጉሥ ይሆናል። በመጀመሪያ የካህነት ሥራውን ያከናውናል፤ ከዚያም ይገዛል (ከኢሳ 53፡10፤ ከሉቃ 24፡26 ጋር ያነጻጽሩ)። (2) በአሁኑ ጊዜ ጌታ ኢየሱስ ሰላማችን ነው (ኢፌ. 2፡14-15)፤ በእርሱም በኩል በጽድቅ፤ በሰላምና በመንፈስ ቅዱስ ደስታ ያለውን የእግዚአብሔርን መንግሥት እናገኛለን (ሮሜ 14፡17)። የክርስቲያኑ መንግሥት በመጨረሻ እውን የሚሆነው፤ በምድር ላይ ሰላማዊ አገዛዙ በሽቱ ዓመት መንግሥት ሲጀመር ነው (ከኢሳ 9፡6 ጋር ያነጻጽሩ)።

6+15 በሩቅ ያሉት ሞተዋል፤ ይህ ሐረግ የሚያመለክተው አሕዛብን ነው (ከኢፌ. 2፡11-13 ጋር ያነጻጽሩ)።

7+1-5 የጽማችሁትና ... ለእኔ ነበር?? የእግዚአብሔር ሕግ እንዲጸም ያዘዘው በዓመት እንደ ጊዜ በሰባተኛው ወር በመቢዮት ቀን ብቻ የሚውለውን ዕለት ነበር። በዚህ ጊዜ አይሁድ በናቡከደነፆር ወታደር የፈረሰውን ቤተ መቅደስ ለማስታወስ በአምስተኛው ወር ላይ ሌላ ጸም ጨምረዋል (2ኛ 25፡8-9)። አሁን ግን ቤተ መቅደሱ እንደ ገና አየተሠራ ነው (518 ዓ.ቅ.ክ.)፤ ያን የጸም ዕለት አሁንም አክብረው መጸም እንዳለባቸው ወይም እንደሌለባቸው ለማወቅ ፈለጉ። (1) የእግዚአብሔር ቃል ትክክለኛውን መንገድ ተከትለው ይጸሙ እንዳልነበር መሰከረባቸው (ማቴ 6፡16 እና ማከ ይመ)። ጽማቸው ለእግዚአብሔርና ለጽድቁ እውነተኛ ራብና ጥም የሌለበት ጭፍን ሥርዐት ብቻ ነበር። (2) ሕዝቡ እንደ ኢሳይያስ ያሉትን ነቢያት ልብ ብለው ለማስድመጥ (ከኢሳ 58፡3-5 ጋር ያነጻጽሩ)፤

ካህናትና ነቢያት፤ "በዙ ዓመት እንዳደረግሁት በአምስተኛው ወር ማዘንና መጸም ይገባኛል?" ብለው ጠየቁ።

"ከዚያም የእግዚአብሔር ጸባኦት ቃል እንዲህ ሲል ወደ እኔ መጣ፤ ⁵"ምድርን ሕዝብ ሁሉና ካህናቱን እንዲህ በላቸው፤ 'ባለፉት ሰባ ዓመታት በአምስተኛውና በሰባተኛው ወር የጸማችሁትና ያዘናችሁት በእርግጥ ለእኔ ነበርን?' ሆኑ ብሎና ትጠጡ የነበረውስ ለራሳችሁ አይደለምን? ⁷ኢየሩሳሌምና በዙ ሪያዋ ያሉ ከተሞች በሰላምና በብልጽግና ላይ ሳሉ፤ የደቡብና የምዕራብ ከራሳቸው ግርጌ የሰው መኖሪያም በነበሩበት ጊዜ፤ እግዚአብሔር በቀደሙት ነቢያት የተናገረው ቃል ይህ አልነበረምን?"

⁸የእግዚአብሔር ቃል እንደ ገና ወደ ዘካርያስ እንዲህ ሲል መጣ፤ ⁹"እግዚአብሔር ጸባኦት እንዲህ ይላል፤ 'እውነተኛ ፍትሕ አስ ፍትህ እርስ በርሳችሁ ምሕረትና ርኅራኄን አድርጉ፤ ¹⁰መልእክቱን ወይም ድካ አደጉን፤ መጽተኛውን ወይም ድካውን አታስጨንቁ፤ በልባችሁም እንዳችሁ በእንዳችሁ ላይ ክፉ አታስቡ።'

¹¹"እነርሱ ግን መስማት አልፈለጉም፤ በእልኸኝን ደርሳቸውን አዞሩ፤ ¹²ልባቸውን እንደ ባልጩት አጠነኩና፤ እግዚአብሔር ጸባኦት ባቀደሙት ነቢያት በኩል በመንፈሱ የላከውን ቃል ወይም ሕግ አልሰሙም፤ ስለዚህ እግዚአብሔር ጸባኦት እጅግ ተቁጣጣ።

¹³"በጠራቸው አልሰሙም፤ ስለዚህ ሲጠሩኝ 'አልሰማም' ይላል እግዚአብሔር ጸባኦት። ¹⁴በማያውቋቸው በባዕዳን አካባቢ መካከል በወሎ ኒፋስ በተንጓጓቸው፤ ከእነርሱ በኋላ ማንም እስከማይመጣባትና እስከማይሄድባት ድረስ ምድሪቱ ባድማ ሆነች፤ መልካሚቱን ምድር ባድማ ያደረጓት በዚህ ሁኔታ ነው።"

7+5 24725+25; 458+5; 879+2
7+6 443+23;
7+7 441+11-
20; 4617+26;
22+21; 449+4-
5; 441+4
7+9 4422+13;
4622+33; 42+5;
448+16
7+10
4402+21; 22;
44625+17;
44635+8;
4441+17; 23;
7+11 449+9;
465+33; 8+5;
11+10; 17+23;
32+33; 4445+6
7+12 449+29;
465+33;
17+1; 42+21;
4441+19;
4479+12
7+13 4441+28;
4441+15;
467+27;
4611+11;
14+12; 443+44;
4420+31;
4423+4
7+14 44626+33;
4444+27; 28+64-
67; 44444+11;
44433+8;
467+34;
23+19; 44+6;
44412+19
8+2 442+18
8+3 44415+21;
4441+26;
448+1; 52+8;
4626+18;
33+16;
4443+21;
4441+16; 2+10;
4424+1
8+4 44465+20

እግዚአብሔር ኢየሩሳሌምን ለመባረክ ቃል ገባ

8 እንደ ገናም የእግዚአብሔር ጸባኦት ቃል እንዲህ ሲል ወደ እኔ መጣ፤ ²እግዚአብሔር ጸባኦት እንዲህ ይላል፤ "ስለ ጽዮን እጅግ ቀንቻለሁ፤ ስለ እርሷም በትናንት ነድጃለሁ።

³እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤ "ወደ ጽዮን እመለሳለሁ፤ በኢየሩሳሌም እኖራለሁ፤ ኢየሩሳሌምም የእውነት ከተማ ትባላለች፤ የእግዚአብሔር ጸባኦት ተራራም ቅዱስ ተራራ ይባላል።"

⁴እግዚአብሔር ጸባኦት እንዲህ ይላል፤ "ሽማግሌዎችና አርጌቶች እንደ ገና በኢየሩሳሌም አደባባይ ይቀመጣሉ፤ እያንዳንዳቸውም ከዕድሜአቸው በጣት የተነሣ ምርኩዝ ይይዛሉ። ⁵የከተማዬቱም አደባባዮች እዚያ በሚጫወቱ ወንዶችና ሴቶች ልጆች ይሞላሉ።" ⁶እግዚአብሔር ጸባኦት እንዲህ ይላል፤ "በዚያን ጊዜ ይህ ለቀረው የእስራኤል ሕዝብ አስደናቂ መስሎ ሊታይ ይችላል፤ ለእኔ ግን አስደናቂ ሲሆን ይችላልን?" ይላል እግዚአብሔር ጸባኦት።

⁷እግዚአብሔር ጸባኦት እንዲህ ይላል፤ "ሕዝቤን ከምሥራቅና ከምዕራብ አገር እታደጋለሁ። ⁸በኢየሩሳሌም እንዲኖሩ መልሼ አመ ጣቸዋለሁ፤ እነርሱ ሕዝቤ ይሆናሉ፤ እኔም በጽድቅና በታማኝነት ለምርኩዝ እሆናለሁ።"

⁹እግዚአብሔር ጸባኦት እንዲህ ይላል፤ "የእግዚአብሔር ጸባኦት ቤት መሠረት ሲጣል፤ በዚያ የነበሩ ነቢያት የተናገሩትን ቃል አሁን የምትሰሙ ሁሉ የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ለመሥራት እጃችሁን አበርቱ።"

8+5 4630+20; 31+13 8+6 44128+23; 126+1-3;
4632+17; 27 8+7 44107+3; 4411+11; 43+5
8+8 44051+16; 4611+4; 31+24; 44411+12-20;
36+28; 37+12; 442+11; 10+6; 10; 4478+10
8+9 4413+11; 54+1; 4424+4

በእግዚአብሔርና በሰዎች ፊት (8-10) ቅድስና ጽድቅ ያለበትን ሕይወት እንዲኖሩ ጸጋኝ ያገኙ ዘንድ በጸምና በጸሎት እሽታቸውን ለመግለጽ ፈለጉ (ቀ. 8-10)።
7+12 ልባቸውን እንደ ባልጩት አጠነኩና፤ በብሉይ ኪዳን ዘመን በጥንካራያቸው ከታወቁት ነገሮች መካከል እንደ ባልጩት ነው (ኤር 17፡1; ሕዝ 3፡8-9 ይመዝገባል)። (1) እግዚአብሔር በመንፈሱ በቀደሙት ነቢያት በኩል ጥሪ ያደረገው ሕዝቡ ለጽድቅ፤ ለምሕረትና ለርኅራኄ ልባቸውን እንዲያስገዙ ነበር፤ ሕዝቡ ግን በግትርነት እንታዘዝዎ አሉ። ከዚያም ፍርድ ሲመጣ፤ ንስሐ የሚገባበት ጊዜ አልተገኘም።
(2) እግዚአብሔር ከሕዝቡ የሚፈልገው ዛሬም ቢሆን አልተለወጠም፤ በልዩ ልዩ ቸግሮ ውስጥ በማለፍ ላይ ለሚገኙት ፍቅርንና ርኅራኄን እንድናሳይ ይፈልጋልና (በጽ 1327 ላይ፤ "ድካችንን ቸገረኝንን መርቅን" በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመዝገባል)።
8+3 ወደ ጽዮን እመለሳለሁ፤ እስራኤል ወደ ቦታዋ ለመመለሱ ቀሩልና የሆነው ነገር እግዚአብሔር ወደ ጽዮን መመለሱ ነው፤ ይህም ክርስቶስ በክብር የሚመለስበትንና በሕዝብ ሁሉ ላይ የሚነግሥበትን ጊዜ ያመለክታል።

በዚያ ጊዜ የእግዚአብሔር ህልዎት የኢየሩሳሌምን ከተማ የእውነትና የጽድቅ ከተማ ያደርጋታል። የጌታም ተራራ ቅዱስ ይሆናል፤ ይኸውም እርሱን ለማምለክ የተለየ ይሆናል ማለት ነው። ይህ ምዕራፍ ምድራዊ አገዛዝን ተከትለው የሚመጡትን ዐሥር በረከቶች ያሳያል፤ እያንዳንዱም በረከት፤ "እግዚአብሔር እንዲህ ይላል" በሚል ሐረግ ይጀምራል።
8+4-5 ሽማግሌዎችና ... ወንዶችና ሴቶች፤ እነዚህ ጥቅሶች ወደፊት እውን በምትሆነው በሺህ ዓመቷ ኢየሩሳሌም የሚከተውን ሰላም፤ ብልጽግናና ደስታ ገልጠው ያሳያሉ።
8+7-8 ሕዝቤን ... አታደጋለሁ፤ ከባቢሎን ምርኩ፤ በኋላ እንደ ገና የመመለሱ ጉዳይ እውን የሆነው ከምሥራቅ አቅጣጫ ብቻ ነበር፤ ስለዚህ ይህ ክፍል የሚያመለክተው ከምሥራቅና ከምዕራብ እውን የሚሆነውን የወደፊቱን እንደ ገና መመለስ ነው፤ ይኸውም ከምድር ዙሪያ ሁሉ ማለት ነው (ከኢሳ 43፡5-6 ጋር ያነጻጽሩ)።
እግዚአብሔር በእውነት የሕዝቡ አምላክ ይሆናል፤ በክርስቶስ በኩልም የእርሱ ጽድቅ ተካፋዮች ይሆናሉ።

ገጽ 87 9
 10 ከዚያ በፊት ለሰው ደመወዝ ለእንስሳም ከራይ አይከፈልም ነበር፤ ጠላት በመኖሩም ማንም ሥራውን በሰላም ማከናወን አልቻለም፤ እያንዳንዱ ሰው በባልንጀራው ላይ እንዲነሣ አድርጌ ነበርና። 11 አሁን ግን ቀድሞ እንደደረግሁት በዚህ በቀረው ሕዝብ ላይ አላደርግም። ይላል እግዚአብሔር ጸባኦት።

12 ዛሬ ጥሩ ሆኖ ይበቅላል፤ ወይኑ ፍሬውን ያፈራል፤ ምድሪቱ አዝመራዋን ታብረ ክታለች፤ ሰማያትም ጠላቸውን ይሰጣሉ፤ እነዚህን ሁሉ ነገሮች ለቀሪው ሕዝብ ርስት አድርጌ እሰጣለሁ። 13 የይሁዳ ቤተና የእስራኤል ቤት ሆይ፤ በአሕዛብ መካከል የርግማን ምሳሌ ነበራችሁ፤ አሁን ግን አድናችኋለሁ፤ እናንተም በረከት ትሆናላችሁ። አትናሩ፤ ነገር ግን እጃችሁን አበርቱ።

14 እግዚአብሔር ጸባኦት እንዲህ ይላል፤ "አባቶቻችሁ ባስቁሙኝ ጊዜ ያላንዳችሁ ሐዘኔታ ጥፋት ላመጣባችሁ እንደ ወሰንሁ።" ይላል እግዚአብሔር ጸባኦት፤ 15 "አሁን ደግሞ ለኢየሩሳሌምና ለይሁዳ መልካም ነገርን ላደርግ ወስኛለሁ፤ አትናሩ።

16 ልታደርጓቸው የሚገባችሁ ነገሮች እነዚህ ናቸው፤ እርስ በርሳችሁ እውነትን ተነጋገሩ፤ በአደባባያችሁም እውነትንና ትክክለኛ ፍርድን አስፍኑ፤ 17 በባልንጀራችሁ ላይ ክፋትን በልባችሁ አታውጡን። በሐሰት መማልን አትወዱ፤ እነዚህን ሁሉ አጽዩላሉ። ይላል እግዚአብሔር።

18 እንደ ገናም የእግዚአብሔር ጸባኦት ቃል እንዲህ ሲል ወደ እኔ መጣ፤ 19 እግዚአብሔር ጸባኦት እንዲህ ይላል፤ "የአራተኛውን የአምስተኛውን የሰባተኛውን የዐሥረኛው ወር ጸሞች ለይሁዳ ቤት የደሰታ፤ የተድላ፤ የሐረብ በዓላት ይሆናሉ፤ ስለዚህ እውነትንና ሰላምን ወደዱ።"

20 እግዚአብሔር ጸባኦት እንዲህ ይላል፤ "ብዙ ሕዝቦችና የብዙ ከተሞች ነዋሪዎች ገና ይመጣሉ፤ 21 የአንዲቱ ከተማ ነዋሪዎችም፤ 'እግዚአብሔርን ለመለመን እግዚአብሔርን ጸባኦትን ለመፈለግ ኑ፤ በፍጥነት እንሂድ፤ እኔም ራሴ እሄዳለሁ' እያሉ ወደ ሌላዬ ቱ ከተማ ይሄዳሉ። 22 ብዙ ሕዝብና ነዋሪዎች መንግሥታትም እግዚአብሔር ጸባኦትን ለመፈለግና ለመለመን ወደ ኢየሩሳሌም

8+10 2ኛ15+5፤
 አ.45፤10፤
 ሐ.7፤16፤
 8+11 አ.41፤2፤1
 8+12 ዘፍ27፤28፤
 መዝ65፤13፤
 67፤6፤ 85፤12፤
 አ.460፤21፤
 ሆሴ2፤21፤
 አ.42፤22፤
 አ.41፤17፤
 ዘፍ12፤2፤
 ዘፍ5፤27፤
 ዘፍ13፤15፤
 መዝ48፤8፤ 102፤8፤
 አ.42፤18፤
 አ.42፤14፤
 8+13 4ኛ9፤
 ሐ.2፤5፤
 8+14 ሕዝ24፤14፤
 8+15 4ኛ13፤
 አ.629፤11፤
 31፤28፤ 32፤42፤
 ሚክ7፤18-20፤
 8+16 መዝ15፤2፤
 አ.633፤16፤
 ሕዝ18፤8፤ 45፤9፤
 አዋ5፤15፤
 ዘካ7፤9፤
 አ.64፤25፤
 8+17 ም43፤29፤
 6፤16፤19፤
 አ.67፤9፤ ዘካ5፤4፤
 8+19 4ኛ16፤
 25፤25፤
 መዝ30፤11፤
 አ.639፤12፤ 52፤4፤
 8+21 ዘካ7፤12፤
 አ.626፤19፤
 8+22 መዝ86፤9፤
 117፤1፤
 አ.42፤2-3፤ 44፤5፤
 45፤14፤ 49፤6፤
 ዘካ2፤11፤

8+23
 መዝ102፤22
 አ.414፤1፤
 45፤14፤ 56፤3፤
 1ቀሮ14፤25፤
 9+1 አ.417፤1፤
 አዋ1፤5፤
 9+2 ዘፍ10፤15፤
 አ.649፤23፤
 ሕዝ28፤1-19፤

ይመጣሉ።" 23 እግዚአብሔር ጸባኦት እንዲህ ይላል፤ "በእነዚያም ቀናት ከየወገንና ከየቋንቋው ዐሥር ሰዎች የአንድን አይሁዳዊ ልብስ ዘርፍ አጥብቀው በመያዝ 'እግዚአብሔር' ከእናንተ ጋር እንዳለ ሰምተናልና አብረን እንሂድ" ይሉታል።

ግፉ
 10፤11
 20

በእስራኤል ጠላቶች ላይ የተወሰነ ፍርድ

9 የእግዚአብሔር ቃል ንግር በሴድራክ ምድር ላይ ይወርድበታል፤ በደማስቆም ላይ ያርፍበታል፤

ሰዎችና የእስራኤል ነገዶች ሁሉ ዐይን፤ በእግዚአብሔር ላይ ዐርፍዋልና። 2 ደግሞም በአዋሳጅ በሐማት፤

ጥበበኞች ቢሆኑም እንኳ በጦርስና በሰ ዶና ላይ ያርፍባቸዋል።

3 ጢሮስ ለራሷ ምሽግ ሠርታለች፤ ብሩን እንደ ዐፈር ወርቁንም እንደ መንገድ ላይ ትቢያ ቈለላለች።

4 ጌታ ግን ሀብቷን ይወስዳል፤ በባሕር ያላትንም ንይል ይደምስሳል፤

እርሷም በእሳት ፈጽማ ትጠፋለች። 5 አስቀሎና አይታ ትርዳለች፤

ጋዛ በሥቃይ ትታችታለች፤ አቃርናም እንደዚሁ ትሠቃያለች፤ ተስፋዋ ይመነምናልና።

ጋዛ ንጉሥም ትጠፋለች፤ አስቀሎናም ባድማ ትሆናለች።

6 ድብልቅ ሕዝቦች አዛውንን ይደዛሉ፤ የፍልስጥኤማውያንንም ትምክሕት እቈርጣለሁ።

7 ደሙን ከአፋቸው፤ የተከለከለውንም ምግብ ከመንጋቸው አወጣለሁ።

የተረፉት ለአምላካችን ይሆናሉ፤

9+3 አ.የ27፤16፤ ሕዝ28፤4 9+4 አ.423፤1፤11፤
 አ.625፤22፤ ሕዝ26፤3-5 9+5 አ.647፤5
 9+6 አ.414፤30 9+7 አ.የ25፤2፤ አ.647፤1፤ አ.63፤4፤
 ሰፍ2፤4፤
 9+8 ወይም ደማስቆ የእግዚአብሔር ዐይን
 በሰው ሁሉ ላይ ያያልና በእስራኤል ነገዶች ላይ
 እንደሆነው።

8+16-17 ልታደርጓቸው የሚገባችሁ ነገሮች፤ እግዚአብሔር ወደ ሕዝቡ መመለሱንና በሺህ ዓመት ውስጥ በተነገረው ትንቢት ውስጥ ያለውን ተስፋ ልብ በማድረግ፤ በሕርያስ ዘመን የነበሩት ሰዎች ላገለገሉት ጌታ የሚገባውን ባሕርይ በማሳየት ምላሽ መስጠት ነበረባቸው (ከ7፡9-10 ጋር ያነጻጽሩ)። ትንቢት አንድን ነገር የመሻትን ስሜት ለማርካት እንዲሁ ተስተዋ አያውቅም። እግዚአብሔር እርሱንና መንግሥቱን በብርቱ ጥረትና መስጠት የወደፊቱ ተስፋችን ያነጋግን ዘንድ ይፈልጋል (ከዐ8፡1+22፤ ከ1ዮሐ 3፡2-3 ጋር ያነጻጽሩ)። 8+22 እግዚአብሔር ጸባኦትን ለመፈለግና፤ አያሌ አሕዛብ ጌታን በኢየሩሳሌም ለመፈለግ ከአይሁድ ጋር ሲተባበሩ፤ ተወዳዳሪ የሌለው ደስታ ይመጣል፤ እግዚአብሔር በዚያ ይገኛልና (ሕዝ 48፡35 ይመ)፤

ይህም አሕዛብ ወደ ጌታ ይመጣሉ በማለት ለአብርሃም የተሰጠው ኪዳን የመጨረሻው ተስፋ ፍጻሜ ይሆናል (ዘፍ 12፡3፤ ገላ 3፡8፤26-29 ይመ፤ በገጽ 68 ላይ፤ "እግዚአብሔር ከአብርሃም፤ ከደሴሐቶች፤ ከያዕቆብ ጋር የገባው ኪዳን" በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)። 9+1 የሰዎችና ... ዐይን በእግዚአብሔር ላይ ዐርፍዋልና፤ እግዚአብሔር ከሰጠው ተስፋ የተነሣ፤ ብዙ ሌሎች እንደሚመለሱ ሁሉ እስራኤልም ትድሃናን ለማግኘት ወደ ጌታ ይመለሳሉ። ውጤቱም ባለፈው ዘመን በእስራኤል ዙሪያ በመኖር ሥቃይ ባደረሱባቸው አሕዛብ ሁሉ ላይ ፍርድ በመምጣቱ ነው። በ332 ዓ.ቅ.ክ. ታላቁ እስክንድር ይህ ትንቢት በከፊል እንዳፈጸም አድርጎአል።

በይሁዳም አለቆች ይሆናሉ፤
አቃርንም እንደ ኢየሱሳዊ
ይሆናል።

እኔ ግን ቤቴን
ከዘራፊ ጎይሎች እጠብቃለሁ፤
ጨቋኝን ከእንግዲህ ሕዝቤን አይወርስም፤
አሁን ነቅቼ እጠብቃለሁና።

የጽዮን ንጉሥ መምጣት

አንቺ የጽዮን ልጅ ሆይ፤ እጅግ ደስ
ይበልሽ፤

አንቺ የኢየሩሳሌም ልጅ ሆይ፤
እልል በዩ፤

እነሆ፤ ጸድቁና አዳኙ ንጉሥሽ፣
ትሑት ሆኖ በአህያ ላይ ተቀምጦ፤
በአህያ ግልገል፤ በውርንጫዬቱ ላይ ሆኖ
ወደ አንቺ ይመጣል።

10 ሠረገሎችን ከኤፍሬም፤

የጦር ፈረሶችን ከኢየሩሳሌም
እወስዳለሁ፤

የጦርነቱም ቀስት ይሰበራል፤

ሰላምን ለአሕዛብ ያውጃል፤

ግዛቱም ከባሕር እስከ ባሕር፤

ከወንዙም እስከ ምድር ዳር ድረስ
ይዘረጋል።

11 ለአንቺ ደግሞ ከአንቺ ጋር ከገባሁት
የደም ቃል ኪዳን የተነሣ፤
እስረኞችሽን ውሃ ከሊለበት
ጉድጓድ ነጻ እስቃችሁለሁ።

12 እናንተ በተሰፋ የምትኖሩ እስረኞች፤
ወደ ምሽጎችሁ ተመለሱ፤

አሁንም ቢሆን ሁለት ዕጥፍ አድርጌ
እንደምመልሰላችሁ እናገራለሁ።

13 ቀስቴን እንደ ገተርሁ፤ ይሁዳን
እገትረዋለሁ፤

ኤፍሬምንም ፍጳሽ አደርገዋለሁ፤

ጽዮን ሆይ፤ ልጆችሽን አስነሣለሁ፤
ግሪክ ሆይ፤ በአንቺ ልጆች ላይ

ይነሣሉ፤

እንደ ተዋጊ ሰይፍም አደርግሻለሁ።

9+8 ኢ፡26+11፡
52+11 54+14፡
ኢ፡3+17፡
ዘክ14፡21
9+9 ዘ፡49+11፡
15፡71+33፡39፡
መዝ24፡7፡
149፡2፡ ኢ፡99+6፡
7፡ 43፡3-11፡
62፡11፡
ኢ፡23፡5-6፡
ሶ፡3፡14፡15፡
ዘክ2፡10፡ ሚ፡4፡8፡
ማቴ21፡5፡
ዮሐ12፡15
9+10 መዝ72፡8፡
ኢ፡2፡4፡
ሆሴ147፡ 2፡18፡
ሚ፡4፡3፡ 5፡10፡
ዘክ10፡4
9+11 ዘ፡24፡8፡
ኢ፡910፡4፡ 42፡7፡
ኢ፡38፡6፡
ማቴ26፡28፡
ሉቃ22፡20
9+12 ዘ፡21፡17፡
ኢ፡40፡2፡
ኢ፡3፡16
9+13
2ሳሙ22፡35፡
ኢ፡49፡2፡
ኢ፡51፡20፡
ኢ፡3፡6

9+14 ዘሌ25፡9፡
መዝ18፡14፡
ኢ፡421፡1፡ 31፡5፡
66፡15፡ ል፡73፡11፡
ማቴ24፡31፡
9+15 ዘ፡27፡2፡
ኢ፡431፡5፡
37፡35፡ ዘክ10፡7፡
12፡8፡ 14፡3፡20፡
9+16 ኢ፡410፡20፡
ኢ፡31፡1፡
10፡1 ዘሌ26፡4፡
15፡78፡36፡
ኢዮ 14፡9፡
መዝ104፡13፡
135፡7

እግዚአብሔር ይገለጣል

14 እግዚአብሔር በእነርሱ ላይ ይገለጣል፤
ፍላጻውም እንደ መብረቅ ይወጣል፤

15 እግዚአብሔር መለከት ይነፋል፤
በደቡብም ዐውሎ ንፋስ ውስጥ
ይነሳል፤

16 እግዚአብሔር ጸባኦትም ይከልላችዋል፤
ጠላቶቻቸውን ይደመስሳሉ፤

በድንጋይ ወንጫፍም ያሸንፋሉ፤
ይጠጣሉ፤ በወይን ጠጅ እንደ ሰከረ
ሰው ይራራላሉ፤

የመሠዊያውን ማእዘኖች ለመርጨት፤
እንደ ተዘጋጀ ዕቃ፤

እነርሱም እንደዚሁ ተሞልተዋል።
17 ሕዝቡን የራሱ መንጋ አድርጎ

በዚያ ቀን ስምሳካው እግዚአብሔር
ያድናችዋል።

በአክሊል ላይ እንዳለ ዕንቁ፣

በገዛ ምድር ላይ ያብሰጫል።
18 እንዴት ውብና አስደናቂ ይሆናሉ፤

እህል ንልማሶችን፤
አዲስ የወይን ጠጅም ቈነጃጅትን
ያሳምራል።

እግዚአብሔር ለይሁዳ ይጠነቀቃል

10 የበልግ ዝናብ እንዲሰጣችሁ

ማዕበሉን ደመና የሚያደርግ
እግዚአብሔር ነው፤

እርሱ ለሰዎች በቂ ዝናብን፤
ለእያንዳንዱም የምድርን ተክል
ይሰጣል።

2 ተራፊም አላሳች ነገር ይናገራል፤

10+2 ዙ፡27፡17፡ ኢ፡40፡19፡ 44፡25፡ ኢ፡23፡16፡
23፡1፡ ሕዝ21፡21፡ ሆሴ3፡4፡ ማቴ9፡36
9+9 ወይም ንጉሥ ማለት ይሆናል
9+10 ኤፍራጥም ነው
9+10 ወይም፤ ምድር ጸርፍ ማለት ነው።
9+15 ወይም ጽዋ

10+2 ዙ፡27፡17፡ ኢ፡40፡19፡ 44፡25፡ ኢ፡23፡16፡
23፡1፡ ሕዝ21፡21፡ ሆሴ3፡4፡ ማቴ9፡36
9+9 ወይም ንጉሥ ማለት ይሆናል
9+10 ኤፍራጥም ነው
9+10 ወይም፤ ምድር ጸርፍ ማለት ነው።
9+15 ወይም ጽዋ

10+2 ዙ፡27፡17፡ ኢ፡40፡19፡ 44፡25፡ ኢ፡23፡16፡
23፡1፡ ሕዝ21፡21፡ ሆሴ3፡4፡ ማቴ9፡36
9+9 ወይም ንጉሥ ማለት ይሆናል
9+10 ኤፍራጥም ነው
9+10 ወይም፤ ምድር ጸርፍ ማለት ነው።
9+15 ወይም ጽዋ

10+2 ዙ፡27፡17፡ ኢ፡40፡19፡ 44፡25፡ ኢ፡23፡16፡
23፡1፡ ሕዝ21፡21፡ ሆሴ3፡4፡ ማቴ9፡36
9+9 ወይም ንጉሥ ማለት ይሆናል
9+10 ኤፍራጥም ነው
9+10 ወይም፤ ምድር ጸርፍ ማለት ነው።
9+15 ወይም ጽዋ

10+2 ዙ፡27፡17፡ ኢ፡40፡19፡ 44፡25፡ ኢ፡23፡16፡
23፡1፡ ሕዝ21፡21፡ ሆሴ3፡4፡ ማቴ9፡36
9+9 ወይም ንጉሥ ማለት ይሆናል
9+10 ኤፍራጥም ነው
9+10 ወይም፤ ምድር ጸርፍ ማለት ነው።
9+15 ወይም ጽዋ

10+2 ዙ፡27፡17፡ ኢ፡40፡19፡ 44፡25፡ ኢ፡23፡16፡
23፡1፡ ሕዝ21፡21፡ ሆሴ3፡4፡ ማቴ9፡36
9+9 ወይም ንጉሥ ማለት ይሆናል
9+10 ኤፍራጥም ነው
9+10 ወይም፤ ምድር ጸርፍ ማለት ነው።
9+15 ወይም ጽዋ

10+2 ዙ፡27፡17፡ ኢ፡40፡19፡ 44፡25፡ ኢ፡23፡16፡
23፡1፡ ሕዝ21፡21፡ ሆሴ3፡4፡ ማቴ9፡36
9+9 ወይም ንጉሥ ማለት ይሆናል
9+10 ኤፍራጥም ነው
9+10 ወይም፤ ምድር ጸርፍ ማለት ነው።
9+15 ወይም ጽዋ

10+2 ዙ፡27፡17፡ ኢ፡40፡19፡ 44፡25፡ ኢ፡23፡16፡
23፡1፡ ሕዝ21፡21፡ ሆሴ3፡4፡ ማቴ9፡36
9+9 ወይም ንጉሥ ማለት ይሆናል
9+10 ኤፍራጥም ነው
9+10 ወይም፤ ምድር ጸርፍ ማለት ነው።
9+15 ወይም ጽዋ

10+2 ዙ፡27፡17፡ ኢ፡40፡19፡ 44፡25፡ ኢ፡23፡16፡
23፡1፡ ሕዝ21፡21፡ ሆሴ3፡4፡ ማቴ9፡36
9+9 ወይም ንጉሥ ማለት ይሆናል
9+10 ኤፍራጥም ነው
9+10 ወይም፤ ምድር ጸርፍ ማለት ነው።
9+15 ወይም ጽዋ

10+2 ዙ፡27፡17፡ ኢ፡40፡19፡ 44፡25፡ ኢ፡23፡16፡
23፡1፡ ሕዝ21፡21፡ ሆሴ3፡4፡ ማቴ9፡36
9+9 ወይም ንጉሥ ማለት ይሆናል
9+10 ኤፍራጥም ነው
9+10 ወይም፤ ምድር ጸርፍ ማለት ነው።
9+15 ወይም ጽዋ

10+2 ዙ፡27፡17፡ ኢ፡40፡19፡ 44፡25፡ ኢ፡23፡16፡
23፡1፡ ሕዝ21፡21፡ ሆሴ3፡4፡ ማቴ9፡36
9+9 ወይም ንጉሥ ማለት ይሆናል
9+10 ኤፍራጥም ነው
9+10 ወይም፤ ምድር ጸርፍ ማለት ነው።
9+15 ወይም ጽዋ

10+2 ዙ፡27፡17፡ ኢ፡40፡19፡ 44፡25፡ ኢ፡23፡16፡
23፡1፡ ሕዝ21፡21፡ ሆሴ3፡4፡ ማቴ9፡36
9+9 ወይም ንጉሥ ማለት ይሆናል
9+10 ኤፍራጥም ነው
9+10 ወይም፤ ምድር ጸርፍ ማለት ነው።
9+15 ወይም ጽዋ

10+2 ዙ፡27፡17፡ ኢ፡40፡19፡ 44፡25፡ ኢ፡23፡16፡
23፡1፡ ሕዝ21፡21፡ ሆሴ3፡4፡ ማቴ9፡36
9+9 ወይም ንጉሥ ማለት ይሆናል
9+10 ኤፍራጥም ነው
9+10 ወይም፤ ምድር ጸርፍ ማለት ነው።
9+15 ወይም ጽዋ

10+2 ዙ፡27፡17፡ ኢ፡40፡19፡ 44፡25፡ ኢ፡23፡16፡
23፡1፡ ሕዝ21፡21፡ ሆሴ3፡4፡ ማቴ9፡36
9+9 ወይም ንጉሥ ማለት ይሆናል
9+10 ኤፍራጥም ነው
9+10 ወይም፤ ምድር ጸርፍ ማለት ነው።
9+15 ወይም ጽዋ

10+2 ዙ፡27፡17፡ ኢ፡40፡19፡ 44፡25፡ ኢ፡23፡16፡
23፡1፡ ሕዝ21፡21፡ ሆሴ3፡4፡ ማቴ9፡36
9+9 ወይም ንጉሥ ማለት ይሆናል
9+10 ኤፍራጥም ነው
9+10 ወይም፤ ምድር ጸርፍ ማለት ነው።
9+15 ወይም ጽዋ

10+2 ዙ፡27፡17፡ ኢ፡40፡19፡ 44፡25፡ ኢ፡23፡16፡
23፡1፡ ሕዝ21፡21፡ ሆሴ3፡4፡ ማቴ9፡36
9+9 ወይም ንጉሥ ማለት ይሆናል
9+10 ኤፍራጥም ነው
9+10 ወይም፤ ምድር ጸርፍ ማለት ነው።
9+15 ወይም ጽዋ

9+8 ጨቋኝ ከእንግዲህ ሕዝቤን አይወርስም፤
በምድራዊቷ ኢየሩሳሌም ላይ የመጨረሻ ሰላም
የሚወርደው በመሲሐ የሺህ ዓመት መንግሥት ነው።

እግዚአብሔር ሕዝቡ ፈጽሞ እንዲጠፋ አይፈልግም፤
ተመሳሳይ ዋስትናም ለቤተ ክርስቲያን ተሰጥቶአል፤
ይኸውም፤ “የገነዘም ደጆች እያሸነፏትም” ተብሎ እንደ

ተገለጸው ነው (ማቴ 16፡18 እና ማጠ ይመ)።
9+9 ጸድቁና አዳኙ ንጉሥሽ ይመጣል፤
የንጉሡ መምጣት አሁንም ሐሜት ለማድረግ ምክንያት

ነው። የሚመጣውም በንጉሥ ማዕረግ ላይሆን በትሕትና
በአህያ ላይ ተቀምጦ ነው (ከፊል 2፡5-8 ጋር ያነጻጽሩ)።
የዘካርያስ ትንሿት ኢየሱስ ድል አድራጊ ሆኖ ወደ

ኢየሩሳሌም መግቢቱን አስቀድሞ ያሳያል (ማቴ 21፡1-5)።
ኢየሱስ ወደ ቅድስቲቱ ከተማ ባዚህ መልክ በአህያ ላይ
ሆኖ በመግባት በመስቀል ላይ ለመሞት የተዘጋጀ የሆነ

መሲሕና አጻን መሆኑን ይፋ አደረገ።
9+10 ሰላም ... ያው ጸጸል ... ግዛቱም ...
ይዘረጋል፤ በክርስቶስ ትንሣኤና በዳግም ምጽአቱ መካከል

ያለውን ጊዜ ሳያመለከት፤ ዘካርያስ በዘመኑ መጨረሻ

እውን ወደሚሆነው ወደ ጌታ ዳግም ምጽአት ቀድሞ
ይጥገራል። ክርስቶስ በሐሰተኛው ክርስቶስና በሰራዊቱ
ላይ ድልን ካገኘ በኋላ፤ የጦር ሠረገሎች፤ የጦር ፈረሶች

ወይም ማንኛውም ዐይነት የጦር መሣሪያ ተፈላጊነት
አይኖራቸውም፤ ግዛቱ በምድር ዙሪያ ሁሉ ይዘረጋል።
9+12 እናንተ በተሰፋ የምትኖሩ እስረኞች፤
የተበታተኑት እስራኤላውያን የወደፊት ዕጣ ፈንታ

ተሰፋ ቢስ አይሆንም፤ በብዙ ሥቃይ ውስጥ ያለፉ
በመሆናቸው፤ እግዚአብሔር ዕለጥፍ ድርብ በረከት
እንደሚባርካቸው ቃል ገብቶአል።
9+13 ግሪክ፤ ገሩካውያን አርጤክስን ባሸነፉ ጊዜ፤
ከ480—479 ዓ.ቅ.ክ. ባለው ዘመን ውስጥ ግሪኩ ዝነኛ

ሟርተኞች የሐሰት ራእይ ያያሉ፤
የውሸት ሕልም ይናገራሉ፤
ከንቱ መጽናናት ይሰጣሉ፤
ስለዚህ ሕዝቡ እንደ በንች ተቅበዘበዙ፤
እረኛ በማጣትም ተጨነቁ።
3^ኛ ቀጣዩ በእረኞች ላይ ነደላል፤
መሪዎችንም እቀጣለሁ፤
እግዚአብሔር ጸባእት፤
ለመንጋው ለይሁዳ ቤት
ይጠነቀቃልና፤
በጦርነትም ጊዜ እንደ ክብሩ ፈረሰ
ያደርጋቸዋል።
ከይሁዳ፣ የማእዘን ድንጋይ፣
የድንኳን ካስማ፣
የጦርነት ቀስት፣
ገዥም ሁሉ ይወጣል።
5 ጠላትን መንገድ ላይ እንዳለ ጭቃ
ይረጋግጣሉ፤
በአንድነት። እንደ ጦር ሰልፈኛ
ይሆናሉ፤
እግዚአብሔር ከእነርሱ ጋር ስለሆነ
ተዋግተው፤
ፈረሰኞችን ያዋርዳሉ።
6^ኛ የይሁዳን ቤት አበረታሰሁ፤
የዮሴፍንም ቤት እታደጋለሁ።
ስለምራራላቸው፤
ወደቦታቸው እመልሳቸዋለሁ፤
እነርሱም በእኔ እንዳልተተዉ ሰዎች
ይሆናሉ፤
እኔ ስምሳካቸው እግዚአብሔር ነኝና፤
ጸሎታቸውን እሰማለሁ።
7 ኤፍሬማውያን እንደ ገያላን ሰዎች
ይሆናሉ፤
ልባቸውም የወይን ጠጅ እንደ ጠጣ
ሰው ሐሄት ያደርጋል።
ልጆቻቸው ያደታል፤ ደስተኛም ይሆናሉ፤
ልባቸውም በእግዚአብሔር ደስ
ይለዋል።
8 በፋጨት እጠራቸዋለሁ፤
በአንድነት እሰበስባቸዋለሁ፤
በእርግጥ እቤዣቸዋለሁ፤
እንደ ቀድሞው ይበሳሉ።

10+3 ኢሳ14+9፤
ኤር25+34፤
ሕዝ34+8-10
10+4
መዝ118+22፤
ኢሳ22+23፤
ዘካ9+10፤
ሐሥ4+11
10+5
2ሳሙ-22+43፤
አጥ2+15፤
ሚክ7+10፤
5+8፤ ሐጌ2+22፤
ዘክ12+4
10+6 መዝ34+17፤
102+13፤
ኢሳ14+1፤
58+9፤ 65+24፤
ሕዝ30+24፤
36+37፤ 19፤
ዘካ8+7-8፤ 13+9
10+7 1ሳሙ-2+13፤
ኢሳ60+5፤
ኢል2+23፤
ዘካ9+15
10+8 ኢሳ5+26፤
ኤር33+22፤
ሕዝ36+14
10+9 ኢሳ44+24፤
ሕዝ6+9
10+10 ኢሳ11+11፤
49+19፤
ኤር50+19፤
ዘካ8+8
10+11 ኢሳ19+5-
7፤ 51+10፤
ሕዝ29+15፤
30+13፤ ለፎ2+13
10+12
ሕዝ30+24፤
ሚክ4+5
11+1
2ዘካ516+19፤
ሕዝ31+3፤
ዘክ12+6
11+2 ኢሳ2+13፤
10+34፤ 32+19
11+3 ኢሳ5+29፤
ኤር2+15፤
50+44፤ ሕዝ19+9
11+4 ኢር50+7፤
ሕዝ34+2-3

9 በሕዝቦች መካከል ብበትናቸውም፤
በሩቅ ምድር ሆነው ያሰሱኛል፤
እነርሱና ልጆቻቸው ተርፈው፤
በሕይወት ይመለሳሉ።
10 ከግብፅ እመልሳቸዋለሁ፤
ከአሦርም እሰበስባቸዋለሁ፤
ወደ ገላድና ወደ ሊባናስ እመጣቸዋለሁ፤
በቂ ስፍራም አይገኝላቸውም።
11 በመከራ ባሕር ውስጥ ያልፋሉ፤
የባሕሩ ማዕበል ጸጥ ይላል፤
የባባይም ጥልቅ ሁሉ ይደርቃል።
የአሦር ትምክሕት ይዋረዳል፤
የግብፅም በትረ መንግሥት
ያበቃል።
12 በእግዚአብሔር አበረታቸዋለሁ፤
በሰሙም ይመላለሳሉ፤
ይላል እግዚአብሔር፡
11 ለባናስ ሆይ፤ እሳት ዝግባሽን እንዲ
በላው፤
ደጆችሽን ክፈቺ፤
2^ኛ የጥድ ዛፍ ሆይ፤ ዝግባ ወድቋልና አልቅስ፤
የክበሩትም ዛፎች ጠፍተዋል፤
የባሳን ወርካዎች ሆይ፤ አልቅሱ፤
ጥቅጥቅ ያለው ደን ተመንጥሮአል፤
3 የእረኞችን ዋይታ ሰሙ፤
ክብራቸው ተገራጸዋልና፤
የአንበሳችን ጨኸት ስሙ፤
ጥቅጥቅ ያለው የዮርዳኖስ ደን
ወድሟል፤
ሁለቱ እረኞች
4 እግዚአብሔር ስምሳኪ እንዲህ ይላል፤
“ለዕርድ የተለዩትን በንች አሰማራ፤
5 የገዢቸው ያርደቸዋል፤ ሳይቀጡም
ይቀራሉ፤ የሸጧ ቸውም፤ እግዚአብሔር
ይመስገን፤ ባለ ጠጋ ሆኛለሁ” ይላል፤
ጠባቂዎቻቸውም እንኳ አይራሩላቸውም።
6 እንደግዲህ በምድሪቱ ለሚኖረው ሕዝብ
11+5 ኤር50+7፤ ሕዝ34+2-3 11+6 ኢሳ9+19-21፤
ኤር13+14፤ ሰቂ2+21፤ 5+8፤ ሚክ5+8፤ 7+2-6፤ ዘክ14+13
“10፤5 ወይም ሁሉም ገዣች በአንድነት ማለት
ነው/5 እነርሱም

መታመኛ ባደረገ መንገድ የሚመራቸው እውነተኛ እረኛ
ስለሌላቸው፣ በጣዖት አምልኮ፣ በዕድል ነጋሪዎችና በሌሎች
ባሆን የመጽሐፍ ቅዱስን መለኮታዊ መጽሐፍነትና
ኢሕጻዊነት በመካድ፣ የእግዚአብሔርን ቃል
አስተማማኝነት የሚያበላሹ መጋቢዎችና መምህራን፤
ምእመናን ወደ ባዕድ አምልኮ እንዲዛዙ በተዘዋዋሪ
ስልት ተጽዕኖ እያሳደሩ ነው።
10+4 ከይሁዳ፣ የማእዘን ድንጋይ፣ ከይሁዳ ነገድ
የማእዘን ድንጋይ የሆነው (መዝ 118፣22፤ ኢሳ 28፣16)፤
መሲሐ ኢየሱስ ክርስቶስ መጣ፤ እርሱም
ጠበቃነቱን በማሳየት እንደ ድንኳን ካስማ ይሆናል
(ከኢሳ 22፣22-23 ጋር ያነጻጽሩ)፤ አሸናፊ ንጉሥም ነው
(ከራእ 19፣11-16 ጋር ያነጻጽሩ)።
10+6 የይሁዳን ቤት ... የዮሴፍንም ቤት፤
የእግዚአብሔር ዐላማ ዐሥራ ሁለቱን የእስራኤል ነገዶች
ሁሉ መቤዣት ነበር፤ ይሁዳ የደቡብን ሁለት ነገዶች፤

የሴፍ ደግሞ የሰሜንን ዐሥር ነገዶች ይወክላሉ።
10+10 ከግብፅ ... ከአሦርም፤ አሦር በሰሜንና
በምሥራቅ የእስራኤልን ጠላቶች ሲወክል፤ ግብፅ ደግሞ
በደቡብ በኩል የነበሩትን ጠላቶች ይወክላል። እስራኤል
ወደ ቀድሞ ቦታቸው እንዳይመለሱ የሚያደርጉትን ጠላቶች
ሁሉ እንደሚያስወግድ እግዚአብሔር ተስፋ ሰጠ።
11+4-7 በንች አሰማራ፤ ዘካርያስ ታዞ የነበረው
እግዚአብሔር የሾመውን የእስራኤልን እረኛ እንዲወክል
ነው (ቀ፡ 4-14)፤ ከዚያም በመጨረሻው ዘመን
የሚነሳውን ሐሰተኛ ክርስቶስ ይኸውም የእስራኤልን
ክፉ እረኛ (ቀ፡ 15-17) አስቀድሞ በማመልከት ጉልሕ
አድርጎ ማሳየት ነበረበት።
11+4 ለዕርድ የተለዩትን በንች፤ መሲሐን
አንቀበልም የሚሉ በመሆናቸው፤ ለዕርድ የተለዩት
በንቅ እስራኤል ናቸው፤ ዕርዱም የሚከናወነው
በ70 ዓ.ም. በሮማውያን ነበር።

አልራራምና" ይላል እግዚአብሔር፤ "ሰውን ሁሉ ለባልንጀራውና ለንጉሡ አሳልፌ አስጣለሁ፤ እነርሱ ምድሪቱን ያስጨንቃሉ፤ እኔም ከእጃቸው አላድናቸውም።"

⁷ሰለዚህ ለዕርድ የተለዩትን በንች፣ በተለይም የተጨቁኑትን አስማራሁ። ሁለት በትሮች ወስጄም፣ አንዱን "ሞገስ" ሊላውንም "አንድነት" ብዬ ጠራኝቸው፤ መንጋውንም አስማራሁ። ስለእንድ ወር ውስጥ ሦስቱን እረኛች አስወግድሁ።

በንቼ ጠላጄ፤ እኔም፤ ሰለችኋቸው፤ ⁹"እረኛችሁ አልሆንም፤ የሚሞቱት ይሙቱ፤ የሚጠፉት ይሞቱ፤ የቀሩትም አንዱ የሌላውን ሥጋ ይላላ" አልኳቸው።

¹⁰ከዚያም ከአሕዛብ ሁሉ ጋር የገባሁትን ኪዳን ለማፍረስ፣ "ሞገስ" ብዬ የጠራሁትን በትራን ወስጄ ሰበርሁት። ¹¹በዚያም ቀን ኪዳኑ ፈረሰ፤ ሲመለከቱኝ የነበሩትና የተጨነቁት በንችም እግዚአብሔር ቃል መሆኑን ዐወቁ።

¹²እኔም፤ "የሚበጅ መስሎ ከታያችሁ ዋጋዬን ክፈሉኝ፤ አይሆንም ካላችሁም ተውት" አልኳቸው፤ ሰለዚህ ሠላሳ ብር ከፈሉኝ።

¹³እግዚአብሔርም ሊከፍሉኝ የተሰማመበትን ጥሩ ዋጋ "በግምጃ ቤቱ ውስጥ እነኚህን" አለኝ፤ እኔም ሠላሳውን ብር ወስጄ በእግዚአብሔር ቤት ባለው ግምጃ ቤት አስቆመዋሁት። ¹⁴ከዚያም የእስራኤልንና የይሁዳን ወንድማማችነት በማፍረስ፣ "አንድነት" ወይም የጠራሁትን ሁለተኛውን በትራን ሰበርሁት።

¹⁵እግዚአብሔርም እንዲህ አለኝ፤ "እንደ ገና የሰነፍ እረኛ ዕቃ ውሰድ፤ ¹⁶እነሆ፤ በምድሪቱ ላይ እረኛ እስካላሁ፤ እርሱም የጠፋውን አያስብም፤ የባዘነውን

11+7 ሊር25+34
11+8 ሕዝ4+5
11+9 ሊዩ+20፤
ሊር43+11
11+10 ተ+7፤
ሕዝ89+39፤
ሊር14+21
11+12
ዘፍ23+16፤
ማቴ26+15
11+13 ዘፀ21+32፤
ማቴ27+9-10፤
ሐሥ1+18-19

አይፈልግም፤ የተሰበረውን አይጠግንም፤ የዳነውንም አይቀልብም፤ ነገር ግን የሰባውን ሥጋ ይበላል፤ ሰኩፍውንም ሳይቀር ይቀለባጥማል።

¹⁷መንጋውን ለሚተው፤ ለማይረባ እረኛ ወዮለት! ሰይፍ ክንዱንና ቀኝ ዐይኑን ትውጋው፤ ክንዱ ፈጽሞ ትሰለል፤ ቀኝ ዐይኑም ጨርሳ ትታወር።"

የኢየሩሳሌም ጠላቶች እንደሚደመሱ የተነገረ ንግር

12ሰለ እስራኤል የተነገረው የእግዚአብሔር ቃል ይህ ነው፤ ሰማያትን የዘረገ፣ ምድርን የመሠረተ የሰውንም መንፈስ በውስጡ የሠራ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤ ²"ኢየሩሳሌምን በዙሪያዋ ላሉት ሕዝቦች ሁሉ የሚያንገደግድ ጽዋ እደርጋታለሁ፤ ይሁዳም እንደ ኢየሩሳሌም ሁሉ ትከበባለች። ጃምድር አሕዛብ ሁሉ በእርሷ ላይ በሚሰበሰቡበት በዚያ ቀን፤ ኢየሩሳሌምን ለአሕዛብ ሁሉ የማይነቃነቅ ዐለት እደርጋታለሁ፤ ለማነቃነቅ የሚሞክሩ ሁሉ ራሳቸውን ይገዛሉ። 'በዚያን ቀን እያንዳንዱን ፈረስ በድኑንጋጤ የተቀመጠባቸውንም ሰዎች እብደት እመታለሁ" ይላል እግዚአብሔር። 'የይሁዳን ቤት በዐይኔ እጠብቃለሁ፤ ነገር ግን የአሕዛብን ፈረሶች ሁሉ አሳውራለሁ። ሃይሁዳ መሪዎች በልባቸው፣ 'የኢየሩሳሌም ሕዝቦች ብርቱ ናቸው፤ እምላካቸው እግዚአብሔር ጸባእት ነውና' ይላሉ።

⁶በዚያ ቀን የይሁዳን መሪዎች በዕንጨት ክምር ውስጥ እንዳለ የእሳት ምድጃ፣ በነዶም መካከል እንዳለ የፋና ነበልባል እደርጋቸዋለሁ፤ በግራና በቀኝ ዙሪያውን

11+17 ሊዳ13+1፤
ሊር23+1፤
ሕዝ30+21-22
12+1 ዘፍ1+8፤
መዝ104+2፤
102፤ 25፤
ሊዳ57+16፤
ሊር51+15፤
ዕብ1+10
12+2 መዝ60+3፤
75+8፤
ሊዳ51+23፤
ዘዘ14+14
12+3 ሊዳ29+8፤
28+16፤ 66+18፤
ጳጳ2+34-35፤
ዘዘ14+2፤
124 ሕዝ76+6፤
ዘዘ14+2፤
12+5 ሕዝ30+24
12+6 ሊዳ10+17-
18፤ እብ18፤
ዘዘ11+1፤ 14+10

11+7 ሁለት በትሮች፤ ዘካርያስ መሰሉን በመወከል በንቹን ለመጠበቅ ሲል ሁለት በትሮችን ያዘ። ሁለቱ በትሮች እግዚአብሔር ለእስራኤል ያለውን መልካም ሐሳብና እስራኤልንና ይሁዳን አንድ ሕዝብ ለማድረግ ያሰበውን የእግዚአብሔርን ዕቅድ ይወክላሉ። ሕዝቡ መሰሉን የሚከተሉ ከሆነ፤ እነዚህ በረከቶች ተጨባጭ ይሆናሉ። 11+9 እረኛችሁ አልሆንም፤ መንጋው እረኛ የሆነውን መሰሉ በመናቁ፤ ጌታ የእረኝነት ጎላፊነቱን በማቆረጥ ሕዝቡን ለመጥፋት ዕድል አሳልፎ ይሰጣል። 11+10 የገባሁትን ኪዳን ለማፍረስ፤ በዙሪያቸው የነበሩት ጠላቶች እስራኤላውያንን እንዳይወሯቸው ገትቶ ለማስቀረት ሲል፤ እግዚአብሔር ቃል ኪዳን ገብቶ ነበር። እግዚአብሔር ያን ጥበቃውን በማስቀረቱ፤ እስራኤል ጥፋት ሲደርስባቸውና በየቦታው ሲንከራተቱ ዘካርያስ ቀራጭ አድርጎ ያሳያል፤ ይህም ሮማውያን ኢየሩሳሌምን ባወደሙ ጊዜ በ70 ዓ.ም. እውን ሆነ። 11+12 ሠላሳ ብር፤ ዘካርያስ ሕገ-ገሥት መሰሉን በመወከል፤ ለአገልግሎቱ ተመጣጣኝነቱና ነው ብለው የወሰኑትን እንዲከፍሉት መሪዎቹን ለየቃቸው። ለባሪያ የሚከፈለውን ያህል ዋጋ ለመክፈል በመዘጋጀታቸው አዋሪዱት (ዘፀ 21+32)። ሠላሳ ጥሬ ዘር ይሁዳ ኢየሱስን አሳልፎ በመሰጠቱ የተከፈለው ዋጋ ነበር

(ማቴ. 27+3-10)።

11+14 ወንድማማችነት በማፍረስ፤ ከእግዚአብሔር ፍርድ አንዱ ክፍል የእስራኤልን አንድነት ማፍረስ ነው፤ ይኸውም የቃል ኪዳኑ ሕዝብ ራሱ፤ ባላንጣ (ባላጋራ) በሆኑ በድኖች እርስ በርሱ መከፋፈሉ ነበር። 11+15-16 የሰነፍ እረኛ፤ ዘካርያስ በዚህ ጊዜ የእረኛውን ዕቃ በመያዝ ፈሪህ እግዚአብሔር የሌለውን እረኛ አምሳል ማሳየት ነበረበት፤ ይህ ዐይነቱ እረኛም መሣሪያውን (በትሩን) የተገለገለበት በንቹን ለመንከባከብ ሳይሆን፤ እነርሱን ለመጥዳት ነበር (ተ. 4-17 እና ማብ ይመ)። ሰነፉ እረኛ በመጨረሻ እውን ሆኖ የሚታየው በሐሰተኛው ክርስቶስ በመሆን ነው (ከሕዝ 34+3-4፤ ከዳን 11+36-39፤ ክዮሐ 5+43፤ ከ2ተሰ 2+3-10፤ ከራእ 13+1-8 ጋር ያጸጸፋ)።

12+3-9 የምድር አሕዛብ ሁሉ በእርሷ ላይ በሚሰበሰቡበት፤ በዘመኑ መጨረሻ ላይ አያሌ አሕዛብ ጠላት በመሆን በኢየሩሳሌምና በእስራኤል ላይ ይሰበሰባሉ፤ እግዚአብሔር ጣልቃ በመግባት ጠላቶቹን ያጠፋል፤ የዓለም ገያላንም እርማጊዶችን በተበላጠ፤ መርነት ላይ ይደመሰሳሉ (16+16 እና ማብ ይመ። 19+19 ይመ)።

11+17 ሁለት በትሮች፤ ዘካርያስ መሰሉን በመወከል በንቹን ለመጠበቅ ሲል ሁለት በትሮችን ያዘ። ሁለቱ በትሮች እግዚአብሔር ለእስራኤል ያለውን መልካም ሐሳብና እስራኤልንና ይሁዳን አንድ ሕዝብ ለማድረግ ያሰበውን የእግዚአብሔርን ዕቅድ ይወክላሉ። ሕዝቡ መሰሉን የሚከተሉ ከሆነ፤ እነዚህ በረከቶች ተጨባጭ ይሆናሉ። 11+9 እረኛችሁ አልሆንም፤ መንጋው እረኛ የሆነውን መሰሉ በመናቁ፤ ጌታ የእረኝነት ጎላፊነቱን በማቆረጥ ሕዝቡን ለመጥፋት ዕድል አሳልፎ ይሰጣል። 11+10 የገባሁትን ኪዳን ለማፍረስ፤ በዙሪያቸው የነበሩት ጠላቶች እስራኤላውያንን እንዳይወሯቸው ገትቶ ለማስቀረት ሲል፤ እግዚአብሔር ቃል ኪዳን ገብቶ ነበር። እግዚአብሔር ያን ጥበቃውን በማስቀረቱ፤ እስራኤል ጥፋት ሲደርስባቸውና በየቦታው ሲንከራተቱ ዘካርያስ ቀራጭ አድርጎ ያሳያል፤ ይህም ሮማውያን ኢየሩሳሌምን ባወደሙ ጊዜ በ70 ዓ.ም. እውን ሆነ። 11+12 ሠላሳ ብር፤ ዘካርያስ ሕገ-ገሥት መሰሉን በመወከል፤ ለአገልግሎቱ ተመጣጣኝነቱና ነው ብለው የወሰኑትን እንዲከፍሉት መሪዎቹን ለየቃቸው። ለባሪያ የሚከፈለውን ያህል ዋጋ ለመክፈል በመዘጋጀታቸው አዋሪዱት (ዘፀ 21+32)። ሠላሳ ጥሬ ዘር ይሁዳ ኢየሱስን አሳልፎ በመሰጠቱ የተከፈለው ዋጋ ነበር

ያሉትን ሕዝቦች ይበላሉ፤ እያሉትን ግን ከሰፍራዋ ንቅንቅ አትልም።

7 “የዳዊት ቤትና የኢየሩሳሌም ነዋሪዎች ክብር ከይሁዳ ክብር እንዳይበልጥ እግዚአብሔር በመጀመሪያ የይሁዳን መኖሪያዎች ያድናል። ሻመካከላቸው እጅግ ደካማ የሆነው እንደ ዳዊት፣ የዳዊት ቤትም ፊት ፊታቸው እንደሚሄድ እንደ እግዚአብሔር መልእክት እንደ አምላክ ይሆንላቸው ዘንድ በኢየሩሳሌም የሚኖሩትን እግዚአብሔር ይከልላቸዋል። በዚያ ቀን ኢየሩሳሌምን በወንት አሕዛብ ሁሉ ላይ እወጣለሁ።

ስለ ወጉት የተደረገ ሕዘን

10 “በዳዊት ቤትና በኢየሩሳሌም ነዋሪዎች ላይ የርገራጌና የልመና መንፈስ አፈሳሰሁ፤ ወደ ወጉኝ ወደ፣ እኔም ይመለከታሉ፤ እነርሱም ለአንድ ልጅ እንደሚለቀስ ያለቅ ሱለታል፤ ለበኩር ልጅ ምርር ተብሎ እንደሚለቀስም አምርረው ያለቅ ሱለታል።” 11 በዚያ ቀን በመገደን ሜዳ ለሐዳድሪም እንደተለቀሰ ሁሉ በኢየሩሳሌም የሚለቀሰውም እንደዚሁ ታላቅ ልቅሶ ይሆናል። 12 ምድሪቱ ታለቅሳለች፤ የየነገዱ ወንዶች ለየራሳቸው ያለቅሳሉ፤ ሚስቶቻቸውም ለየራሳቸው ያለቅሳሉ፤ በዚህም ዐይነት የዳዊት ቤት ነገድ ወንዶች ከነሚስቶቻቸው፣ የናታን ቤት ነገድ ወንዶች ከነሚስቶቻቸው፣ 13 የሊዊ ቤት ነገድ ወንዶች ከነሚስቶቻቸው፣ የሰሜኢ ቤት ነገድ ወንዶች ከነሚስቶቻቸው፣ 14 የቀሩትም ነገዶች ወንዶች ሁሉ ከነሚስቶቻቸው ያለቅሳሉ።

12+7 ኤር30+18፣ አሞ9+11
12+8 መዘ82+6፣ 91+4፣ ኤል3+10፣ 3፣ 16፣ ሚክ7+8፣ ዘካ9+15
12+9 ኢሳ29+7፣ ዘክ1+21፣ 14፣ 2-3፣
12+10 ዘዩ21+16፣ መሳ11+34፣ መዘ22+16፣ ኢሳ44+3፣ ኤር31+19፣ ሕዝ37+9፣ 39+29፣ ኢል2+28-29፣ ዮሐ19+34፣ 37
12+11 2ነገ23+29፣ ኤር50+4
12+12 ማቴ24+30፣ ራእ1+7
12+14 ዘካ7+3
8ን11+35፣ ዘክ10+6፣ ሚል3+2፣ 1ኢጥ1+6-7
13+1 ዘሌ16+30፣ መዘ51+2፣ ኤር17+13
13+2 1ነገ22+22፣ ኤር23+14-15፣ 43+12፣ ሕዝ6+6፣ 36+25፣ ሆሲ2+17፣ ሚክ5+13
13+3 ዘዳ13+6-11፣ 18+20፣

ከገጠአት መንጻት

13 “በዚያ ቀን የዳዊትን ቤትና ከርከሱት የሚያነጹምን ነዋሪዎች ከገጠአትና ከርከሱት የሚያነጹምን ይከፈታል።

2 “በዚያ ቀን የጣዖታትን ስም ከምድሪቱ አጠፋለሁ፤ ከእንግዲህም አይታሰቡም” ይላል እግዚአብሔር ጸባኤት። “ነቢያትንና ርከሱ መንፈስን ከምድሪቱ አስወግዳለሁ። ሕማንም ትንቢት ቢኖር በወጣቱ አባቶች እናቱ፣ ‘በእግዚአብሔር ስም ሐሰት ተናግረሃልና’ ሞት ይገባሃል’ ይሉታል። ትንቢት ቢኖርም የገዛ ወላጆቹ ይወጉታል።

3 “በዚያን ቀን እያንዳንዱ ነቢይ ስለሚናገረው የትንቢት ራእይ ያፍራል፤ ለማታለልም የነቢያትን ጠጉራም ልብስ አይለብስም።” እነርሱም፣ “እኔ ገበሬ እንጂ ነቢይ አይደለሁም፤ ከልጅነቱ ጀምሮ ጉሮዩ የተመሠረተውም በዕርሻ ላይ ነው’ ይላል። ‘ኢየሱስ ሰው፣ ‘ይህ በሰውነትህ’ ላይ ያለው ቀብል ምንድን ነው?’ ብሎ ቢጠይቀው፣ ‘በባልንጅሮቹ ቤት ሳለሁ የቄሰልሁት ነው’ ይላል።

እረኛው ተመታ፤ በገዢ ተበተነ። እግዚአብሔር ጸባኤት እንዲህ ይላል፤ “ሰይፍ ሆይ፤ በእረኛዬ፤ በቅርብ ወዳጄ ላይ ንቃ!

13+3 ነህ6+14፣ ኤር23+34፣ 28+16፣ ሕዝ14+9
13+4 1ነገ18+7፣ ኢሳ20+2፣ ኤር6+15፣ ሕዝ12+24፣ ማቴ3+4
13+5 አሞ7+14
13+7 ማቴ26+31፣ ማር14+27፣ 2ሳሙ17+2፣
12+10 ወይም ለእኔ ሊሆን ይችላል።
13+5 ወይም ለእኔ ሕሳብ፣ በመገተነቱ የተሸጠ ሰው
13+6 በእጅግ መኻል ያሉ ቀሳሎች የሚሉ አሉ።

12+10-14 የርገራጌና ... መንፈስ፤ እነዚህ ጥቅሶች በጠላቶቻቸው አማካይነት ሽንፈት ሊገጥማቸው በመቃረብ፣ ልባቸውን ለእግዚአብሔር ስላስረከቡት፣ ኢየሱስንም እውነተኛው መሰሉ ነው ብለው ስላመኑት ስለ ተወሰኑ አይሁድ ይናገራሉ።

12+10 ያለቅሱለታል፤ በዚያ የጦርነት ዕለት በአደጋ አፋፍ ላይ እያሉ፣ ሕዝቡ እግዚአብሔር ይታደጋቸው ዘንድ ወደ እርሱ ይጮኻሉ። እግዚአብሔር ጸጋውን ለመስጠትና ጸሎታቸውን ለመመለስ ሲል፣ መንፈስ ቅዱስ በእነርሱ ላይ እንዲወርድ ያደርጋል።

(1) ንስሐ የሚገቡት በቃትም የመሰሉትን የኢየሱስን ጉን በወጋው በሮማውያን ጦርና (ከመዝ 22፣ 16፣ ከኢሳ 53፣ 5፣ ከዮሐ 19፣ 34 ጋር ያነጻጽሩ)፣ በሞቱ የእነርሱ እጅ ስላለበት በደለኞች መሆናቸውን ይገነዘባሉ። (2) ሐዘናቸው መሪር ይሆናል፤ ባልና ሚስት በዚያን ወቅት ለብቃቸው ሆነው እንደሚያለቅሱ ሁሉ፤ እያንዳንዱ ቤተ ሰብ ለየብቃቸው ያለቅሳሉ። ስለዚህ እያንዳንዱ ሰው በገጠአቱና ኢየሱስ ክርስቶስን በመከዳ በማሉ ንስሐ መግባት አለበት (ከሮሜ 3፣ 23፣ 6፣ 23፣ ከሐሥ 16፣ 31፣ ከኢጲጥ 2፣ 24 ጋር ያነጻጽሩ)።

13+1-6 የዳዊትን ቤትና ... ምንጭ ይከፈታል፤ ይህ ምንጭ ክርስቶስ በመስለፍ ላይ በመሞቱ እውን የሆነውን ማለትም ከገጠአት መንጻትን ሥዕላዊ በሆነ መልክ ገልጦ ያሳያል። አማኞች ሁሉ ከገጠአታቸው በነጻነት በተመሳሳይ መንገድ፣ አይሁድም ከገጠአት

ይነጻሉ (1ዮሐ 1፣ 7፣ 9 ጋር ያነጻጽሩ)።

13+4 እያንዳንዱ ነቢይ ... ያፍራል፤ በእነዚያ ቀናት እግዚአብሔር ሐሰተኛ ነቢያትን ሁሉ ያጋልጣል፤ እነርሱም ፍርሀት ይገባቸዋል፤ ያፍራሉም፤ እያንዳንዱም፣ “ነቢይ አይደለሁም፤ እኔ ገበሬ ነኝ” ይላል። እስከዚያ ጊዜ ድረስ በአብዮተ ክርስቲያኖች ውስጥ አያሌ ሐሰተኛ ነቢያት እንደሚኖሩ መገንዘብ ይኖርብናል፤ በዚህም መሠረት መናፍሱትን እንድንፈትን እግዚአብሔር ጥሪ ያቀርብናል (1ዮሐ 4፣ 1 እና ማገ ይመ፣ በገጽ 1519 ላይ፣ “የሐሰት ትምህርት አስተማሪዎች” በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

13+6 በሰውነትህ ላይ ያለው ቀብል፤ ይህ ቀብል ከጣዖት አምል፣ ጋር የተያያዘ ሲሆን፣ በተፈጸመ በደል ጦስ የመጣ ቀብል ሊሆን ይችላል (ቀ. 2-5)።

13+7 ሰይፍ ... እረኛውን ምታ፤ በዚህ ትንቢታዊ አመለካከት መሠረት እረኛ የተባለው መሰሉ ነው፤ (1) እግዚአብሔር እረኛውን፣ “የቅርብ ወዳጄ” ይለዋል (ይኸውም፣ “አቶዬ” “ባልደረባዬ” እንደ ማለት ሲሆን)፤ ይህም መሰሉ መለኮት መሆኑን ያመለክታል። (2) እረኛ የሆነው መሰሉ ይመታል። ይኸውም ይሰቀላል ማለት ነው፤ ደቀ መዛሙርቱም እንደ ቢሆን ይበተናሉ (ማቴ 26፣ 31፣ 56፣ ማር 14፣ 27 ይመ)። ይህ ትንቢት በ70 ዓ.ም. አይሁድ የሚበተኑ መሆናቸውን በተላካነት ሊያመለክት ይችላል።

እረኛውን ምታ፤
በጎቹ ይበተናሉ፤
እኔም ከንዴን ወደ ታናናሾቹ
አዞራለሁ።
የእግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤
“የምድር ሁሉ፤
ሁለት ሦስተኛው ተመትቶ
ይጠፋል፤
አንድ ሦስተኛው ግን በውስጡ
ይቀራል፤
የዚህን አንድ ሦስተኛውን ክፍል ወደ እሳት
አመጣለሁ፤
እንደ ብር አነጥራቸዋለሁ፤
እንደ ወርቅም እፈትናቸዋለሁ፤
እነርሱ ስሜን ይጠራሉ፤
እኔም እመልሰላቸዋለሁ፤
እኔም፤ ‘ሕዝቤ ናቸው’ እላለሁ፤
እነርሱም፤ ‘እግዚአብሔር ስምሳካችን
ነው’ ይላሉ።”

እግዚአብሔር ይመጣል፤ ይነግሣልም
14 እነሆ፤ የእግዚአብሔር ቀን ይመጣል፤
በዝብዛሽንም በውስጥሽ ይካፈላሉ።
እየሩሳሌምን እንዲውን አሕዛብን ሁሉ
እስበስባለሁ፤ ከተማዬ ትያዛለች፤ ቤቶች
ይበዘዘላሉ፤ ሴቶችም ይደፈራሉ፤ የከተማ
ዬቱ እኩሊታ ይማረካል፤ የሚቀረው ሕዝብ
ግን ከከፍተኛው አይወሰድም።
የእግዚአብሔርም በጦርነት ጊዜ
እንደሚዋጋ፤ እነዚያን አሕዛብ ሊወጋ
ይወጣል። በዚያን ቀን እግሮቹ ከእየሩሳሌም
በስተ ምሥራቅ በደብረ ዘይት ተራራ ላይ

13+8 ሕዝብ2+4
12፤ ዘዘ14+2
13+9 ዘሌ26+12፤
ኢዮ6+29፤
መዝ12+6፤
50+15፤ 86+7፤
105+1፤ ኢላ4+4፤
30+19፤ 33+14፤
44+5፤ ኤር6+27፤
29+12፤ 30+22፤
ሕዝ20+38፤
14+1 ኢሳ13+6፤
23+18፤
ኢላ1+15፤
ሚላ4+1፤
14+2 ዘዩ34+29፤
ኢሳ2+3፤ 13+6፤
ሰቆ5+11፤
ሕዝ5+8፤
ዘዘ12+3፤ 13+8
14+3 ኢላ8+9፤
ዘዘ9+14-15፤
12+9
14+4 ዘዩ16+31፤
ሕዝ11+23

14+5 ዘዩ33+2፤
ኢሳ29+6፤
66+15-16፤
አዋ1+1፤
ማቴ16+27፤
25+13፤ ይሁ14
14+6 ኢሳ13+10፤
ኤር4+23
14+7 ኢሳ13+10፤
30+26፤
ኤር30+7፤
ራእ21+23-25፤
22+5
14+8 ዘዩ8+22፤
ኢሳ30+25፤

ይቆማሉ፤ የደብረ ዘይት ተራራም ታላቅ
ሽለቆን በመሥራት የተራራውን እኩሊታ
ወደ ሰሜን፤ እኩሊታውንም ወደ ደቡብ
በማድረግ ምሥራቅና ምዕራብ ሆኖ ለሁለት
ይከፈላል፤ እናንተም በእግዚአብሔር ተራራ
ሽለቆ በኩል በይሁዳ ንጉሥ በዋዚያን ዘመን
በምድር ትሸሻላችሁ፤ ሽለቆው እስከ አጸል
ይደርሳልና። በምድር መናወጥ ምክንያት
ሸሽታችሁ እንደ ነበረ ትሸሻላችሁ፤ ከዚያም
ስምሳክ እግዚአብሔር ይመጣል፤ ቅሆሳንም
ሁሉ አብረውት ይመጣሉ።
በዚያ ቀን በረዶ ውርዌና ብርሃን
አይኖርም። ጉዞም የብርሃን ወይም የጨለማ
ጊዜ የሌለበት ልዩ ቀን ይሆናል፤ የም
ቀን በእግዚአብሔር የታወቀ ቀን ይሆናል፤
ሲመሽም ብርሃን ይሆናል። በዚያን ቀን
የሕይወት ውሃ ከእየሩሳሌም ይፈልቃል፤
እኩሊታው ወደ ምሥራቁ ባሕር፣
እኩሊታውም ወደ ምዕራቡ ባሕር ይፈላል፤
ይህም በበጋና በክረምት ይሆናል።
የእግዚአብሔር በምድር ሁሉ ላይ
ይነግሣል፤ በዚያን ቀን እግዚአብሔር
አንድ፤ ስሙም አንድ ብቻ ይሆናል።
የምድር ሁሉ ከጌባ እንሥቶ በእየሩሳ

14+8 ሕዝብ7+1-12፤ ኢላ2+20፤ ዮሐ7+38፤ ራእ22+1-2
14+9 ዘዩ6+4፤ መዝ22+28፤ 47+7፤ ኢላ45+24፤
ኢዘ21፤ ፀጋ2+14፤ ኤፌ4+5-6፤ ራእ11+15
14+10 ኢሉ 15+32፤ 19፤15+22፤ 29፤14+13፤ ነህ3+1፤
ኢላ2+2፤ ኤር29+2፤ 30፤18፤ አዋ9+11፤ ዘዘ12+6
21+5 ወይም ተራራዬ ሽለቆ ይርማል እስከ አጸል
ይሰፋሉ። በርዕድ መራት ባዚያ እንደ ተዘጋው
ሁሉ በወደፊቱም እንደዚያ ይሆናል
=14+8 ሙት ባሕር ነው
=14+8 ሚደትራኒያን ነው

ሚላ
4፡2-3

13+8-9 ይህን አንድ ሦስተኛውን ክፍል፤
እነዚህ ጥቶች በዘመኑ መጨረሻ ስለሚከሰቱት ታላቅ
የመከራ ጊዜ ሊያመለክቱ ይችላሉ (በገጽ 1471 ላይ፤
“ታላቁ መከራ” በሚል ርእስ የተረፈውን የትኩረት
ጽሑፍ ይመልከቱ)፤ የማያምኑት አይሁድ (ሁለት ሦስተኛው)
ይገደላሉ (ተጋ 8)፤ የሚተርፉት ሚሶው ብቻ ናቸው፤
እነዚህ ሕዝቦች “ወደ ወገኛ ወደ እኔም ይመለከታሉ”
(12፤10-14) ተብሎላቸዋል፤ ስለዚህ የሚድኑት ትሩፋን
እስራኤላውያን ብቻ ናቸው (ራእ 11-18)።
14፤1 እነሆ፤ የእግዚአብሔር ቀን ይመጣል፤
“የእግዚአብሔር ቀን” የሁለቱም ማለት የፍርድና ወደ
ቀደመው መልካም ሁኔታ የመመለሻ ጊዜ ነው። ከዚህ
ላይ የሚያመለክተውም ክርስቶስ በሕዝብ ሁሉ ላይ
ለመፍረድና የዚህ ዓለም መንግሥቱን ለመመሥረት
የሚመጣበትን ጊዜ ነው።
14፤2 እየሩሳሌምን ... አሕዛብ ሁሉ
እስበስባለሁ፤ አሕዛብ ድል የሚያገኙ ይመስላሉ፤
በመጨረሻ ግን ፈጽሞ ይጠፋሉ (12፤3-9 እና ማብ
ይመ)።
14፤3 እግዚአብሔርም ... ይወጣል፤ እግዚአብሔር
በጦርነቱ ውስጥ ጣልቃ በመግባት አሕዛብን ድል
ያደርጋል።
14፤4 እግሮቹ ... በደብረ ዘይት ተራራ ላይ
ይቆማሉ፤ ጌታ እየሱስ ክርስቶስ ትቶት ወደ ሃደው
ሰፍራ በመጨረሻ ሲመለስ፤ ይህ ትንቢት ይፈጸማል
(ሉቃ 24፤50-51፤ ሐዲ 1፤9-12)። ተራራው ለሁለት

ተከፍሎ ግማሹ ወደ ሰሜን፤ ግማሹ ደግሞ ወደ ደቡብ
በመሸሸ በመካከላቸው ሽለቆ እንዲፈጠር ሲያደርጉ፤
የዚያ ሰፍራ መልክ ምድራዊ ገጽታ ትንግርታዊ
(ታምራዊ) በሆነ መልክ ይለወጣል።
14፤8 የሕይወት ውሃ ከእየሩሳሌም
ይፈልቃል፤ የሕይወት ውሃ (የዚህ አባባል ተጓዳኝ
ይሰፋሉ፤ ፀጋ2፤14፤ ኤፌ4፤5-6፤ ራእ11፤15
14፤10 ኢሉ 15፤32፤ 19፤15፤22፤ 29፤14፤13፤ ነህ3፤1፤
ኢላ2፤2፤ ኤር29፤2፤ 30፤18፤ አዋ9፤11፤ ዘዘ12፤6
21+5 ወይም ተራራዬ ሽለቆ ይርማል እስከ አጸል
ይሰፋሉ። በርዕድ መራት ባዚያ እንደ ተዘጋው
ሁሉ በወደፊቱም እንደዚያ ይሆናል
=14+8 ሙት ባሕር ነው
=14+8 ሚደትራኒያን ነው

14፤9 እግዚአብሔር በምድር ሁሉ ላይ
ይነግሣል፤ ጌታ እየሱስ ክርስቶስ በምድር ሁሉ
ላይ መንግሥቱን ሲመሠርት፤ የምድር ሕዝቦች ሁሉ
ያመልኩታል (ከፋ፤14፤ 6፤5፤ ከሚካ 4፤13፤ ከራእ 17፤14፤
19፤16 ጋር ያነጻጽሩ)።
14፤10 ምድር ሁሉ ... ደልዳላ ሚዳ
ትሆናል፤ እየሩሳሌም ራሷ በአካባቢዋ ካለው ሰፍራ
ሁሉ ከፍ ብላ የምትታይ ብትሆንም እንኳ፤ ጌታ ዳግም
ከመምጣቱ የተነሣ በእየሩሳሌም ዙሪያ ያለው ምድር
ደልዳላ ይሆናል።

ሴም ደቡብ እስካለችው ሬሞን ድረስ ተለ ውጣ ደልዳላ ሚዳ ትሆናለች፤ ኢየሩሳሌም ግን ከብንያም በር እስከ መጀመሪያው በር፤ ከማእዘን በርና ከሐናንኤል ግንብ እስከ ንጉሠ የወይን ጠጅ መጥመቂያ ድረስ በዚያው በቦታዋ ላይ ከፍ እንዳለች ትኖራለች።¹⁴የሰው መኖሪያም ትሆናለች፤ ከቱም ዳግመኛ አትፈርስም፤ ኢየሩሳሌም ያለ ሥጋት በሰላም ትኖራለች።¹⁵እግዚአብሔር ኢየሩሳሌምን የወጓትን አሕዛብ ሁሉ የሚመታበት መቅሠፍት ይህ ነው፤ ገና በእግራቸው ቆመው ሳሉ ሥጋቸው ይበሰብሳል፤ ዐይኖቻቸው በጉድጓዶቻቸው ውስጥ እንዳሉ ይበሰብሳሉ፤ ምላሶቻቸውም በአፎቻቸው ውስጥ እንዳሉ ይበሰብሳሉ።¹⁶በዚያ ቀን ከእግዚአብሔር ዘንድ በሰዎች ላይ ታላቅ ሽብር ይወርዳል፤ እያንዳንዱ ሰው የባልንጀራውን እጅ ይይዛል፤ አንዱም ሌላውን ይወጋዋል።¹⁷ይሁዳም ደግሞ ኢየሩሳሌምን ይወጋል። በዙሪያው ያሉ የአሕዛብ ሁሉ ሀብት፣ ብዙ ወርቅ፣ ብርና ልብስ ይሰበሰባል።¹⁸ይህንን የሚመስል መቅሠፍት ፈረሶችን፣ በቅሎዎችን ግመሎችንና አህዮችን እንዲሁም በየሰፈሩ ያሉትን እንስሶች ሁሉ ይመታል።¹⁹በዚያም ኢየሩሳሌምን ከወጓት አሕዛብ ከሞት የተረፉት ሁሉ ለንጉሡ፤ ለእግዚአብሔር ጸባኦት ለመሰገድና የዳስን በዓል ለማክበር በየዓመቱ ይወጣሉ።²⁰የምድር

14+11 መዝ48+8፤ ሕዝ34+25-28፤ ዘካ24 14+12 ቍ18፤ ዘሌ26+16፤ ዘዳ28+22፤ እዮ18+13፤ እሳ11+4 14+13 ዘዳ35+5፤ መሳ7+22፤ ዘካ11+6 14+14 እሳ23+18፤ ዘካ12+2 14+15 ቍ12 14+16 ዘወ23+16፤ 2ኃ719+31፤ መዝ22+29፤ 86+9፤ እሳ19+21፤ 60+6-9፤ እሳ21፤ ሚከ4+2 14+17 2ዜ532+23፤ እር14+4፤ እሞ4+7 14+18 ቍ12፤ ዘዳ27+29 14+19 ዕዝ3+4 14+20 ዘወ9+30፤ ዘዘ46+20፤ ዘካ9+15 14+21 ነዘ8+10፤ 11+1፤ እር31+40፤

ሕዝብ ሁሉ ለንጉሡ፤ ለእግዚአብሔር ጸባኦት ሊሰግዱ ወደ ኢየሩሳሌም የማይወጡ ከሆነ ዝናብ አያገኙም።²¹የግብፅም ሰዎች ወደዚያ ሳይወጡ ቢቀሩ፤ ዝናብ አያገኙም፤ እግዚአብሔር ወጥተው የዳስ በዓልን በማያ ከብሩ አሕዛብ ላይ የሚያደርሰውን መቅሠፍት በእነርሱም ላይ ያመጣል።²²የዳስን በዓል ወጥተው ለማያከብሩ ግብፃውያንና አሕዛብ ሁሉ የተወሰነው ቅጣት ይህ ነው።²³በዚያ ቀን በፈረሶች ሻዥራ ላይ፤ “ቅዱስ እግዚአብሔር” የሚል ጽሑፍ ይቀረጻል፤ በእግዚአብሔር ቤት ያሉ የማብሰያ ምንቸ ቶች ከመሠዊያው ፊት ለፊት እንዳሉ ሳሕኖች የተቀደሱ ይሆናሉ።²⁴በኢየሩሳሌምና በይሁዳ ያሉ ምንቸቶች ሁሉ ለእግዚአብሔር ጸባኦት የተቀደሱ ይሆናሉ፤ መሥዋዕት ለማቅረብ የሚመጡ ሁሉ ምንቸቶችን በመውሰድ ያበስሉባቸዋል፤ በዚያን ቀን በእግዚአብሔር ጸባኦት ቤት ከእንግዲህ ወዲያ ከነዓናዊ አይገኝም።

14+21 ሕዝ44+9፤ ዘካ9+8፤ ሮሜ14+6-7፤ 1ቆሮ10+31
*14+21 ወይም ነጋዴ እነዚህ ሕዝቦች በአብዛኛው በንግድ ሥራ ላይ የተሰማሩ ሳይሆኑ አይቀሩም።

14+12-15 እግዚአብሔር ... የሚመታበት፤ እነዚህ ጥቅሶች በአሕዛብ ላይ ስለሚመጣው ፍርድ ዘርዘር ያለ ሐተታ ያቀርባሉ (ቍ 3 እና ማብ ይመ)። 14+16 ከሞት የተረፉት ... ለንጉሡ ... ለመሰገድና፤ ክርስቶስ ከተመለሰና ሐሰተኛው ክርስቶስና ሰራዊቱ ከተደመሰሱ በኋላ (ከራእ 19 ጋር ያነጻጽሩ)፤ ከሕዝብ ወገን ሁሉ ከሞት የተረፉት በዳስ በዓል ላይ መሲሕ የሆነውን ንጉሡን ይኸውም ጌታ ኢየሱስን ለማምለክ በያመቱ ወደ ኢየሩሳሌም ይመጣሉ። ከሞት የተረፉት በርስተ ምድራቸው በመቅረት ክርስቶስን ጌታ አድርገው የተቀበሉት ሰላማዊ ሠራተኞች ሳይሆኑ አይቀርም። 14+17 ዝናብ አያገኙም፤ እግዚአብሔርን

በማያመልኩና የዳስ በዓልን በማያከብሩ አሕዛብ ላይ ቅጣቱ፤ ዝናብ ፈጽሞ አለመዝነሱ ይሆናል። 14+20 ቅዱስ እግዚአብሔር፤ ከእንግዲህ በአንድ በኩል፤ “ቅዱስ” በሌላ በኩል ደግሞ፤ “ተራሰው” የሚለው መለያ አይኖርም፤ እያንዳንዱ ሰውና እያንዳንዱ ነገር እግዚአብሔርን ለማምለክ፤ ለአገልግሎቱ የተቀደሰና ለእርሱ የተሰጠ ይሆናል። 14+21 ከእንግዲህ ወዲያ ከነዓናዊ አይገኝም፤ “ከነዓናዊ” የሚለው አባባል ከኢግብረገባዊነትና ከክፋት ጋር ተመሳሳይነት አለው፤ እግዚአብሔር ቅድስናንና ጽድቅን በመንግሥቱ ዙሪያ ሁሉ ጉልተው እንዲታዩ አድርጎ ይመሠርታቸዋል።

ትንቢተ ሚልክያስ

አስተዋዕኦ

መግቢያ (1:1)

I. የእግዚአብሔር ንግርና የእስራኤል ጥያቄዎች (1:2—3:18)

(ሀ) የመጀመሪያ ንግር፤ እግዚአብሔር እስራኤልን ወዶአል (1:2-5)

የእስራኤል ጥያቄ፤ “እንዴት ወደድኸን?” (1:2)

(ለ) ሁለተኛ ንግር፤ እስራኤል እግዚአብሔርን አቃለሉ (1:6—2:9)

የእስራኤል ጥያቄ፤ “ስምህን ያቃለልነው እንዴት ነው?” (1:6)፤

“ያረከስንህ እንዴት ነው?” (1:7)

(ሐ) ሦስተኛ ንግር፤ እግዚአብሔር የእስራኤልን ቀሩርባን አይቀበልም (2:10-16)

የእስራኤል ጥያቄ፤ “ለምን ይህ ሆነ?” (2:14)

(መ) አራተኛ ንግር፤ ጌታ በድንገት ይመጣል (2:17—3:6)

የእስራኤል ጥያቄዎች፤ “ያታከትነው እንዴት ነው?” “የፍትሕ አምላክ ወዴት ነው?” (2:17)

(ሠ) አምስተኛ ንግር፤ ወደ ጌታ ተመለሱ (3:7-12)

የእስራኤል ጥያቄዎች “የምንመለሰው እንዴት ነው?” (3:7)፤ “እንዴት እንሰርቅሃለን?” (3:8)

(ረ) ስድስተኛ ንግር፤ እስራኤል በእግዚአብሔር ላይ የተናገሩት ተገቢ ያልሆነ ቃል (3:13-18)

የእስራኤል ጥያቄዎች፤ “... በአንተ ላይ የተናገርነው ምንድን ነው?” (3:13)፤

“እርሱ የሚፈልገውን ሁሉ በማድረግ ... ምን ተጠቀምን?” (3:14)

II. የጌታ ቀን (4:1-6)

(ሀ) በትዕቢተኛውና በክፉው ላይ የሚመጣ የፍርድ ቀን ይሆናል (4:1)

(ለ) ለጳድፍ የድል ቀን ይሆናል (4:2-3)

(ሐ) በእግዚአብሔር ሕዝብ መካከል ዲበ ተፈጥሮአዊ በሆነ መልኩ የሚታደሰውን የአባትና የልጅ ግንኙነት ተከትሎ ይመጣል (4:4-6)

ጸሐፊ፤ ሚልክያስ

ዋና ሐሳብ፤ በድንገር ምርኮ ይሁዲነት ላይ የእግዚአብሔር ፍርድ

የተጻፈበት ጊዜ፤ 430—420 ዓ.ቅ.ክ. ሳይሆን አይቀርም

ታሪካዊ ዳራ

ሚልክያስ የሚለው ስም ትርጉም “መልእክተኛዬ” ማለት ነው፤ “የእግዚአብሔር መልእክተኛ” የሚል ትርጉም ያለው ቃል፤ “የማላኪያህ” ምንግር ሳይሆን አይቀርም። በ1:1 ላይ ያለው፤ “ሚልክያስ” የሚለው ቃል ከግል ስም ይልቅ ገላጭ ርእስ ነው የሚለው አመለካከት ፈጽሞ የሚያስከድ አይደለም። ስለ ነቢዩ በሌላ የብሉይ ኪዳን ውስጥ በየትኛውም ስፍራ ምንም የተጠቀሰ ነገር ባይኖርም፤ ግንኙነቱ ግን በዚህ መጽሐፍ ላይ በግልጽ ይታያል። በድንገር ምርኮዎ ይሁዳ ውስጥ ራሱን የሰጠ አይሁዳዊ ሲሆን፤ ነህም የ በነበረበት ዘመን ያገለገለ የክህነት ተልእኮ የነበረው ነቢዩ ሳይሆን አይቀርም። ለኪዳን ታማኝነት የነበረው ጽናት (2:4:5:8:10)፤ በግብዝነትና በታይታ አምልኮ (1:7—2:9)፤ በባዕድ አምልኮ (2:10-12)፤ በፍች (2:13-16)፤ እና እግዚአብሔርን በዐሥራትና በመባ በመስረቅ ላይ ሁሉ ያለው ብርቱ ተቃውሞ ነቢዩ ቅድስናውን የጠበቀና ለእግዚአብሔርም ከልቡ ያደረ ሰው ለመሆኑ ይሞሰክራሉ።

የመጽሐፉ ይዘት የሚከተለውን ያሳያል፤ (1) ቤተ መቅደሱ እንደ ገና ተሠራ (516/518 ዓ.ቅ.ክ) እና መሥዋዕቱና ሥርዐቱ እንደ ገና ተደነገጉ፤ (2) በዕዝራ አማካይነት ሕጉን የሚመለከት አጠቃላይ መግለጫ እንደ ገና ተሰጠ (457—455 ዓ.ቅ.ክ. ሳይሆን አይቀርም፤

ዕዝ 7:10:14:25-26 ይመ)፤ እና (3) በካህናትና በሕዝቡ መካከል ከሃይማኖት ወደኋላ መንሸራተት በተደጋጋሚ ተከሠተ (433 ዓ.ቅ.ክ. ሳይሆን እይቀርም)። በተጨማሪም ሚልክያስ የገለጸው መንፈሳዊ ሁኔታና ቸልተኝነት፤ ነሆምያ በኢየሩሳሌም ለሁለተኛ ጊዜ አስተዳደሪ ሆኖ ለማገልገል (ከነሀ 13:4-30 ጋር ያነጻጽሩ) ከፋርስ ተመልሶ በመጣበት ጊዜ (433-425 ዓ.ቅ.ክ.) ከገጠመው ሁኔታ ጋር ይመሳሰላል። በዚያን ጊዜ የሚከተሉት ሁኔታዎች ተከሥተዋል፤ (ሀ) ካህናቱ ኢግብረገባውያን ሆነዋል (1:6-2:9፤ ነሀ 13:1-9)፤ (ለ) ዐሥራትና መጣ ችላ ተባለ (3:7-12፤ ነሀ 13:10-13)፤ (ሐ) ወንዶች ዕብራውያት ሚስቶቻቸውን እየፈቱ የአሕዛብ ሴቶችን (ምናልባት ወጣትና የተዋቡ) ከማግባታቸው የተነሣ የጋብቻ ኪዳን ተጣሰ (2:10-16፤ ነሀ 13:23-28)። እነዚህን ነጥቦች መሠረት በማድረግ ሚልክያስ መልእክቱን የተናገረው ከ430-420 ዓ.ቅ.ክ. ባሉት ጊዜያት ይመስላል።

ዐላማ

ሚልክያስ መልእክቱን በጻፈበት ጊዜ ከምርኮ የተመለሱት አይሁድ በሊስቲና ውስጥ በመጥፎ ሁኔታና በመንፈሳዊ ውድቀት ውስጥ ነበር። ሕዝቡ የእግዚአብሔርን ፍቅርና ተስፋ በመጠራጠር፤ ፍትሑን ጥያቄ ውስጥ በማስገባትና ትእዛዞቹን በመፈጸም ትርፍ እንደማይገኝ በማመን ያፈሙ ነበር። እምነታቸው እየደከመ ሲመጣ በአምልኮ ሥርዐታቸው ረገድ ፈዛዛቸና ግድለሾች፤ ለሕጉ ሥርዐቶች ደንታቢዎችና በኪዳን ላይም ነጢአትን ሁሉ በመሥራት በደለኞች ሆኑ። ሚልክያስ ለካህናቱና ለሕዝቡ የሚከተሉትን ትንቢታዊ ማሳሰቢያዎች አቀረበላቸው፤ (1) እግዚአብሔር ድንገት በፍርድ ከመምጣቱ በፊቱ ከነጢአታቸውና ከሃይማኖታዊ ግብዝነታቸው ንስሐ እንዲገቡ፤ (2) የእግዚአብሔር ሞገስና በረከት እንዳይገኙ የገደቡትን ያለመታዘዝ ዕንቅፋቶች እንዲያስወግዱ፤ (3) በእውነተኛና በቅን ልብ ወደ እግዚአብሔርና ወደ ኪዳን እንዲመለሱ።

ቅኝት

ይህ መጽሐፍ በእስራኤል የተጠየቁ ዐሥር መልስ ዐዘል የፌዝ ጥያቄዎችንና ከነቢዩ በኩል የተሰጠ የእግዚአብሔርን ምላሽ ያካተተ፤ “በሚልክያስ በኩል ወደ እስራኤል የመጣው የእግዚአብሔር ቃል ንግር ይህ ነው” የሚልን ስድስት ዕጥፍ ንግር የያዘ ነው። ክርክር መሳይ ጥያቄንና መልስን ለመጣቀም ሚልክያስ ከብሉይ ኪዳን ነቢያት ብቸኛው ሳይሆንም እንኳ፤ ይህ ስልት ለመጽሐፉ ሥነ ጽሑፋዊ ውቅር ዋና ጉዳይ ነው (አስተዋፅኦውን ይመ)።

በሚልክያስ በኩል የተሰጠው የእግዚአብሔር “ንግር” እንደሚከተለው ነው፤
(1) በመጀመሪያ እግዚአብሔር ለእስራኤል ያለውን የኪዳን ፍቅር አጸና (1:2-5)።
(2) ሁለተኛው ንግር በእግዚአብሔርና በእስራኤል መካከል ያለውን የኪዳን ግንኙነት በታማኝነት ካህናቱ ሰላጠበቁ ይወክላቸዋል (1:6-2:9)። (3) ሦስተኛው ሕዝቡ የአባቶቻቸውን ኪዳን ሰላፈረሱ ይወክላቸዋል (2:10-16)። (4) አራተኛው እስራኤል በኪዳን ላይ ከፈጸሙት በደል የተነሣ የእግዚአብሔር ፍርድ በርግጥ እንደሚደርስባቸው ያስታውሳቸዋል (2:17-3:6)። (5) አምስተኛው ከምርኮ ተመልሰው በሊስቲና ያሉ አይሁድ ሁሉ ጳግም በእግዚአብሔር ይባረኩ ዘንድ ንስሐ እንዲገቡና ወደ እግዚአብሔር እንዲመለሱ ይጠራቸዋል (3:7-12)። (6) የመጨረሻው ንግር እግዚአብሔርን ለሚፈሩና ስሙን ለሚያከብሩ የተዘጋጀውን “የመታሰቢያ ጥቅል መጽሐፍ” ያመለክታል (3:13-18)። ሚልክያስ ሊመጣ ያለውን፤ “የጌታ ቀን” በተመለከተ ትንቢታዊ ማስጠንቀቂያና ተስፋ ቃል በመስጠት መልእክቱን ያጠቃልላል (4:1-6)።

ልዩ ገጽታ

ትንቢተ ሚልክያስን ልዩ የሚያደርጉት አምስት ዋና ዋና ገጽታዎች ናቸው፤ (1) ቀላል፤ ቀጥተኛና ብርቅ በሆነ መልክ በእግዚአብሔርና በሕዝቡ መካከል ያለውን ግንኙነት ለማሳየት በአብዛኛው የአንደኛ መደብ አተራረክ ስልትን በመጠቀም ግልጽና ሥዕላዊ በሆነ መልኩ ያስቀምጣል። (2) ትንቢታዊ ቃልን ለመግለጽ በእግዚአብሔርና በሕዝቡ መካከል ከ23 ጊዜ በማያንስ የተካሄዱ ጥያቄዎችን ያሳያል። አንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሁር የሚልክያስ የአጻጻፍ ዘዴ ይህን መልክ ሊይዝ ይቻላል ነቢዩ በመጀመሪያ መልእክቱን በኢየሩሳሌም ጉዳናዎች ወይም በቤተ መቅደሱ አደባባይ ሲያስተላልፍ ሳለ በጥያቄ ያዋክቡት ከነበሩ ሰዎች የተነሣ ሳይሆን እንዳልቀረ ጠቁሟል። (3) የመጨረሻው የብሉይ ኪዳን ነቢይ ከነበረው ከሚልክያስ በኋላ በእስራኤል ይህ ነው የሚባል ትንቢት ሳይነገር 400 ዓመታት ዐልፈዋል። የእግዚአብሔር ታላቅ ነቢይ ያልታየበት ረጅሙ የዝምታ ዘመን፤ ሚልክያስ አስቀድሞ

በመገለጥ ያየውና መሲሔን እንደሚቀድም የተናገረለት መጥምቁ የሐንስ በመጣ ጊዜ አበቃ (3+1)። (4) “የሰራዊት ጌታ እግዚአብሔር” የሚለው ሐረግ በዚህ ዐጭር መጽሐፍ ውስጥ 20 ጊዜ ተጠቅሷል። (5) በተለይ የመጨረሻው ትንቢት ማለትም የብሉይ ኪዳንን የትንቢት መልእክት የሚደመድመው፤ በአሁኑ ጊዜ ወደ ቤተ ሰባዊ መበታተን እያመራ ካለው ማግበራዊ ሁኔታ ጋር በተቃረነ መልኩ፤ ብርቱ የሃይማኖት አባቶችን በጽዮን ውስጥ መልሶ ያጸና ዘንድ፤ እግዚአብሔር የኤልያስን መንፈስ አንድ ቀን እንደሚልክ አስቀድሞ የተነገረ ትንቢት ነው (4+5-6)።

ትንቢተ ሚልክያስ በአዲስ ኪዳን መፈጸሙ

በአዲስ ኪዳን ውስጥ ሦስት በሚገባ የሚታወቁ ክፍሎች ከትንቢተ ሚልክያስ ተጠቅሰዋል። (1) “ያዕቆብን ወደድሁት”፤ “ዴሳውን ግን ጠላሁት” (1፡2-3) የሚሉት ሐረጎች ጳውሎስ ምርጫን በሚመለከት በሰጠው ሐተታ ላይ ተጠቅሰዋል (ሮሜ 9፡13 ይመ፤ በገጽ 1860 ላይ፤ “ምርጫና አስቀድሞ መወሰን” በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)። (2) “በፊቴ መንገድ እንዲያዘጋጅ መልእክተኞቹን እልካለሁ” የሚለው የሚልክያስ ትንቢት (3፡1 ይመ፤ ከኢሳ 40፡3 ጋር ያነጻጽሩ) መጥምቁ የሐንስንና አገልግሎቱን በተመለከተ የተነገረ ትንቢት መሆኑን ጌታ ኢየሱስ ጠቅሶ አመልክቶአል (ማቴ 11፡7-15)። ኢየሱስም እግዚአብሔር፤ “ነቢዩ ኤልያስን እልክላችኋለሁ” ብሎ በሚልክያስ አፍ የተናገረው ትንቢት (4፡5) መጥምቁ የሐንስን እንደሚመለከት ገልጦአል (ማቴ 11፡14፤ 17፡10-13፤ ማር 9፡11-13)። በመጽሐፍ ቅዱስ በመጨረሻ ላይ የሚገኘው የየሐንስ ራእይ፤ ከክርስቶስ ዳግም ምጽአት በፊት የኤልያስ መንፈስ በድጋሚ እንደሚገለጥ ጨምሮ አመልክቶአል (ራእ 11፡3-6)።

በትንቢተ ሚልክያስ ከሚገኙት ከእነዚህ ከሦስቱ ግልጽ ክፍሎች በአዲስ ኪዳን ውስጥ መጠቀስ በተጨማሪ አግባብ ባልሆነ ፍቺ ላይ ነቢዩ ያስተላለፈው ውግዘት (2፡14-16)፤ በዚህ ርእስ ጉዳይ ላይ የአዲስ ኪዳንን ጥብቅ ትምህርት አስቀድሞ ያመለከተ ነው (ማቴ 5፡31-32፤ 19፡3-10፤ ማር 10፡2-12፤ ሮሜ 7፡1-3፤ 1ቆሮ 7፡10-16፡39)። ሚልክያስ ስለሚመጣው መሲሔ መገለጥ የተናገረው ትንቢት (3፡1-6፤ 4፡1-3)፤ የክርስቶስን የሕይወት ደረጃና ዳግም ምጽአት አካቶ የያዘ ነው።

ትንቢተ ሚልክያስን ማንበብ

መላውን የብሉይ ኪዳን መጽሐፍ በአንድ ዓመት ማንበብ ከተፈለገ፤ ትንቢተ ሚልክያስ ከዚህ በታች ባለው የጊዜ ሰሌዳ መሠረት በሁለት ቀን መነበብ ይኖርበታል።

□ 1—2 □ 3—4

ማስታወሻ

1 በሚልክያስ በኩል ወደ እስራኤል የመጣው የእግዚአብሔር ቃል ንግር ይህ ነው፤

ያዕቆብ ተወደደ፤ ዔሳው ተጠላ

2 "እኔ ወድጃችኋለሁ" ይላል እግዚአብሔር፤ "እናንተ ግን እንዴት ወደድኸን?" ትላላችሁ።

እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤ "ዔሳው የያዕቆብ ወንድም አልነበረምን? የያዕቆብ ወደድሁት፤ ዔሳውን ግን ጠላሁት፤ ተራሮቹን ባደማ አደረግሁ፤ ርስቱንም ለምድረ በዳ ቀበሮዎች ሰጠሁበት።"

ኤዶምያስ፤ "ብንደመሰሰም እንኳ የፈረሰውን መልሰን እንሠራዋለን" ይል ይሆናል። እግዚአብሔር ጸባኦት ግን እንዲህ ይላል፤ "እነርሱ ይሠሩ ይሆናል፤ እኔ ግን አፈርሰባቸዋለሁ፤ ክፉ ምድር፤ እግዚአብሔርም ለዘላለም የተቈጣው ሕዝብ ተብለው ይጠራሉ።" ይህንንም በገዛ ዐይኖችሁ ታያላችሁ፤ እናንተም፤ 'እስራኤል ዳርቻ ወዲያ እንኳ እግዚአብሔር ታላቅ ነው!' ትላላችሁ።

እንከን ያለበት መሥዋዕት

6 "ልጅ አባቱን፤ ባሪያም ጌታውን የከብራል፤ እኔ አባት ከሆንሁ መከበራ የት አለ? ጌታስ ከሆንሁ መፈራቱ የት አለ?" ይላል እግዚአብሔር ጸባኦት፤ ካህናት ሆይ፤ ስሜን የምታቃልሉት እናንተ ናችሁ።

"እናንተ ግን፤ 'ስምህን ያቃልልነው እንዴት ነው?' ትላላችሁ።

7 በመሠዊዊዊ ላይ የረከሰ ምግብ ታስቀ

1+1 ናሆ13:11
ሐሥ7:38;
ሮሜ3:1-2;
1ኢ4:11
1+2 ቀ46:7;
ዘጸ4:37;
ኤር46:27;
ሚል2:14;17;
3+7:13;
ሮሜ9:13
1+3 ኢሳ13+22;
34:10;
ሉጥ14:26
1+4 ኢሳ9:10;
11:14;
34:5;11;
ሰቆ4:22;
ሕዘ25:12-4;
26:14
1+5 መዝ35+27;
48:1;
ኢሳ45+22;
52:10;
ኦሞ1:11-12;
ሚዘ5+4
1+6 ቀ4:2;
ዘሌ20:9;
ዘጸ31:12;
ኢሆ5:17;
ኢሳ1:21;
ማቴ15:4; 23:9;
ሉጥ6:46
1+7 ቀ42:12;
ዘሌ21:6;
ሕዘ23:41

1+8 ዘዩ32:20;
ዘሌ1:3;
ዘጸ15:21;
ኢሳ43+23

ምግላችሁ።
"እናንተ ግን፤ 'የረከሰን እንዴት ነው?' አላችሁ።

8 "የእግዚአብሔር ገበታ የተናቀ ነው በማለታችሁ ነው። ይታወቀውን እንስሳ ለመሥዋዕት ስታቀርቡ፤ ያ በደል አይደለምን? አንካሳውን ወይም በሽተኛውን እንስሳ መሥዋዕት አድርጋችሁ ስታቀርቡ ያስ በደል አይደለምን? ያንኑ ለገዣችሁ ብታቀርቡ፤ በእናንተ ደስ ይለዋልን? ወይስ ይቀበላል?" ይላል እግዚአብሔር ጸባኦት።

9 "እሁን ግን እንዲራራልን ስገዚአብሔርን ለምኑ፤ እንደዚህ ዐይነቱን መሥዋዕት ይዛችሁ ስትቀርቡ ይቀበላችኋልን?" ይላል እግዚአብሔር ጸባኦት። 10 በመሠዊዊዊ ላይ ከንቱ እሳት እንዳታነዱ ምነው ከእናንተ አንዱ የቤተ መቅደሱን ደጅ በዘጋ ኖሮ! እኔ በእናንተ ደስ አይለኝም፤ ከእጃችሁም ምንም ዐይነት ቀርባን አልቀበልም" ይላል እግዚአብሔር ጸባኦት። 11 ከወሐይ መውጫ ጀምሮ እስከ መግቢያ ድረስ፤ ስሜ በሕዝቦች መካከል የከበረ ይሆናል፤ በየሰዓራውም ሁሉ ለስሜ ዕግዛን ንጹሕ ቀርባን ያቀርባሉ፤ ስሜ በሕዝቦች መካከል የከበረ ይሆናል" ይላል እግዚአብሔር ጸባኦት።

12 "እናንተ ግን፤ የእግዚአብሔር ገበታ፤ 'ርከሰ

1+9 ዘሌ23:33+44; መዝ5:17; ኤር6:20; ሚዘ6:6-8; ሮሜ12:1; ዕብ13:16 1+10 ቀ41:3; ዘሌ22:20+28; 2ኤ528+24; ኢሳ1:11-14; ኤር14:12; ሆሌ5:6;
ሚል2:12 1+11 መዝ113+3; ኢሳ6:3; 12:4; ዘጸ9:21;
24:15; 56:6; 60:6-7; ማቴ8:11; ዕብ13:15;
ራእ5:8; 8:3 1+12 ቀ47; ሕዘ41+22
ሳ1:1 ሚልክያስ የሰው ትርጉም መለክተኛዬ ማለት ነው።

1+1 ሚልክያስ፤ ሚልክያስ የመጀመሪያዎቹ ምርኮች ከባቢሎን በተመለሱ ከ100 ዓመት ገደማ በኋላ ትንቢት ተናገረ። ሕዝቡ ወደ አገራቸው በመመለሳቸው በመጀመሪያው ወቅት ለእግዚአብሔር ቅናት የነበራቸው ቢሆንም እንኳ፤ ዓመታት ባለፉ ቀጥሮ ለእርሱ የነበራቸው ታማኝነት እየቀዘቀዘ መጣ። በ430 ዓ.ቅ.ዘ. ገደማ ሕዝቡ በእግዚአብሔር ባለመታመናቸው፤ በግብዝ አምልኮቸውና የእግዚአብሔርን ሕግ ባለመታዘዣቸው ሚልክያስ ፊት ለፊት ተጋፈጠ።
1+2 እኔ ወድጃችኋለሁ፤ ሕዝቡ በእግዚአብሔር መወደዳቸውን ተጠራጥረው ነበር፤ በመከራ ውስጥ ሰላላቱ እግዚአብሔር ለገባው የቃል ኪዳን ተስፋ ታማኝ አይደለም እስከማለት ድረስ። እግዚአብሔር ግን በዘመናት ሁሉ በተለየ ሁኔታ እንደ ወደዳቸው በአጽንዖት አሳበሰ። እንደ እውነቱ ከሆነ ግን ለሕት ባለመታዘዝ እግዚአብሔርን መውደድና ማክበር የተሳናቸው እስራኤላውያን ናቸው (ቀ. 6-8)።
1+3 ዔሳውን ... ጠላሁት፤ "ጠላሁ" የሚለው ቃል የኪዳንን ተስፋ ለመድረስና መሲሐ የሚመጣበት የተመረጠው ሕዝብ የእምነት አባቶች መካከል አንዱ ለመሆን እግዚአብሔር የመረጠው የዔሳውን ወንድም ያዕቆብን እንጂ ራሱን ዔሳውን እንዳልሆነ ያመለክታል። እግዚአብሔር ዔሳውና ዘሩ የመሲሐ መገኛ እንዳይሆኑ ማድረጉ ከዘላለማዊ ዕጣ ፈንታቸው ጋር ምንም ግንኙነት የለውም። የእግዚአብሔር ፍላጎት ዔሳውና ዘሩ እርሱን እንዲያገለግሉትና በረከቱ ተካፋዮች እንዲሆኑ ነው

(ዘፍ. 25:23 እና ማብ፤ ሮሜ 9:13 እና ማብ ይመ)።
1+6-8 ካህናት ሆይ፤ ስሜን የምታቃልሉት እናንተ ናችሁ፤ ሚልክያስ የምድሪቱን ካህናት እንደሚከተለው ይከላል። (1) የእግዚአብሔርን ሕግ በመባረር፤ ዐንካሳ ወይም በሽተኛ እንስሳትን መሥዋዕት አድርገው በማቅረብ እግዚአብሔርን አንላሉ (ዘሌ 22:22)። (2) በክርስቶስ አማኞች እንደ መሆናችን መጠን የእኛ ከሆነው ውስጥ ምርጥ የምንለውን ለእግዚአብሔር መስጠት አለብን። ሕይወታችን በሙሉ ለእርሱ እያሆነ መሥዋዕት ሆኖ መቅረብ አለበት (ሮሜ 12:1)። የምንጸልይበትና መጽሐፍ ቅዱስ የምናጠናበት ጊዜ ምቹ ጊዜ እንጂ የድካም ሰዓት መሆን የለበትም። (3) 'የእግዚአብሔር ገበታ' መሥዋዕቱ የሚሠዋበት ገበታ ነበር።
1+11 ስሜ በሕዝቦች መካከል ታላቅ ይሆናል፤ ሚልክያስ በዓለም ሁሉ ያሉ ሕዝቦች እግዚአብሔርን በቅንነትና በእውነት የሚያመልኩበትን ጊዜ እስቀድሞ ተናገረ (ከኢሳ 45:22-25; 49:5-7; 59:19 ጋር ያንጸጽሩ)። መጽሐፍ ቅዱስ የሚናገርለት አምላክ በዓለም ዙሪያ ሁሉ ይታወቃል። ይህ ትንቢት ወንጌልን ይሰብክ ዘንድ አብያተ ክርስቲያናት ሚሲዮናውያንን ወደ ዓለም ሁሉ በመላካቸው በከፊል ተፈጻሚ እየሆነ ይገኛል። የእምነታችንን እውነተኛነት የምንገልጽበት አንዱ መንገድ፤ እግዚአብሔር ዓለምን በሚለውጥበት የወንጌል ሥርዓት ተግባር ውስጥ መሳተፍ ነው።

ነው። ምግቡም፤ 'የትናቀ ነው' በማለት ታላላቅላችሁ።¹³ ደግሞም፤ 'ይህ ድካም ነው' በማለት በንቀት ጧት አላችሁበት ይላል እግዚአብሔር ጸባኦት።

"በቅሚያ የመጣውን፤ አንክሳውንና የታመመውን እንስሳ ቀኑርባን አድርጋችሁ ስታቀርቡ ከእጃችሁ መቀበል ይገባኛልን?" ይላል እግዚአብሔር፤¹⁴ በመንጋው ውስጥ ተቀባይነት ያለው ተባብሮ በግ ኖሮት ይህንኑ ሊሰጥ ተስሎ ሳለ በማታለል ነውር ያለበትን እንስሳ ለጌታ የሚሠዋ ርጉም ይሁን፤ እኔ ታላቅ ንጉሥ ነኝ፤ ስሜም በሕዝቦች ዘንድ ሲፈራ የሚገባ ነውና" ይላል እግዚአብሔር ጸባኦት።

ለካህናት የተሰጠ ማስጠንቀቂያ

2 "አሁንም ካህናትሆይ፤ ይህ ማስጠንቀቂያ ለእናንተ የተሰጠ ነው፤ ግትሰሙ፤ ልባችሁንም ስሜን ለማክበር ባታ ዘጋጁ፤ ርግማን እስድባችኋለሁ፤ በረከታችሁንም ወደ መርገም እለውጠዋለሁ፤ ልታከብሩኝ ልባችሁን አላዘጋጁትሁምና፤ ርግማዋለሁ ይላል እግዚአብሔር ጸባኦት።

³ "ዘራትሁን ለ አገሥጸለሁ፤ የመሥዋታችሁን ሁን ፋንድያ በፊታችሁ ላይ እበትናለሁ፤ እናንተም ከእርሱ ጋር ትወገዳላችሁ፤ ካሌዊ ጋር የገባሁት ኪዳን ይጸና ዘንድ፤ ይህን ማስጠንቀቂያ የላጩት እኔ መሆኔንም ታውቃላችሁ። ይላል እግዚአብሔር ጸባኦት።⁴ ከእርሱ ጋር የገባሁት ኪዳን የሕይወትና የሰላም ኪዳን ነበር፤ እነርሱንም ሰጠሁት፤ ይህም ክብርን አመጣ፤ እርሱም አከበረኝ፤ ስሜንም በመፍራትም ጸና።⁵ እውነተኛ ትምህርት በእኔ ነበር፤ ምንም ዐይነትም የሶስት ነገር በአንደበቱ አልተገኘም፤ ከእኔ ጋር በሰላምና በቅንነት ተራ መደ፤ ብዙዎችንም ከገጠአት መለሱ።

1+13 ቀ+10፤
ዘፋ14+11፤
ዘ815+2 1፤
ኢ443+22-24
1+14 ዘ812+51
ዘ822+18-
21፤ ዘ828+58፤
መዝ72+8-11፤
95+3፤ ኢር46+18፤
ኢብ1+21፤
1ጢጥ6+15
2+1 ቀ+7
2+2 ዘፋ6+23-
27፤ ዘ811+26፤
28+20፤
ኢር13+17፤
ማቴ15+7-9፤
ዮሐ5+23፤
1ጢጥ6+16፤
ራእ5+12-13
2+3 ዘ829+14፤
ዘ84+11፤
1፡714+10፤
ኢ፡9+31
214 ዘፋ3+12
2+5 ዘፋ25+12፤
ዘ814+23፤
28+58፤ 33+9፤
መዝ25+10፤
103+18፤
119+16፤
ማቴ26+28፤
ሉ፡22+20፤
ሰጥ7+22፤ 12+28
2+6 ዘፋ5+22፤
ዘ833+10፤
መዝ25+21፤
ሉ፡2+14፤
ዮሐ14+27፤
ሮግ11+14፤
ዮሐ5+22፤
ዮሐ5+19-20
2+7 ዘ810+11፤
ዘፋ27+21፤
2ዘፋ17+7፤ 36+15፤
ኢር18+18፤
ማቴ11+10፤
ማር1+2

⁷ "ካህኑ የሁሉ ገዥ የእግዚአብሔር መልእክተኛ ስለሆነ ከንፈሮቹ ዕውቀትን ሊጠብቁ፤ ሰዎችም ከአንደበቱ ትምህርትን ሊፈልጉ ይገባል፤ ሉዳንጉ ግን ከመንገዱ ወጥታችኋል፤ በትምህርታችሁም ብዙዎች እንዲሰናከሉ አድርጋችኋል፤ የሌዊንም ኪዳን አፍርሳችኋል። ይላል እግዚአብሔር ጸባኦት።⁸ ስለዚህ በመንገዴ ሰላልሄዳችሁና በትምህርታችሁም አድልዎ ሰላደረጋችሁ፤ በሰዎች ሁሉ ፊት እንድትናቁና እንድትዋረዱ አድርጌአችኋለሁ።"

የይሁዳ አለመታመን

⁹ "ሁላችን አንድ አባት ያለን አይደለንምን? የፈጠረንስ አንድ አምላክ አይደለምን? ታዲያ እርስ በርሳችን ታማኝነት በማግኘድ የአባቶቻችንን ኪዳን ለምን እናረክባለን?" ይሁዳ አልታመንም፤ በእስራኤልና በኢየሩሳሌምም አስጸያፊ ነገር ተፈጽሞአል፤ ይሁዳ የባዕድ አምላክ ሴት ልጅ በማግባት እግዚአብሔር የሚወደው መቅደስ አርክሶአል።¹² ይህን የሚያደርግ ማንኛውም ሰው ቢሆን፤ ለእግዚአብሔር ጸባኦት ቀኑርባን ቢያመጣም እንኳ፤ እግዚአብሔር ከያዕቆብ፤ ድንኳን መግባደው።

2+8 ዘ8 32+8፤ ኢር2+8፤ 18+15፤ 33+21፤ ሕዝ22+26፤
ሆላ4+6 2+9 ዘ818+16፤ ዘ819+15፤ 14ጡ2+17፤ 30፤
መዝ22+6፤ 35+4፤ ኢር3+251፤ 51+37፤ ሕግ8+32-33፤
10+34፤ ሮግ2+11 2+10 ዘ84+22፤ 19+5፤ 2፡717+15፤
ኢ፡4+17፤ ኢ443+1፤ ኢር31+32፤ ሰር3+3-4፤
ማቴ5+16፤ 6+4፤ 18፤ ሉ፡11+2፤ 1፡፳፪+6
2+11 ዘ834+16፤ ዘ84+37፤ ዘ813+23፤ ኢላ1+13፤
48+8፤ ኢር3+7-9 2+12 ዘፋ24+5፤ 14ጡ2+30-33፤
24ጡ20+1፤ ሕዝ24+21፤ ሚል1+10

¹² "3 ወይም አሳላችሁ እንዲጠወልግ አደርጋለሁ።
+2+3 ወይም እቁርጣለሁ፤ የሰብዓ ሊቀናትን ትርጉም ይመ።
+2+12 ወይም ይህን ለሚያደርግ ሰው በመልካም የሚመስክር ማንም ቢኖር፤ እግዚአብሔር ከያዕቆብ ድንኳን ይቀረጠው።

2+1-4 ካህናት ሆይ፤ ካህናት በእግዚአብሔር የጠሩበትን አገልግሎት አገደፉ። እግዚአብሔርን አልፈሩም፤ ስሙንም አላከበሩም፤ ቃሉን ሳይሰብኩ፤ የቀናና የጽድቅ ሕይወትም ሳይኖሩ ቀሩ። ይህን በማድረጋቸውም እግዚአብሔር ከባድ ቅጣት ይልከባቸዋል፤ እነርሱንና አገልግሎታቸውን ይኮንዳል። 2+4-6 ከሌዊ ጋር የገባሁት ኪዳን፤ ካህናት ከሌዊ ነገድ መመረጥ ነበረባቸው። እግዚአብሔር በዚህ ቦታ ሌዊንና ታማኝ ዘርቹን የአገልጋዮች ባሕርይ እንዴት መሆን እንደሚገባው ለማመልከት ምሳሌ አድርጎ ተጠቀመባቸው። ዛሬም ቢሆን አገልጋዮች በእነዚህ ጥቅሶች ውስጥ የተጠቀሱት ባሕርያት ሊኖሯቸው ይገባል። ለእግዚአብሔር ፍቅርንና ከፊታታ መግለጽ፤ በታማኝነትና በጽድቅ መኖር፤ እውነትን መስበክ እንዲሁም በተግባርና በቃል ብዙዎችን ከገጠአት መመለስ አለባቸው (በገጽ 1925 ላይ "የመሪዎች መንፈስዊ ብቃት" በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)። 2+9 በአግም ፊት አድልዎ ሰላደረጋችሁ፤ ካህናቱ ባለጠነችንና ተደማጭነት ያላቸውን ሰዎች በእግዚአብሔር የማስጠንቀቂያ ቃል ፊት ለፊት

በመገመጽ ፈንታ፤ እውነተኛ ባለሆነና ነጠላተኛ በሆነ መንገዳቸው እንዲቀጥሉ በመፍቀድ አድልዎን ያደርጉላቸው ነበር። የቤተ ክርስቲያን መሪዎች የእግዚአብሔርን ምክር ሁሉ (ሐጢ 20+27 ይመ) በመስበክ፤ ለሕዝቡ ሁሉ ጽድቁን ማወቅ አለባቸው። የሁሉን ቻይ አምላክ በሰብቶች ብቻ እየሰበኩ፤ ጽድቅ ሕግቹን ችላ ማለት በእርሱ ዘንድ አስጸያፊ ነው። 2+11-16 አስጸያፊ ነገር፤ በእግዚአብሔር ሕግ ላይ ስለፈጸሟቸው ዕጥፍ ድርብ በደሉች ሚልክያስ ሕዝቡን ይገሥጻል። ይኸውም ሚስቶቻቸውን መፍታታቸውና የማያምኑ ሴቶችን የማባታቸው ነው (የሚከተሉትን ሁለት ማስታወሻዎች ይመ)። 2+11 የባዕድ አምላክ ሴት ልጅ በማግባት፤ ወንዶቹ ባዕዳን አማልክትን የሚያገለግሉ ሴቶችን አገቡ፤ ይህም በሙሴ ሕግ የተከለከለ ነበር (ዘ8 34+15-16፤ ዘ8 7+3-4፤ 1፡71 1+1-6 ይመ)። አዲስ ኪዳን ክርስቲያኖች ከአማኞችን ጋር ብቻ መጋባት እንዳልባቸው ያሰባል (1፡፳፪ 7+39 ይመ)። ክርስቲያኖች በጌታ የማያምንን የሚያገቡ ከሆነ ከጌታ ሊርቁ ይችላሉ፤ ልጆቻቸውም ለእግዚአብሔር የተሰጡ እንዳይሆኑ ያደርጋሉ።

13 ሌላው የምታደርጉት ነገር ደግሞ፤ የእግዚአብሔርን መሠዊያ በእንባ ታጥለቀልቃላችሁ፤ ከእንግዲህ ወዲያ ቊርባናችሁን ስለ ማይመለከትና በደስታም ከእጃችሁ ስለማይቀበል ታለቅሳላችሁ፤ ትጮኻላችሁም። 14 እናንተም፤ “ለምን ይህ ሆነ?” ብላችሁ ትጠይቃላችሁ። ይህ የሆነው የትዳር ዓደኛህን፤ አጋርህንና የቃል ኪዳን ሚስትህን፤ አታለግታልና እግዚአብሔር በአንተና በወጣትነት ሚስትህ መካከል ላለው ቃል ኪዳን ምስክር ስለ ሆነ ነው።

15 እግዚአብሔር አንድ አላደረጋችውምን? በሥጋም በመንፈስም የእርሱ ናችው። ለምን አንድ አደረጋችው? ፈሪህ እግዚአብሔር ያለውን ዘር ይፈልግ ስለ ነበር ነው። ስለዚህ በመንፈሳችሁ ራሳችሁን ጠብቁ፤ ከወጣትነት ሚስታችሁም ጋር ያላችሁን ታማኝነት አታጓድሉ።

16 “ፍችን እጠላለሁ” ይላል የአስራኤል ስሙክ እግዚአብሔር፤ ልብሱን በግፍ ድርጊት የሚሸፍነውንም ሰው፤ እጠላለሁ” ይላል እግዚአብሔር ጸባኦት።

ስለዚህ በመንፈሳችሁ ራሳችሁን ጠብቁ፤ ታማኝነታችሁም አይጓድሉ።

የፍርድ ቀን

17 እግዚአብሔርን በቃላችሁ አታከታችሁታል።

እናንተም፤ “የታከትነው እንዴት ነው?” ትላላችሁ?

“ከፉ የሚያደርግ ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት መልካም ነው፤ እርሱም በከፉዎች ደስ ይለዋል” ወይም “የፍትሕ አምላክ ወዴት ነው?” በማለታችሁ ነው።

3 “እነሆ፤ በፊቱ መንገድ እንዲያዘጋጅ መልእክተኞችን እልካለሁ፤ የምትፈልጉት ጌታ በድንገት ወደ ቤተ መቅደሱ ይመጣል፤ ደስ የምትሰኝበትም የቃል ኪዳን መልእክተኛ ይመጣል” ይላል እግዚአብሔር ጸባኦት።

እርሱ የሚመጣበትን ቀን ማን ሊቋቋመው ይችላል? በሚገለጥበት ጊዜ በፊቱ መቆም

24:13 መዝ39:12; 66:18; ኢሳ58:2; ኤር11:11; 14:12
24:14 ዘፍ21:30; ኢሳ24:22; ምሳ5:18; ሕዝ16:8; ሚል1:2; ሐዘ13:4
24:15 ዘፍ2:24; ዘፍ4:15; 14:2; ኢሳ54:6; ምሳ19:4-6; 1ቀር7:10; 14: ሐዘ13:4
24:16 ዘፍ6:11; 34:25; ዘፍ24:1; መዝ51:10; ምሳ4:17; ማሄ5:31-32; 19:4-9; ማር10:4-5
24:17 ዘፍ18:25; ኢዮ8:3; መዝ54: ኢሳ1:14; ሕዝ18:25; ሚል1:2
3+1 ዘኁ27:21; 14መሳ:20; 2ዜያ36:15; ኢሳ40:3; 42:6; ሚዘ5:2
ማሄ34:3; 11:10; ማር1:2; ሉጳ7:27
3+2 14መሳ:6+20; ኢዮ9:30; ኢሳ13:1; 30:30; ሕዝ7:7; 22:14; ጳጳ7:13; ኢል2:31; ዘዘ13:9; ማሄ3:10-12; 16:27; ዮሐ5:8; 2ዬጥ3:4; ራእ1:7; 6+17
3+3 1ዜያ23:28; ኢዮ28:1; መዝ12:6; 132:9; ኢሳ1:25; ጳጳ12:10; 1ቀር3:13;

የሚችል ማን ነው? እርሱ እንደ አንጥረኛ እሳት ወይም እንደ ልብስ አጣቢ ሳሙና ነው። ብርን እንደሚያገጥና እንደሚያነጻ ሰው ይቀመጣል፤ ሌዋው ያነንም አንጽቶ እንደ ወርቅና-እንደ ብር ያጠራቅዋል፤ ከዚያም እግዚአብሔር ቊርባንን በጽድቅ የሚያቀርቡ ሰዎች ይኖሩታል፤ ሳቢያ ጊዜ የይሁዳና የኢየሩሳሌም ቊርባን እንዳለፉት ቀናትና እንደ ቀድሞው ዘመን እግዚአብሔርን ደስ የሚያሰኝ ይሆናል።

5 “ስለዚህ እኔ እፍርድ ወደ እናንተ እመጣለሁ፤ በመተቸኞች በእመንዝራዎች በሐሰት በሚምሉ፤ የሠራተኞችን ደመወዝ በሚከለክሉ፤ መብላቶችንና ድኻ አደጉን በሚጨቁኑ፤ መጸተኞችን ፍትሕ በሚነፍጉ፤ እኔንም በማይፈሩት ላይ እመስ ክርሳቸው ዘንድ እፈጥናለሁ” ይላል እግዚአብሔር ጸባኦት።

እግዚአብሔርን መስረቅ

6 “እኔ እግዚአብሔር አልለወጥም፤ ስለዚህ እናንተ የያዕቆብ ልጆች ሆይ፤ አልጠፋችሁም። ንከአባቶቻችሁ ዘመን ጀምሮ ከትእዛዛቱ ፈቀቅ ብላችኋል፤ አልጠበቃችኋችሁም፤ ወደ እኛ ተመለሱ፤ እኔም ወደ እናንተ እመለሳለሁ” ይላል እግዚአብሔር ጸባኦት።

“እናንተ ግን የምንመለሰው እንዴት ነው ትላላችሁ?”

8 “ሰው ስግዚአብሔርን ይሰርቃልን?”

3+3 1ዬጥ1:7; ራእ3:18 3+4 2ዜያ7:3; 12; መዝ51:19; ሕዝ20:40; ሚል1:11 3+5 ዘወ7:11; 20:14; 22+21:22; ዘል19:11-12:13; ዘፍ24:19; 31:12; ኢሳ1:2; 47:9; ኤር7:9; ሕዝ22:7; ያሐ2:11; 5:4; 2ዬጥ2:12-14 3+6 ዘኁ23:19; ኢዮ34:15; ዘላ11:9; ሐዘ7:21; ያሐ1:17 3+7 ዘፍ2:8; ኢሳ44:22; ኤር7:26; ሕዝ18:32; ዘዘ1:3; ሚል1:2; ሐሥ7:51; ያሐ8:3 3+8 ዘኁ13:10-12; 18:21; ዘሥ7:30; ዘዘ5:3; ሉጳ18:12

2:15 ወይም «ነገር ግን አባቶችን በሕይወት እስከ ኖረበት ዘመን ድረስ ይህን አላደረገም። ምን ይፈልግ ነበር? ይፈልግ የነበረው ከእግዚአብሔር ዘንድ ልጅ ለማንነት ነበር። 2:16 ወይም ሚሰቱ እንደ ማለት ነው።

2+14 የቃል ኪዳን ሚስትህን፤ ብዙ ወንዶች በወጣትነታቸው ዘመን ላገባቸው ሚስቶች ታማኞች አልነበሩም። ሌሎችን ማግባት ስለፈለጉ ብቻ ሊፈቷቸው ይች ነበር። እግዚአብሔር ባልና ሚስትን አንድ ማድረጉን በመግለጽ (ቊ 15)፤ ይህን ዓይነት የራስ ወዳድነት ባሕርይ ተጽፏል። ከዚህ ኅጢአት የተነሣ እግዚአብሔር ከበደለኞች ላይ ፊቱን አዘረ፤ ጸሎታቸውንም ለመስማት አልፈቀደም (ቊ 13-14)።

2+16 ፍችን እጠላለሁ፤ እግዚአብሔር ከራስ ወዳድነት የተነሣ የሚደረግን ፍች ይጠላል፤ ይህ ዐይነት ፍች ራስን “ልብስን በግፍ ድርጊት እንደመሸፈን” የሚቈጠር ሲሆን፤ አግባብ ያልሆነ ፍች በእግዚአብሔር ፊት ጭፍን ኢፍትሐዊነት፤ ጭከናና ግድያ እንደ ሆነ ያመለክታል (አዲስ ኪዳን ስለ ፍች የሚሰጠውን ትምህርት ማቴ 19:9 እና ማሳ ይመ)።

3+1 መልእክተኞችን እልካለሁ፤ ሚልክያስ ለሕዝቡ ጥርጥር ምሽሽ ለመስጠት የመሰሉትን መምጣት

እውነተኛነት አረጋግጠ። መሲሔ ከመምጣቱ በፊት መንገዱን ያዘጋጀ ዘንድ እግዚአብሔር መልእክተኛን ይልካል። ይህ ትንቢት መጥምቁ ዮሐንስ የኢየሱስ ክርስቶስ መንገድ ጠራጊ ሆኖ በመጣበት ጊዜ ተፈጽሞአል (ማቴ 11:10; ማር 1:2; ሉጳ 1:76; 7:27 ይመ)።

3+1-5 የቃል ኪዳን መልእክተኛ፤ ይህ “መልእክተኛ” መሲሔ ኢየሱስ ነው። የክርስቶስ የመጀመሪያውና ሁለተኛው ምጽአት በዚህ ክፍል ውስጥ በአንድነት ቀርቦአል።

3+2 የሚመጣበትን ቀን፤ ይህ ጥቅስ በመጨረሻ ተፈጻሚ የሚሆነው ክርስቶስ ዳግመኛ በሚመጣበት፤ በሚያነሳበት (ቊ 3) እና በእስራኤል ላይ በሚፈርድበት (ቊ 5) ጊዜ ነው። በምድሪቱ ላይ የሚኖሩ ከፋዎችን ሁሉ ያስወግዳል፤ ጳድቃን ብቻ ይተርፋሉ (ከኢሳ 1:25; ከሕዝ 22:17-22 ጋር ያንጸጽሩ)።

3+8 ሰው እግዚአብሔርን ይሰርቃልን? ሕዝቡ ዐሥራታቸውን (የግዚያቸውን አንድ አሥረኛ)

እናንተ ግን ትሰርቁኛላችሁ።

"እናንተ ግን፤ 'እንዴት እንሰርቅሃለን?' ትላላችሁ።

"ዐሥራትና መባ ትሰርቁኛላችሁ፤ እናንተም፤ መላው ሕዝባችሁም ስለምትሰርቁኝ የተረገማችሁ ናችሁ።

¹⁰በቤቴ መብል እንዲኖር፤ እኔንም በዚህ እንድትፈትኑኝ ዐሥራቱን ሁሉ ወደ ጐተራ ስለገቡ፤" ይላል እግዚአብሔር ጸባኦት፤ "የሰማይን መስኮት የማልከፍትላችሁ፤ የተተረፈረፈ በረከትንም ማስቀመጫ እስከታጡ ድረስ የማሳፈሰላችሁ ከሆነ ተመልስተዱ።

¹¹ስለ እናንተ ተባብረን አገሥጸላለሁ፤ አዝመራችሁን አይበላም፤ ፅርሻ ላይ ያለ የወይን ተከላችሁም ፍሬ አልባ አይሆንም" ይላል እግዚአብሔር ጸባኦት። ¹²"ከዚያም በኋላ የተድላ ምድር ስለምትሆኑ ሕዝቦች ሁሉ የተባረከ ሕዝብ ስለው ይጠሯችኋል" ይላል እግዚአብሔር ጸባኦት።

¹³"በእኔ ላይ የድፍረት ቃል ተናግራችኋል" ይላል እግዚአብሔር።

"እናንተ ግን፤ 'በእንተ ላይ የተናገር ነው ምንድን ነው?' ትላላችሁ።

¹⁴"እንዲሁም ብላችኋል፤ 'እግዚአብሔርን ማገልገል ከንቱ ነው፤ እርሱ የሚፈልገውን ሁሉ በማድረግና በእግዚአብሔር ጸባኦት ፊት ሕዝታችሁን ሆነን በመመላለስ ምን ተጠቀምን?' ¹⁵አሁን ግን ትዕቢተኞችን በፍላጎን እንላቸዋለን፤ ክፉ አድራጊዎች ይበለጽጋሉ፤ ስግዚአብሔርን የሚፈታተኑትም

3+9 ዘ811+26፤
28+15-68፤
ዘ5+3
3+10 ዘ822+29፤
ዘሌ25+21፤
27+7+2፤
ዐ13+12፤
ሊ44+3፤
ሊል2+14+24፤
24፤29+8-11
3+11 ዘ828+39፤
ዘ010+15፤
ሊ061+9፤ 62+4፤
ሕዘ20+6
3+12 ዘ828+3-12፤ 2ዘ531+10፤
ሊ061+9፤ 62+4፤
ሕዘ20+6
3+13 ሚል1+2፤
2፤17
3+14 ሊሱ22+5፤
መዝ73+13፤
100+2
3+15 ሊዮ21+7፤
መዝ141፤
119+21፤ ሊር7+10
3+16 ዘ832+32፤
ዘ828+58፤ 31+12፤
መዝ33+18፤
34+15፤ 56+8፤
87+6፤ ምላ1+7፤
ሉ310+20፤
ራለ11+18
3+17 ዘ08+22፤
ዘ87+6፤ ዐ13+22፤
መዝ103+13፤
ሊ026+20፤
43+21፤
ሉ315+1-32፤

የመልጣሉ።"
¹⁶በዚያን ጊዜ እግዚአብሔርን የሚፈሩ ሰዎች እርሱ በርሳቸው ተነጋገሩ፤ እግዚአብሔር አዳመጠ፤ ሰማቸውም፤ እግዚአብሔር ርን ለሚፈሩና ስሙን ለሚያከብሩ በእርሱ ፊት የመታሰቢያ መጽሐፍ ተጻፈ።

¹⁷"እኔ በምራብት ቀን እነርሱ የዝግገንዝግግ የሆኑ" ይላል እግዚአብሔር ጸባኦት፤ "አባት የሚያገለግለውን ልጄን እንደሚታደግ ሁሉ እኔም እታደጋቸዋለሁ። ¹⁸በዚያን ጊዜም እንደገና በጻድቁና በነጢላተኛው መካከል፤ እግዚአብሔርን በሚያገለግለውና በማያገለግለው መካከል ያለውን ልዩነት ታያላችሁ።

የእግዚአብሔር ቀን

4 "እነሆ፤ እንደ ምድጃ አባት የሚነድ ቀን ይመጣል፤ ትዕቢተኞች ሁሉና ክፉ አድራጊዎች በሙሉ ገለባ ይሆናሉ፤ የ የሚመጣው ቀንም ያቃጥላቸዋል" ይላል እግዚአብሔር ጸባኦት። "ሥርም ሆነ ቅርንጫፍ አያስቀርላቸውም። ስሜን"

3+17 ርግ 8+14+21፤ ሉ315+1-32፤ ርግ28+14+32፤
ቲቀ2+14 3+18 ዘ6፤18+25፤ ዘ832+4፤ ማቴ25+32-33+41 4+1 27+10+11፤ ሊላ1+31፤ 2+2፤ 5+24፤ 31+9፤
ሕዘ17+8፤ ጸገ7+13፤ ሊላ2+31፤ ናሆ1+10፤ ማቴ3+10፤
11+14፤ ሐሥ2+20 4+2 ዘ828+58፤ ዘ57+14፤ መዝ61+5፤
11+9፤ 118+27፤ ሊላ9+2፤ 30+26፤ 35+35+6፤ 45+8፤
ማቴ4+23፤ ሉ31+78፤ ሊፍ5+14፤ ራለ14+1፤ 22+2
፡3፤17 ወይም ሁሉን ቻይ፤ እኔ በምራብት ጊዜ ጎበኛላለሁ ይሆናሉ

ባለመከፋፈላቸው እግዚአብሔርን ይሰርቁ ነበር። የሙሴ ሕግ ሕዝቡ ዐሥራት እንዲከፍሉ ደንግንክል (ዘሌ 27+30)። (1) እግዚአብሔር በስዕት ምክንያት መክፈል የማይፈልጉትን እንደሚፈርደባቸው ያስጠነቀቀ ሲሆን (ቀ፡ 8-9)፤ ለሥራው ድጋፍ የሚሰጡትን ደግሞ ለመባረክ ቃል ገብቶአል (ቀ፡ 10+12፤ የሚቀጥለውን ማብ ይመ)። (2) የአዲስ ኪዳን አማኞች በቤተ ክርስቲያናቸውም ሆነ በውጭ ያለውን የእግዚአብሔርን ሥራ ለመደገፍ የመስጠት ግዴታ አለባቸው (2ቆሮ 8+2 እና ማብ ይመ)። 3+10 በረከትንም ... የማሳፈሰላችሁ ከሆነ፤ ሕዝቡ ንስሐ ሲገቡ፤ ወደ እግዚአብሔር ቢመለሱና ንስሐ የገቡ መሆናቸውን ለማሳየትም በዐሥራትና በመባ የእግዚአብሔርን ሥራና አገልጋዮች ቢደግፉ፤ እግዚአብሔር አትረፍር፤ ይባርካቸዋል። ሕዝቡ ለእርሱና ለሥራው ያለውን ፍቅርና መዝገብ እንዲያሳይ መንግሥቱም ይሰፋ ዘንድ ዐሥራትንና መባን እንዲከፍሉ እግዚአብሔር ይጠብቃቸዋል (በገጽ 1406 ላይ፤ "ዐሥራትና መባ" በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)። ገንዘብን በታማኝነት በመስጠት የሚገኘው በረከት፤ በዚህ ሕይወትና በሚመጣው ሕይወት እውን ይሆናል። 3+14 እግዚአብሔርን ማገልገል ከንቱ ነው፤ ሕዝቡ እግዚአብሔርን ውጫዊ በሆነ መልኩ ማምለክ በረከት፤ ለማግኘት በቂ እንደ ሆነ አመኑ፤ ነገር ግን ይህ ስሕተት ነበር፤ ከዚህም የተነሣ እርሱን ማገልገል ከንቱ እንደ ሆነ ቁጠራት። ልባቸው በእርሱ ዘንድ ትክክል እንዳልሆነ ማየት የላናቸው (በገጽ 713 ላይ፤

"አምልኮት እግዚአብሔር" በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)። 3+16 እግዚአብሔርን የሚፈሩ ሰዎች፤ ከብዙኀኑ በተፃራሪ ሁኔታ እግዚአብሔርን ያከበሩት ጥቂቶች ነበሩ። (1) እግዚአብሔር በታማኝነት በፊቱ በመኖር ለሚያከብሩትና ለሚፈሩት በሰማይ ዘላለማዊ መዝገብ እንደሚገባ ቃል ገብቶአል፤ አይረሱም። (2) እግዚአብሔር ለእርሱ የሚኖረንን ታማኝነት ፍቅር እንደሚመለከትና እንደሚመዘግብ ይህ ክፍል ያረጋግጥልናል። በሰማይ በፊቱ ሰንቆም ከልብ መስጠታችንን ያስባል፤ እንደ ሥራችንም ይከፍለናል። 4+1 ቀን ይመጣል፤ "ቀን" የሚለው ቃል የክርስቶስን የመጀመሪያ ጸግም ምጽአት ያመለክታል። ነቢዩ ሁለቱም ምጽአት በአንድ ጊዜ እውን የሚሆኑ አድርጎ ይናገራል፤ ይህ ዐይነት አቀራረብ በብሉይ ኪዳን ትንቢቶች ውስጥ ተደጋግሞ ይታያል (ዘክ 9+9-10 እና ማብ ይመ)። ለትዕቢተኛ ለከፉ ሥራ ራሳቸውን አሳልፈው የሰጡት ከእግዚአብሔር መንግሥት ወይገሉ (ከ3+2-3፤ ከሊላ 66+15፤ ከሶዴ 1+18፤ ከ3+8 እና ከ1ቆሮ 6+9-11 ጋር ያነጻጽሩ)። 4+2 ስሜን ለምትፈሩ፤ የጌታ ቀን እግዚአብሔርን ለሚወዱና ለሚያገለግሉ ሁሉ የደህንነትና የፀርነት ቀንም ነው። የእግዚአብሔር ክብርና ጽድቅ ለታመኑት የበንትን፤ የበረከትን፤ የድኑነትንና የፈውስን ፍጻሜ በማጥናጽፍ በመንግሥቱ እንደ ፀሐይ ያበራሉ። ሁሉም ነገር ትክክል ይሆናል፤ የእግዚአብሔር ሕዝብም ከበረት እንደ ተሳቀቀ ጥጃ በደስታ ይበርቃል።

ዐሥራትና መባ

ማላ 3+10 “በቤቴ መብል እንዲኖር፣ እኔንም በዚህ እጃድትፈትኑኝ ዐሥራቱን ሁሉ ወደ ጉተራ አስገቡ፤ ይላል እግዚአብሔር ጸባእት፤ የሰማይን መስኮት የማልከፍትላችሁ፤ የተትረፈረፈ በረከትንም ማስቀመጫ እስኪታጡ ድረስ የማላፈሰላችሁ ከሆነ ተመልከቱ።”

የዐሥራትና በኩራት ምንነት፤ ዐሥራት ለሚለው ቃል፣ የዕብራይስጡ አቻ ቃል “ማሴር” ሲሆን፣ ጥሬ ትርጉሙ፣ “አንድ ዐሥረኛ” ማለት ነው። (1) በእግዚአብሔር ሕግ የከብቶቻቸውን፣ የምድራቸውን ፍሬና የገቢያቸውን አንድ ዐሥረኛ ለእግዚአብሔር እንዲሰጡ እስራኤላውያን ታዘዋል (ዘሌ 27፡30-32፤ ዘኁ 18፡21-26፤ ዘዳ 14፡22-29 ይመጣ፤ ዘሌ 27፡30 እና ማብ ይመጣ)፤ ዐሥራቱ የሚያስፈልግበት ዋነኛ ዐላማ የአምልኮን ወጭ ለመሸፈንና ካህናትን ለመደገፍ ነው። ሕዝቡ በተስፋይቱ ምድር እግዚአብሔር የሰጣቸውን ጥሪት በአግባቡ እንዲይዙ ገላፊነት ተሰጥቶአቸዋል (ከማቴ 25፡15 እና ማብ፡ ከሉኝ 19፡13 እና ማብ ጋር ያነጻጽሩ)።

(2) ዐሥራት ሲሰጥ ማእከላዊውን ሐሳብ የያዘው እግዚአብሔር የሁሉ ባለቤት መሆኑ ነው (ዘፀ 19፡5፤ መዝ 24፡1፤ 50፡10-12፤ ሐጌ 2፡8)። ሰዎችን እርሱ ፈጥሮአቸዋል፤ የሚተነፍሱትንም ያገኙት ከእርሱ ነው (ዘፍ 1፡26-27፤ ሐሥ 17፡28)፤ ስለዚህም ማንም ሰው አስቀድሞ ከእግዚአብሔር ያልተቀበለው ምንም ነገር የለውም (ኢዮ 1፡21፤ ዮሐ 3፡27፤ 1ቆሮ 4፡7)። እግዚአብሔር በዐሥራት ሕግ መሠረት ሕዝቡን የሚጠይቀው አስቀድሞ የሰጣቸውን ለእርሱ እንዲያልሱ ነው።

(3) እስራኤላውያን ከዐሥራት በተጨማሪ በአብዛኛው በመስዋዕት መልክ በርካታ ስጦታዎችን ለእግዚአብሔር እንዲያቀርቡ ተጠይቀዋል። አራት ዘሌዋውያን ልዩ ልዩ ሥርዐታዊ ስጦታዎችን ይገልጻል፤ እነርሱም የሚከተሉት ናቸው፡ የሚቃጠል መስዋዕት (ዘሌ 1፤ 6፡8-13)፣ የእህል ቊርባን (ዘሌ 2፤ 6፡14-23)፣ የኅብረት መስዋዕት (ዘሌ 3፤ 7፡11-21)፣ የነጠላት መስዋዕት (ዘሌ 4፡1-5፤ 13፤ 6፡24-30) እና የበደል መስዋዕት (ዘሌ 5፡14-6፡7፤ 7፡1-10)።

(4) እስራኤላውያን ከተጠቀሱት ስጦታዎች በተጨማሪ ለእግዚአብሔር በፈቃዳቸው ማቅረብ ይችሉ ነበር። ከእነዚህ አንዳንዶቹ በተደጋጋሚ የሚቀርቡ ሲሆን (ዘሌ 22፡18-23፤ ዘኁ 15፡3፤ ዘዳ 12፡6፤ 17 ይመጣ)፣ ሌሎቹ ግን አንድ ጊዜ ብቻ የሚቀርቡ ነበሩ። ለምሳሌ፣ እስራኤላውያን በሲና ተራራ የመገናኛ ድንኳኑን ሊሠሩ በፈለጉበት ጊዜ ሕዝቡ ለድንኳኑና ለሥራው የሚያስፈልጉትን ቊርባኝ በልግስና ሰጥተዋል (ዘፀ 35፡20-29 ይመጣ)፤ በሥራው እጅግ በጣም ተደስተው ብዙ ስጦታ በማምጣታቸው ሙሴ ስጦታ መስጠታቸውን እንዲያቆሙ ለሕዝቡ መንገር ነበረበት (ዘፀ 36፡3-7)። በኢዮአስ ዘመን ሊቀ ካህኑ ዮዳሄ ሕዝቡ ለቤተ መቅደሱ ጥገና የሚያስፈልገውን ገንዘብ ይጨምሩ ዘንድ ሣጥን አዘጋጅቶ አስቀመጠ፤ ሕዝቡም በልግስና ሰጡ (2ኛ 12፡9-10)። በሕዝቅያስ ዘመን መንግሥትም በተመሳሳይ መንገድ ሕዝቡ ለቤተ መቅደሱ ዳግም የግንባታ ሥራ በልግስና ሰጥተዋል (2ዜና 31፡5-19)።

(5) በብሉይ ኪዳን ታሪክ የእግዚአብሔር ሕዝብ ዐአሥራትና መባ በአግባቡ በመስጠት ፈንታ የሰሰቱበት በርካታ ጊዜ ነበር። ሁለተኛው ቤተ መቅደስ ይሠራ በነበረበት ጊዜ ሕዝቡ የእግዚአብሔር ቤት መፍራሱን እያዩ የራሳቸውን ቤት በማደራጀት ላይ ነበሩ። ከዚህም የተነሣ ነቢዩ ሐጌ ብዙዎቹ ከባድ የገንዘብ ችግር ደርሶባቸው እንደ ነበር ተናግሮአል (ሐጌ 1፡3-6)። ይህ ተመሳሳይ ተመክሮ በነቢዩ ማላክያስ ዘመን የተከሠተ ሲሆን፤ ሕዝቡ ዐሥራትን ስላላስገቡ እግዚአብሔር እንደ ገና ፍርዱን አምተቶባቸዋል (ማላ 3፡9-12)።

በገንዘባችን ላይ ባለዐደራዎች ስለ መሆናችን፤ እነዚህ የብሉይ ኪዳን የዐሥራትና የመባ ማስረጃዎች ለአዲስ ኪዳን አማኞች የሚሆኑ የገንዘብ ባለ ዐደራነትን የሚያመለክቱ አስፈላጊ መርሆችን ይዘዋል፤ (1) ያለን ነገር ሁሉ የእግዚአብሔር እንደ ሆነ ማስታወስ የሚገባን ሲሆን፤ ይህም በእጃችን ያለው ሁሉ እግዚአብሔር በዐደራ የሰጠን እንጂ የእኛ እንዳይደለ ያስገነዝበናል፤ በእጃችን ላለው ንብረት ሁሉ ባለመብቶች አይደለንም።

(2) ገንዘብን ሳይሆን እግዚአብሔርን ማገልገል እንደሚገባን ከልባችን መወሰን አለብን (ማቴ 6፡19-24 ይመጣ፤ ከ2ቆሮ 8፡1-5 ጋር ያነጻጽሩ)። መጽሐፍ ቅዱስ ማንኛውም ዐይነት ሥራን ጣየት አምልኮ እንደ ሆነ በግልጽ ይናገራል (ቄላ 3፡5)።

(3) የምንሰጠው የእግዚአብሔር መንግሥት በተለይም የአጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ሥራ እንዲሰፋፋና የወንጌል ሥርዓት በዓለም ሁሉ እንዲደረስ (1ቆሮ 9፡4-14፤ ፊል 4፡15-18፤

1ጢሞ 5:17-18)፤ ድኾች ከችግራቸው እንዲላቀቁ ለመርዳት (ምሳ 19:17፤ ገላ 2:10፤ 2ቆሮ 8:14 ይመጣ፤ በገጽ 1327 ላይ፤ «ድኾችንና ችግሮችን መርዳት» በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመጣ)፤ መዝገብን በሰማይ እንድናከማችና (ማቴ 6:20) እግዚአብሔርን መፍራት እንድንማር (ዘጸ 14:22-23) ነው።

(4) ስጦታችን ሁል ጊዜ በገቢያችን ልክ መሆን አለበት። በብሉይ ኪዳን ዐሥራት የገቢ አንድ ዐሥረኛ ነበር። ከዚያ በታች መስጠት የእግዚአብሔርን ሕግ አለመታዘዝና እግዚአብሔርንም መስረት ነበር (ሚል 3:8-10)። እንደዚሁም አዲስ ኪዳን ስጦታችን እግዚአብሔር ከስጦታችን አንጻር እንዲሆን ይፈልግብናል (1ቆሮ 16:2፤ 2ቆሮ 8:3-12 ይመጣ፤ የ2ቆሮ 8:2 እና ማብ ይመጣ)።

(5) ስጦታችን በልግስናና በፈቃዳችን መሆን አለበት፤ ይህ ልምምድ በብሉይ ኪዳንም ሆነ (ዘፀ 25:1-2፤ 2ዜና 24:8-11 ይመጣ) በአዲስ ኪዳን (2ቆሮ 8:1-5:11-12 ይመጣ) ላይ ትምህርት ሆኖ ቀርቦልናል። መሥዋዕትነት የሚጠይቅ ስጦታ ለመስጠት ፈራ ተባ ማለት የለብንም (2ቆሮ 8:3)፤ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱን ለእኛ የሰጠበት መንፈስ እኛ መሥዋዕትነትን የሚጠይቅ ስጦታ እንድንሰጥ የሚያሳስብ ነውና (2ቆሮ 8:9 እና ማብ ይመጣ)። ከሚቀርበው ስጦታ ፋይዳ ይልቅ እግዚአብሔር የሚወደው በመሥዋዕትነት መንፈስ የሚቀርበውን ስጦታ ነው (ሉኝ 21:1-4 እና ማብ ይመጣ)።

(6) ስጦታችን በደስታ መሆን አለበት (2ቆሮ 9:7)። የብሉይ ኪዳንን የእስራኤላውያን ምሳሌነትና (ዘፀ 35:21-29፤ 2ዜና 24:10) የአዲስ ኪዳንን የሚቴዶንያ ክርስቲያኖች ምሳሌነት (2ቆሮ 8:1-5) ልንከተለው ይገባል።

(7) እግዚአብሔር ለእርሱ በሰጠው መጠን ሊከፍለን ቃል ገብቶአል (ዘጸ 15:4፤ ሚል 3:10-12፤ ማቴ 19:21፤ 1ጢሞ 6:18-19፤ 2ቆሮ 9:6 እና ማብ ይመጣ)።